

Stolul de cocori

Emil PROȘCAN

Ce frumos era, odinioară, satul; cu casele având prispa așezată spre dimineți, șure de fân, fântâni cu cumpene... Ion mângâia ploile, pământul, zăpada, bunătatea animalelor, copacii și tot ce avea nevoie de binecuvântare. A copiat din cer doina, dorul, zâmbetul, desculțul prin rouă și carul mare! A învățat frunza, solzul de pește, coaja de copac și lemnul să vibreze cu sufletul său, cu aerul din zilele de duminică, și să cânte.

Mai târziu cobora din când în când la oraș să-și dojenească strănepoții, să-i mângâie și să-i învețe să deschidă fereastra. Dar n-a înnoptat niciodată în apartamentul lor de bloc. Spunea că acolo nu sunt dimineți, nici înserări, iar zăpada, atunci când vine, plânge!

Acum îmbătrânește în satul de la poalele munților, unde fiecare anotimp încă se mai așează când îi vine vremea, conștiincios și cuminte, ca mâinile mamei ce-și trimit, prin gânduri și rugăciuni, mângâieri de lumină spre copilul său! Se bărbiește cu briciul, tot o dată pe săptămână, duminică dimineața, așa cum dintotdeauna făceau toți oamenii satului. Din ce în ce mai puține lucruri se mai pot face ca atunci, în trecuta lor viață...

Înalt, negârbovit, cu spatele lat, cât distanța dintre coarnele plugului, cu brațele încă vânjoase, cu urme de munți, fân, anotimpuri, îmbrățișări... Mâinile uriașe, netremurânde, liniile palmelor precum florile de gheață din nopțile Crăciunului! Fruntea și fața sunt brăzdate de riduri, râuri secate demult, odată cu zâmbetul, în care se regăsește o lume trăită cu seninătate și înțelegere. Prea puțin vorbitor prin vorbe, dar totdeauna prin gânduri, privirea-i blajină își caută zările. O tăcere grea se ascunde sub streșina frunții și în tristețea casei din paianță. Treptele uriașe de piatră sparg în două prispa din scândură, șlefuită de urme de pași. Atunci, demult, totul se orânduia în lumină și zâmbet; acum curtea, grădina, nukul și tot ce mai plânge mocnit se hrănesc, cu aceiași supușenie, din el, din lacrimile sufletului lui.

Duminica sau de sărbători, Ion merge la biserică unde, cu excepția momentelor când se închină, stă nemișcat, cu privirea ațintită la icoana Sfintei Marii, într-un fel de spovedanie tăcută!

Unii spun că umblă noaptea pe coclauri să adune buruieni de leacuri și farmece, alții că se teme de oameni, alții spun, nemaștiindu-i vârsta, că ar fi o stafie a vremurilor apuse. Ziua stă mai mult în vechiul atelier de tâmplărie, mai repară câte ceva prin curte, mai pune câte un lemn la goliciunea vechiului grajd. Hamul, căruța, plugul, ieslea și toate celelalte, le petrece atent cu degetele palmelor și nimeni nu știe dacă le șterge de praf sau le mângâie. Mai are o capră, o oaie, câteva păsări și un porc.

În taina nopților cu lună, Ion iese, întradevăr, prin grădina cu pomi și iarbă ce se întinde din spatele casei până la poalele muntelui, în care se pierde ca într-o îmbrățișare pătimășă, stârnită de doruri necunoscute, să-și vadă pădurea, cărările, izvorul. Ca răspuns la o chemare la care a fost dintotdeauna conectat și la care trebuie, din când în când, să se întoarcă. Viața lui a fost, într-un fel anume, aproape de tot ce a lăsat Dumnezeu pe pământ! Așa făceau, cândva, toți oamenii, ascultând de legile nescrise ale pământului...

Multe s-au schimbat! Munții au devenit golași, ca niște statui imense, încremenite în neputință, căroră doar ploile, vânturile și zăpada le mai alină durerea sfâșietoare a nedreptei ținuturi în singurătate. Au fost despărțiți de copacii alături de care au trăit dintotdeauna. Acum au rămas singuri!

Instinctul, ce călăuzea spre încântare sufletul omului, a fost suprimat de dorința de a avea, nu de a fi. Pădurile au fost ucise și ei, munții, au devenit fără rost! Cărările s-au muta în cer! Nici izvorul nu mai e la fel! Susurul său nu mai cânta o doină, ci un bocet!

Asta simte Ion, acum, stând pe malul apei, printre copacii tăiați. Stă așa de ore în șir! Până devine și el un copac cu aripile retezate, care tace ascultând rugăciunile de foșnet ale vântului. Într-un târziu simte pe buze gustul sărat al mării, care se spune că ar fi fost odinioară pe aceste meleaguri. Și pentru asta vine aici și se așează la masa de mestecan a tăcerii: ca să poată plânge! Acolo jos, în satul din ce în ce mai fără rost, cu casele intrând în pământ, nu mai poate nimeni să plângă!

Într-un târziu se hotărăște să plece. Caută, printre trunchiurile risipite în preajmă un lemn. Îl ridică pe umăr și se îndreaptă spre casă. A doua zi l-a curățat cu cuțitoaia, l-a prins în menghina tejghelei, și ea de lemn, și l-a tras la rindea făcându-i patru fețe. A măsurat iar, iar a tăiat, pe urmă a luat lemnul, parcă însuflețit, și l-a dus, alături de celelalte, în camera fără mobilă, plină de lemne care deveneau toate, în cele din urmă urmă, cruci.

Ion auzise despre Iisus în copilărie, de la bunicul lui. L-a impresionat viața Mântăitorului, pe care a simțit-o ca pe o întregire a speranței omenești. Iar acea speranță era simbolizată de crucea pe care Domnul Hristos a urcat-o pe Golgota, îndumnezeind-o și apoi a dat-o oamenilor, ținută cu suferința și jerfa Sa, spre a fi cărată mai departe. Ion știa că acolo, în **Crucea Aceea**, se afla mântuirea tuturor greșelile și suferințelor, prin lumina Învierii. Și de atunci, din clipa în care a înțeles primejdia ca lumina să pâlească, și-a pierdut zâmbetul. Nu a reproșat nimănui nimic, nu a căutat vinovați, doar s-a retras în singurătatea albă a odăii, ciopind cruci de troiță.

În nopțile din Săptămâna Mare, le va scoate! Le va pune, la răscruci, în calea oamenilor! Care, trecând pe acolo, duși de păcatele lor, vor înțelege... poate vor înțelege...

În săptămâna în care Iisus își suia Golgota, mulțimea de cruci a apărut în calea sătenilor, asemenea unei cete îngerești, cu bra-

țe de lumină gălbuie, izvorând din carnea lemnului. Pașii zăboveau în preajma troițelor și oamenii priveau în tăcere și se închinau înainte de a pleca, gânditori, mai departe.

În dimineața Învierii Ion a adormit! În visul lui erau câmpuri cu grâne, coame de cai, stoluri de ciocârlii, horele zilelor de sărbătoare, brazdele plugului, ploile de vară aducătoare de curcubeu, amarul verde al frunzelor de nuc, troienele uriașe și blânde, floarea de cireș, moara de apă, războiul de țesut, suflarea caldă și blândă a boilor, și lumina lină a amurgului. Apoi un înger s-a pogorât, din înalt, spunându-i: „Să nu mai fii trist Ioane! Dumnezeu știe și e aici lângă tine! Ai să vezi!”...

– Hai bunicule, trezește-te! Trezește-te, astăzi e Paștele! Hristos a înviat!

Ion deschise ochii și, pentru moment, se crezu în visul său, alături de Înger! Se trezi apoi de-a binelea, privi îngrijorat în jur și, în neînțelegere, întrebă fetița pe care nu o cunoștea, dar care, probabil, îl mișcase cu blândețe ca să-l trezească.

– Cine ești? Și cum ai ajuns aici?

– Vorbești?! Vorbești! Mama spunea că nu vorbești...

Fetița făcu o pauză pentru a-l auzi din nou pe „bunicul” vorbind, dar Ion, parcă înțelegând, n-a mai spus nimic. S-a așezat pe marginea patului. Frânturi din slujba de Înviere se perindau acum în râsul cristalin al fetei cu părul negru și lung. Era foarte frumoasă! Mâna lui dreaptă s-a ridicat șovăielnic spre fruntea ei și degetele au desenat o mângâiere stângace.

– Am venit cu mama la tine..., să-ți aducem împărțanie..., drob, cozonac, pască, miel, vin și ouă roși. Dormeai și mama nu a putut să stea, trebuie să mai împartă prin sat și m-a lăsat pe mine... Eu am rugat-o! Mi-a povestit de tine și mi te-a arătat, azi-noapte, la biserică. Eu știu că tu ai făcut crucile și că ești bun și singur. Și să nu mai fii trist! Am venit la tine... și am să mai vin, o să vezi! Uite, ia un ou roșu..., vreau să ciocnim! Hai! Să vezi cum te câștig!

Fetița îi puse oul în mână, ciocnind cu șiretenie jucăușă, puțin în lateral. Oul lui Ion sparse.

– Cristos înviat!

– Adevărat a înviat!, șopti bunicul.

Fetița luă oul și începu să-l curețe.

– Îl mâncăm pe al tău, că s-a spart și apoi ciocnim altul, da? Hai, mușcă tu primul!

– Ba tu! E oul tău, l-ai câștigat!

– Bine, uite am mușcat, acum e rândul tău!

Ion se supuse, apoi, luă mâinile fetei în ale lui și o întrebă:

– Cum te cheamă?

– Ioana!...

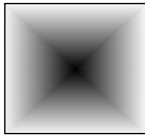
Pe deasupra satului de la poalele muntelui se auzeau țipetele unui stol prelung de cocori trecând spre răsărit!

Nichita la Struga

IATĂ RUPTURA

bun după poezie.

Critica poeziei, poezia fiind socotită, după părerea noastră, ca o nouă frontieră a sufletului uman, noi nu o facem din punctul de vedere al vedetelor exprimate de fraze geniale, ci din punct de vedere al moașei de țară care, ajutând țărana pe câmp să nască, nu dă loc confuziei de merit între meseria moașei și miracolul nașterii.

Noi nu credem că există poeți ci moașe ale poeziei și că este o tristă confuzie aceea care s-ar putea face sperând în meritul poetului iar nu în miracolul poeziei.

De aici din catedrala Sfânta Sofia din Macedonia sufletului meu se naște strigătul nostru către umanitate, un strigăt profund care înalță premiul macedonean ca cel mai de seamă premiu care poate fi acordat, cum ar spune marele poet român Mihail Eminescu, „*Lumii ce gândea în versuri și scria în poezie*“, sau care ar putea fi acordat lui Eminescu totuși.

De aici din această catedrală a poeziei știind prea bine că verbul, cuvântul este materialul poeziei, că verbul, cuvântul are originea unei țări, iar poezia originea Omului, ne repetăm spunându-vă că frumusețea sufletului uman este noua lui frontieră.

De bună seamă că există un limbaj anume al oricărui lucru de pe pământ. De la limbajul atomilor între ei până la limbajul copacilor între ei.

Cea mai simplă formă a limbajului este valența. Mulți ne-am gândit că omul nu justifică ecologia vieții și că prin muncă și prin artifice sare din regn în mit, din mit în istorie și din istorie în politic. *Iată ruptura.*

Să nu uităm însă nașterea cuvântului ca ființă vie care este produsul cel mai sublim al omului.

Tragedia cuvântului a atras după sine răzbunarea pumnului, a cuțitului și a glonțului. *Iată ruptura.*

Dacă toată umanitatea ar tăcea o singură secundă din gândurile ei, arborii, munții și stelele s-ar spulbera. *Iată ruptura.*

Măreția omului stă în ceea ce are în două feluri cuvântul: într-o tângire spre frumos și o tângire spre adevăr. *Iată ruptura.*

Între un posibil dialog al frumosului cu adevărul vedem noua frontieră a sufletului uman, de aceea declarăm cu mâna pe inimă că omul încă există, și că întreaga umanitate, ca niciodată în timp, își dorește secunde de viață ca pe o avere personală. Posesiunea și ideile de prioritate sunt niște abstracțiuni mânjite cu sângele omului.

De multă vreme gura vorbitoare nu mai seamănă cu un pahar sau cu o fântână. E vremea ca noua frontieră a sufletului uman, după atâta automăcelărire, să se întindă mai departe spre visul celor care s-au jertfit în mii de feluri, pentru mii de idealuri care pot fi rezumate într-un singur cuvânt: a fi, ființă, operă la care și Macedonia și-a rupt cu generozitate partea ei de inimă.

Omul nu este un accident al naturii lucrurilor. Natura lucrurilor poate părea sălbatecă și accidentală în fața verbului gândit și rostit de om. *A FI, FIRE. Iată ruptura.*

Noi, oamenii, de multă vreme nu mai vrem să fim victorioși și să ne cucerim unii pe alții. Nevoia noastră fundamentală este nevoia de timp. *Iată ruptura.*

Aici, în catedrala Sfânta Sofia, prin încoronarea unui om care visează și gândește în limba română, se adevărește, încă o dată, spiritualitatea plină de dor și dumnezeiască a poporului român.

Scrisoare... întredeschisă pentru Nichita Hristea Stănescu

Te visez lângă Eminescu, Nichita, așezat la Masa tăcerii. Nu prea știu ce faceți voi acolo cu sufletul românesc, dar pe aici se usucă zăpada, florile și copacii. Nici îngerii nu se mai îngeresc ca altădată.

Mare norocos mai ești: tu îl auzi pe Eminescu și când tace. Eu am norocul meu: te ascult când vreau. Ce de poezie mai ești și tu... Albastru spre blond și spre înger, cu vocea, mereu reinventată, mereu cu alte sensuri. Ea îmi hrănește liniștea. Îmi cresc aripile când te ascult. Mereu alte aripi, mereu altă pace, aceeași altă poezie mereu.

Ce de fericit mai ești... Nu plângi cu lacrimi uscate, mute, fără rădăcini, nu râzi doar cu dinții din gură, ca mulți români azi. Să știi că pe aici stăm rău cu visele. Oamenii au început să aibă capete urmuziene, pătrate, de computer, cu urechi-telefoane mobile, iar în ele îndesate căști de mp3/4-uri. Toată România, snoabă, mor-măie, țipă surdă, șoptește, se

zbenguie interminabil la telefon. Dacă stai trei ore la calculator, două la televizor, trei la telefon, opt muncești și restul dormi, când să mai trăiești clipa?

Tu ziceai „râsu-plânsu”... Ehe, ce emoție între ele. Ploieștiu’ lui Caragiale și al tău trăia acolo. Acum „râsu-plânsu” a rămas, însă altfel: râdem de plâns și trăim secular hazul de necaz. În țara asta „tristă, plină de umor”, cum o știai de la Bacovia, aproape nimic nu mai este sfânt. Îți amintești, bineînțeles, de frumosul Antim, cum ne certa el că suntem prea neserioși, că înjurăm „*de lege, de cruce, de cuminătate, de morți, de lumânare, de suflet, de mormânt, de colivă, de prescuri, de botez, de cununie.*”

Suntem din ce în ce mai singuri, deși planeta este tot mai aglomerată. Paradoxal, pământul se topește (știi, încălzirea globală...) și oamenii îngheață într-o viață mecanică, algebrică, algoritmică. Poezia nu se mai citește, ea se vede (pe youtube), se aude (unde vrei, unde nu te aștepti), se amestecă în pastă colorată și sunet, pe internet (în ppt-uri). Poeții, fără număr, se pitesc după

sau se cocoată în *bârbloguri*. Toți scriu, vor să arate lumii cine sunt, dar nimeni, aproape, nu mai citește. Se scriu sonete, în dulcele stil clasic...Păcat însă că prea mulți vorbesc strident, cacofonic și nimeni nu ascultă.

Știi cine ești tu acum? Poetul din decembrie și din martie, când Casele de Cultură (era mai frumos Castele de cultură, nu?), școlile, mass-media, toți tropăie pe inima ta, sărbătorindu-te narcisist, zgotos, spumos. Tu rămâi înfrigorat cum ești de dorul patriei. Așa de înger ai fost...

Ce de mai dor îmi e de tine, Poete, pe lumea asta goală. Pe umeri te-aș duce undeva, spre inima țării, pe marginea timpului, să ascultăm bolnava cu stetoscopul dragostei noastre de țară. Și acolo, tu, vrăciule, să o vindeci cu necuvintele tale umbroase de vară și calde de iarnă.

Mi-e tare dor de iarnă și de tine, de când ne-ai lăsat singuri, din iarna lui 1983. Mi-e tare dor de „Măreția frigului” alb și vertical. Mi-e dor de ochii tăi frumoși, buni și albaștri. Mi-e dor de mine, cel de altădată. Mi-e dor de tine, cel dintotdeauna.

Iarna a trecut, tot fără „les neiges d'antan”... Acum mă străbate o emoție de... primăvară: cum va să fie, ea, primăvara, de astă dată, Nichita? Rogu-te, fă-o albă-verde, să ardă și să se topească sania pe ea de bucuria vieții. Dă-ne-o nouă, nevrednicilor, să facem iar oameni de zăpadă cu aceeași dragoste cu care primăvara îi topește. Și care te-a născut și pe tine în martie, ca să te topești, paradoxal, în decembrie.

Profesor de limba română,

Laurențiu Bădicioiu

Ninsoare cu Nichita

Ninge dinspre tine ca din rai ninge orb, în coamele de cai, ninge cu efigii în ispita nașterii ce te-a murit, Nichita. Peste depărtările din vis ninge blond, cu floare de cais și în viscol de tăceri suave sângărând, lumina strigă: Ave!

Lucian MĂNĂILESCU

Despre Transmodernism

Adrian Dinu RACHIERU

A trecut ca și neobservată o carte densă, de temerară acrobație ideatică, apariție care ar fi meritat o altă soartă. În colecția Ananta (Studii interdisciplinare) a Editurii Junimea, **Theodor Codreanu** a publicat (din păcate, în tiraj – presupunem – confidențial) un op consacrat Transmodernismului. Insațiabil cititor, profesorul de la Huși, mereu atent la „provocarea valorilor” stăruie acum asupra proiectului transmodernist, oferindu-ne – suntem tentați să credem – o carte „din viitor”. Altminteri n-am putea explica dezinteresul pentru acest, cu adevărat provocator, titlu. Știm însă că Theodor Codreanu nu e pe placul elitiștilor dâmbovițeni. Cărțile sale, masive, riguros articulate, merg în altă direcție exegetică. Dar criticul (care e și prozator; să amintim, în treacăt, că debuta, în 1981, tot la editura ieșeană mai sus pomenită, cu romanul **Marele zid**) își vede de treabă. Cuprins de frenezie editorială, acest maratonist al lecturilor (cum spuneam), trăitor la o margine de țară, se află într-o bună relație cu timpul. El transformă dezavantajul de a fi „provincial”, departe de culisele și jocurile gășcarilor literari, într-o mare șansă, pe care, de altminteri, a și fructificat-o. Iată, reductabilul eminescolog, tipărește într-un ritm impresionant, colaborează la numeroase reviste (de pe la noi și din Basarabia), plin de bunăvoință nu respinge nici asaltul unor condeieri (mai mult sau mai puțin agresivi), doritori de a-i smulge „binecuvântarea”. Se ascunde aici, în gesturile sale filantropice, o periculoasă nivelare. În plus, trebuie să o spunem, textele sale, de certă subtilitate interpretativă, propunând conexiuni spectaculoase, depășesc, de multe ori, oferta solicitanților, propulsați, astfel, în vecinătăți ametoitoare.

Să ne întoarcem însă la proiectul transdisciplinar, anunțând intrarea în evul transmodern. Ceea ce ar însemna, suntem preveniți, un nou mod de a înțelege lumea. **Solomon Marcus** observa undeva că „prima expunere complet articulată a acestei mișcări” ar putea fi de aflat într-o carte a lui **Basarab Nicolescu** (Eds. du Rocher, Monaco, 1996), tradusă și la noi (Polirom, 1999), sub titlul **Transdisciplinaritatea (Manifest)**. Mentor (recunoscut, oare?) al transdisciplinarității este însă **Șt. Lupășcu** cu a sa filosofie neoraționalistă, ne previne dl Codreanu. Convinș că realismul clasic este depășit și că modernitatea este mortiferă, Basarab Nicolescu atrăgea atenția asupra nivelurilor diferite de realitate. Revoluția cuantică ne-a așezat la o răscruce a Istoriei; ideologia scientistă, acaparând „obiectivitatea” și ignorând orice altă cunoaștere, zeificând tehnosciența, pare a uita că „*totul e pus la punct pentru propria noastră autodistrugere*”. Încât, o transformare urgentă a atitudinii noastre, respingând involuția și chiar dispariția speciei, devine posibilă prin viziunea transdisciplinară. Intrăm, astfel, într-un nou eon, urcând o altă treaptă gnoseologică, raportându-ne, deopotrivă, la scara cuantică și la cea cosmologică. Transdisciplinaritatea înseamnă o cunoaștere a terțului și este o cale de reîncântare a lumii (vezi **Reîn-**

cântarea lumii: de la fizica cuantică la transdisciplinaritate, în „Cuvântul”, nr. 3/345, martie 2006, p. 11-12), cum apăsa repetitiv Basarab Nicolescu în **Conferințele Cuvântul**. Iar cunoașterea terțului îngăduie – pe fundalul unității cunoașterii – o revoluție a inteligenței, asigurând „învieirea” subiectului și „trezirea colectivă”.

Am propus acest ocol contextualizant pentru a descifra tâlcurile proiectului transdisciplinar; fiindcă, e limpede, pe acest suport „crește” și ofensiva transmodernismului. Noul curent (ca nou mod de a privi Universul) pledează pentru o inteligență „lărgită”, deschisă complexității lumii și plinătății ființei. Transdisciplinaritatea se vrea o metodologie a dialogului, nu o ideologie; în consecință, conștientizând „fărămițarea ființei”, propune legături (fapte, oameni, culturi, religii, discipline), corectând percepția fragmentaristă prin vizitarea formelor de intersecție, activând transculturalul „între” (vezi interviul cu Basarab Nicolescu, în „Contemporanul – Ideea europeană”, nr. 7 (652)/2006, p. 21-22). Imaginarul, ne reamintea savantul, este „*motorul ascuns al marilor descoperiri*”. Penetrând nivelurile de realitate, ajungând la „un dincolo”, transdisciplinaritatea vrea să traducă inexplicabilul, actul misterios al scrisului, să locuiască „*tăcerea plină*”, spațiul între cuvinte (cazul transpoeziei lui M. Camus). Evident că materia primă rămâne limbajul. Dar încă **W. Heisenberg**, în 1942, vorbea de cele trei regiuni ale realității (fizica clasică, fizica cuantică și fenomenele bio-psiice, respectiv experiențele religioase, filosofice și artistice). Iar **Paul H. Ray** invoca, în istoria culturală, trei tipuri de percepție a lumii (tradițional, modern și transmodern, coexistând acum). În noul principiu al relativității, Basarab Nicolescu postula că nici un nivel de realitate nu are un loc privilegiat pentru a înțelege toate celelalte niveluri. Încât, firesc, în prelungirea raționamentului, putem spune că „*nici o cultură și nici o religie nu constituie locul privilegiat din care pot fi judecate celelalte culturi*”. Este chemat la rampă și transumanismul pentru a explica acel om „*care se naște din nou*”, ca ambițios proiect educațional. În fine, dacă transdisciplinaritatea își leagă începuturile (în orizontul anilor '70) de numele lui **Jean Piaget**, **Edgar Morin** și **Erich Jantsch**, cam tot pe atunci descoperă Theodor Codreanu „germenii transmodernismului”. S-ar părea că abia asistăm la „*înfiriparea noii paradigme*”, exegetul fiind însă convins că transmodernismul va fi „*marca secolului XXI*”. Chiar dacă acest concept are o paternitate incertă, e privit cu suspiciune și își face loc cu dificultate pe scenă, „fanii” se îngheșuie (vezi lista lui **Ion Popescu-Brădiceni**). Noul ethos al transdisciplinarității, așa cum a fost prefigurat în **Carta** din 1994 este terenul propice de decolare, invitând la un dialog generalizat. Marea rivalitate privește „*sofistica în jurul postmodernității*” (p.9) și, desigur, fulminanta carieră a conceptului. Theodor Codreanu se războiește, cheltuind muniție (argumente) din belșug, cu supporterii acestui „termen sofistic”, refuzând net „*dieta compusă din postmodernismul cinic*” (**Camille Paglia**). Dar „trece” prin **Deleuze**, **Rorty**, **Foucault**, prin ceea ce numește „postmodernismul înalt” (în frunte cu **Vattimo**, **Lyotard**,

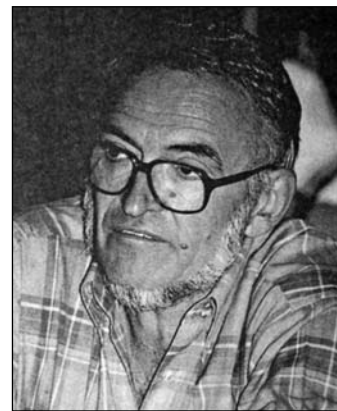
cel care cerea *rescrierea modernității*), pentru a nota că problema-cheie este transcendența. Nu ignoră nici semnalele autohtone, fișând conștiincios revoluția poetică optzecistă, noul antropocentrism, paradoxurile postmodernității românești. Conceptul cu pricina, atingând clasicizarea (epuizarea, de fapt), suportând presiunea altor modernisme (hiper-, para- etc.), a deschis calea transmodernității, declară ferm criticul. Și observă că, în 1988, **Radu Enescu** contrapunea (e drept, fără consecințe) cei doi termeni.

În hățișul noului ev cultural, în plin haosmos, într-o lume opacă, cucerită de spiritul schizoid, Theodor Codreanu invocă salvator antropologia creștină. Teoria post-istoriei i se pare „*un gând luciferic*” (p. 61); civilizația minorităților, stilul de viață gay, hedonismul consumist, cultura feelings (Finkelkraut), în fine, utopia Jeunesse (modelul „poporului jeune”) ne aruncă într-o lume care și-a pierdut transparența. Conspectându-l pe părintele **Stăniloaie**, el vrea o lume ca „mediu transparent” (lumen) și deplânge decreștinarea Europei. Își leagă, așadar, toate speranțele de noua paradigmă culturală.

Pentru a fi convingător convoacă și trebuitorile exemple, nominalizând personalități care ar ilustra conștiința estetică transmodernă. Previzibil, cel care deschide lista e **Nichita Stănescu**, un poet „de răscruce”, reprezentând prin poetica rupturii un transmodernism avant la lettre. Credem că Nichita merita o demonstrație mai amplă (care, probabil, va veni). Și **C. D. Zeletin** e fixat în zarea transmodernismului, glorificat pentru poetica transparenței și simplitatea dificilă. De un interes special se bucură basarabeanul **Victor Teleucă** la care exegetul descoperă un transmodernism intuitiv, un fenomen de latență (p.246). Oricum, *lirosafia* lui Teleucă (termenul aparține lui M. Cimpoi) face din „*cel mai nichitastănescian poet basarabean*” o mare surpriză. Ultimul Teleucă, prin scrierile postume (**Ninge la o margine de existență**, 2002; **Improvizatia nisipului**, sub tipar), se dovedește un heraclitean, un premergător al transmodernității (a se vedea și articolul lui Theodor Codreanu din „Literatura și arta”, nr. 30/27 iulie 2006, servind ca Prefață la volumul din urmă). Sfătuindu-ne să căutăm adevărul poetic la nivelul întregului, criticul notează că fragmentarismul postmodern, amestecul de scriituri, ecuația imaginarului și cum-păna contrariilor hrănesc „*un adevăr în devenire*” și definesc poezia ca încercare, plonjând într-un holism transmodern.

La apelul lui Theodor Codreanu vin în sprijinul tezei și prestigioase nume din spațiul european. Astfel, demersul **Svetlanei Paleologu-Matta**, încercând „*restaurarea transparenței*”, este compatibil cu noua paradigmă a transmodernismului (p.265). Cunoscuta analistă, una dintre „logodnicele stelare” ale poetului național (după o vorbă a lui Paul Anghel), iscând la București, cu ani în urmă, o furtună în eminescologie, mirată apoi – ca trăitoare în spațiul helvet – de ciudățeniile și

(Continuare în pag. 4)

DESPRE TRANSMODERNISM

alergiile elitiștilor noștri, își continuă preocupările exegetice de impresionantă consistență ontologică. După popasul în „*lumi-nișul cristalului*”, urmează, după câte știm, un studiu consacrat unui Eminescu dincolo de Heidegger, plombat în orizont platonician. Așadar, o grilă inedită de lectură, referințe înalte și o metabolizare a temei într-un context care îl scoate pe autorul *Odei în metru antic* din balcanism, ignorând mizeriile criticii anecdotice. Sau cehul **Milan Kundera**, invitând la o dualitate interpretativă, elogiind „*splendoarea ușurătății*”. Pensând gospodărește coincidențe, Theodor Codreanu rămâne ferm: deplânge antimetafizica postmodernismului (privat de sacru) și e convins că scrierile lui Kundera ating „*ethosul transmodernității*” (vezi **De ce Kundera nu e postmodernist**).

Cercetând zelos un copleșitor evantai problematic și având nevoie de un lector avizat, cartea lui Theodor Codreanu propune ipoteze îndrăznețe și conexiuni îmbietoare. Suspectat (de voci cârcotașe) că patinează, enunțativ, la suprafața problemelor, că dezvoltă luxuriant un enciclopedism vagant, criticul de la Huși este, înainte de orice, un om foarte informat. Mai mult, s-ar putea nici să nu greșească, transmodernismul instituindu-se ca nouă paradigmă culturală. O carte grea, așadar, fără ecou (deocamdată), ocolită de zarva mediatică și care, suntem convinși, va fi redescoperită cândva (curând). Fiindcă trend-ul epocii repudiază modelul unui singur nivel de realitate și anunță ieșirea din disciplinaritatea îngustă (cu reacțiile știute ale modernității: multi - și interdisciplinaritate). Or, finalitatea transdisciplinarității constă în înțelegerea lumii actuale, ne asigură Basarab Nicolescu. Iar pasul decisiv spre transmodernism (dar fără a-l numi ca atare) l-a făcut *Primul Congres Mondial al Transdisciplinarității* (Convento de Arrábida, Portugalia, 1994), prilej cu care a fost elaborată **Carta Transdisciplinarității** (redactată de Lima de **Freitas, Edgar Morin** și, firește, de **Basarab Nicolescu**). Mulți oameni de știință pledează azi pentru transgresarea frontierelor și dialogism, încercând o conciliere a literaturii cu știința (vezi, de pildă, **Solomon Marcus, Întâlnirea extremelor**, Editura Paralela 45, Pitești, 2005). Implicit, pentru largirea conceptului de cultură, restrâns – nejustificat – la oferta umanioarelor prin ruptura, încă suverană, dintre estetic și cognitiv. Dar orice mare scriitor, reamintim, desfășoară o viziune totală asupra lumii, îmbrățișând, pe deasupra severelor decupaje disciplinare, câmpul epistemologic în expansiune. Și dorind a pune umărul, chiar și fără suportul unei formații științifice riguroase, prin intuiție și metaforizare, la o mai bună înțelegere a lumii. Opera (majoră, bineînțeles) rămâne o „*metaforă epistemologică*” (**Umberto Eco**). Iar aventura transmodernă, impusă de epoca pe care o traversăm, rămâne o încercare pe cont propriu.

Autori sub reflectoarele criticii literare - Melania CUC

Prof. dr. Ion PACHIA-TATOMIRESCU

Erou liric și lebădă de smoală

Noul volum de poeme al Melaniei Cuc, **Lebăda pe asfalt** (București, Editura Anamarol, 2010), ține de o interesantă strategie a creației acestei artiste polivalente ce, după cum remarcă Artur Silvestri (în prezentarea de față a patra a copertii), «impresionează deopotrivă prin diversitate, exuberanță în a se exprima și încredere în steaua ei; această atitudine este neobișnuită la scriitorul român recent, care își traduce spaima de a nu se putea defini, într-un amestec de îndrăzneală neconținutistică și o privire venită „de sus”...; nimic din acestea în alcătuirea inactuală a Melaniei Cuc, unde ceea ce se creează, într-un fel rapsodic, se aseamănă cu încrederea absentă, fără de nici o clătinare, ce ne impresionează contemplând natura; [...] scrie cum respiră».

Metafora-simbol, „lebăda pe asfalt”, din titlu, se „decodifică” deopotrivă în spațiile epicității (fără a cădea în prea multe aridități descriptivist-jurnalistice ale realităților trăite cotidian de ensul-protagonist tulburat, răvășit, agresat etc.) și ale energetismului eroului său liric, sângărând între piroanele ieșite din medaliiile modernelor / contemporanelor Golgothe: „*Învăț învierea mergând / [...] / Ca o medalie peste care s-a suprapus sufletul*” (p. 5); „*Crește vremea la sânul meu / Ca puiul de găscă între ruinele / De la Colosseum*” (p. 6); „*Păpușile cu genunchi anchi-lozați / În cutiile frumoase, perfect sigilate. / – Vââând garoafe din hârtie roșie! / Strigă un telal de-a lungul / Și de-a latul orașului invadat / De grâul ce a germinat direct din colivă*” (p. 15); „*Prin centrul ochiului public / Trece prima lebădă de la balșoi-tetru. / Și-a dezlegat limba / Și nojițele pantofilor de satin roz. / E fericită să mai poată atinge o dată / asfaltul ciuruit de tinerii grauri...*” (p. 46).

Lângă lebăda de smoală, eroul liric al Melaniei Cuc mai constată că: „*nu mai rodește / pironul din lemnul răstignirii*” și că „*în cimitirul eroilor este răcoare și / miros de vodcă siberiană*” (p. 57); mai știe că este mințit de ochiul lentilei chiar și în tot ce spune „*Despre noaptea cu pielea umezită / De lacrima privighetorilor de la / Katin*” (p. 72), în vreme ce „*fulgii cosmici cresc ca nebunii*” (p. 82).

Și dacă receptorul privește atent melanian-cuciana eroină lirică din „*cușca lupilor lui Decebal*”, unde-a intrat („*Mamele de ingeri / Îmi fac semne de disperare / Din spațiul natal. / – Cu mine cum rămâne?! / Întreabă, în timp ce / Eu caut nojița și copacul falnic / de care să îmi spânzur / Frica de toate.*” – p. 89), are surpriza să descopere că poeta noastră de azi se identifică în lebăda asfaltului, adică în „lebăda neagră”, ce-și rostește cântecul, izbindu-se furtunos de aceleași limite tragice

Mircea POPA

Vânătoare cu șoim

Într-una din zilele de sâmbătă ale lunii iulie, am făcut un popas în localitatea Teaca din apropiere de Bistrița pentru a participa la o aniversare: om al locului, scriitorul

Francisc Păcurariu ar fi împlinit acum nouăzeci de ani. Printre participanți, o parte din redactorii revistei **Mișcarea literară** de la Bistrița și conducerea **Editurii Dacia**, respectiv directorul Ion Vădan, care a lansat aici, în premieră, programul ei de viitor: seria editorială „*Scriitorii la ei acasă*”. La el acasă a fost și Francisc Păcurariu, cu o nouă reeditare a romanului „**Labirintul**”, cel care reconstituie cu mult dramatism zilele întunecate ale Dictatului de a Viena, dar și cartea Melaniei Cuc, scriitoare și ziaristă, pictoriță, poetă, eseistă și romancieră, cu o bogată activitate scriitoricească. Micuță de statură, cu un zâmbet cald și atașant, Melaniei Cuc e o zvârlugă de femeie care nu stă locului o clipă, dăruindu-se cu ardoare și vieții spirituale a românilor din zonă, participând la expoziții, șezători literare, lansări de carte etc.

Pentru întâlnirea de la Teaca, Ion Vădan i-a scos Melaniei Cuc, o carte nouă, intitulată, **Vânătoare cu șoim**, subintitulată „tablete șotron”, - un mod de a surprinde scurte „flaschuri” din orizontul ei de observație, pe care le consemnează, precum schițele unui tablou, din tușe nervoase și grăbite. Tehnica de lucru ne trimite în zona de întretăiere dintre poemul în proză, eseu, aforistică și tabletă, adică un gen hibrid, experimentat și anterior de autoare. Toate la un loc și niciunul ca atare. E de fapt un melanj de improvizații, imagini, meditații, cusute în haina brodată a poetului, care travestește totul în joc reflexiv de proiecții de umbre chinezești, cartea unor exerciții de inteligență, a unor salturi în timp, dar și a ieșirii din timp în zona dominată de atotputernica poezie. Ca să ții trează atenția cititorului e nevoie de multă varietate, mobilitate, inteligență proiectivă. Evenimentialul e doar un punct de plecare, un dat motivațional, fiind când abolit, când absorbit, spre a lăsa drum liber metaforei: „*Viețuiesc precum moneda înnodată în colțul batistei cu care bunica își ștergea fruntea mai înainte de-a îngenuchea la strană. / Albastre sunt cearcănele genunchiului meu și este luni, apoi... marți, miercuri, tot zile imposibil de trecut în pomelnicul pe care îl repet pe bandă magnetică. / În rochie prelungă de seară umblă boala incurabilă, ca un neguțător de sclave albe... (...) / Secolul despre care scriu ziarele nici nu există decât așa, ca un pandantiv ruginit printre faldurile și păienjenișul dintr-un muzeu părăsit.*”

Puterea de seducție a unei astfel de proze stă în gama largă de asociații multicolore desfășurate, la fel ca un caleidoscop arătat la bâlci, proiectate pe o zariște albastră, fără sfârșit. Cadente sau nu, ele cad în rafale ca ploile nedomolite de aprilie, vădind capacitatea autoarei de a se multiplica la infinit, fără să obosească și fără să se repete, așa cum îi place să se „portretizeze” singură într-o mulțime de ipostaze: „*Eu merg mai departe, imaginar și fără pericol prin mucavaua cu flori de mătase și franjurii care se prind de gâtul meu slab ca disperatul de creanga unui castan fragil, comestibil*”; „*Sunt o spadă fără podoabe, fără veșminte de purpură, doar un lut în care apa dulce și sufletul cresc ca în oul pajurei două aripi*”.

În această forță de a rămâne mereu proaspătă și mereu nouă stă puterea de artistă a Melaniei Cuc.

Mihai NICOLAE

Poetul lunii aprilie

Născut la 1 iunie 1950 în, localitatea Cosmești, (jud. GALAȚI), Mihai Nicolae este un luminat cu rouă și un asurzit de cântecul privighetorilor. L-am propus, la „inaugurarea” acestei rubrici, pentru că, dincolo de orizontul vag al statuiilor literare, Domnia Sa este un trăitor de poezie autentică și devoratoare. Sau, cum scria Ovidiu Genaru: „Din stirpea nu a învingătorilor, Nicolae Mihai ar vrea parcă să corecteze prin demersul său lyric propriu-i destin și întregul urât al lumii. Hăituită și hărțuită de real vulnerabilitatea poetului, acceptată echivoc și aparent resemnat, pentru că toți o evaluează astfel – crează, ca o compensație superioară și leacul de a exista: Viața este totuși posibilă prin miracolul poeziei al cărei captiv de bunăvoie și servitor devotat Nicolae Mihai se vrea a fi. Și este.”

(Această rubrică nu este una de „clasament”, rolul ei fiind acela de a sublinia valoarea lirică intrinsecă a unor voci lirice autentice, de care literatura actuală nu duce lipsă – N.R.)

Cântecul celui apus

Spune, Doamne, o, hai spune,
Celui care sunt, și-apune
Trup în umbră, gol zidit,
Mult mai am eu de murit?

Flori de rouă - ochii mei-
Arde liniștea în ei
De la nord, la infinit,
Mult mai am eu de murit?

Straie reci, din lut subțire,
Port pe mine ca un mire ;
Și miros a somn cosit,
Mult mai am eu de murit?

Fir-ar mama ei de viață!

Tot pe brânci, ca în armată,
și c-o floare-n colțul gurii,
când uitarea mă răsață,
intru în poemu-acesta
ca un hoț prin fânul șurii.
Fir-ar mama ei de viață!

Unde-i oare poezia ?
Nu mai dau pe ea un ban.
Cu privirea șugubeață,
chirăie pe lângă mine verbul,
ca un șobolan.

Și metafora, sărmana,
chiar de-o-mbrac cu multe rochii
și aprinse flori de gheață,
tot mirosul de fân proaspăt
îmi închide seara ochii.
Fir-ar mama ei de viață!

Pelerin printre cuvinte
nici tu umbră, nici verdeață,
doar cărări de vis cutreier
și adorm, strângând în brațe
țârâitul unui greier.

Înserare la țară

La țară, înserarea
are chip de maură.

Sătenii o arată cu degetul,
vântul îi dă târcoale,

iar eu,
ca un somnambul,
pășesc, fără să mai aud
întunericul
băltindu-mi sub picioare...

Strigăt și lacrimă fugară

Asculți mormăitul sufletului
ciudățenia de-a înălța
visul tău Marie
fără podoabe și semene
ca o întâmplare
cu zvonuri limpezi descifrată
în podul palmei
ți-i dor de zarzărul din fața casei
ce se tulbură când îl privești

rostogol clopotind cazi
din păcat în păcat și întrebi:
câți ani să aibă oare Dumnezeu?

Ora 24

Domnule, vă rog o țigară...
Sunt condamnat să suport
ce-a mai rămas din tîmbălăul
zilei de ieri.
Cu mâna pe ștreang,
încerc să car obscurul
acelor clipe cât mai aproape
de ora 24, acolo unde
provinciali, proaspăt bărbieriți,
nu înțeleg de ce zei
precum Omar Khayyam beau vin
doar la îndemnul trandafirilor.
Oare la anul suspinul
țigăncii Estrella
va putea fi privit
tot prin gaura cheii ?

Deșertăciune II

Vine ea pasărea în dreptul
respirației mele
și își pierde fecioria

Vine ea clipa trasă la sorți
îmi arată chipul buzunarele goale
întoarse pe dos
îndrugă ceva despre o poveste
văzută undeva în carne și oase
unde oare?

Vine ea moartea mă ia de mână
facem câteva ocoluri
de „kilometri” lumină
după care triumfătoare
îmi arată amănții neveste-mii
bătăile încasate în tinerețe
de la tata
anii de pușcărie făcuți prin '59
și multe altele
după care mă întreabă :
la ce bun toate astea?

Inocență

Cândva durerea locuia în taverne
nu știa de colții uitării
sau de cei ai câinilor
chemăți să împartă plânsul
cu inocența filozofilor

au fost găsite vorbe
resturi nevătămate încremenite
în forme răsunătoare

sunt semne fără odihnă
ale neputinței care astupă gura
și nu lasă o frunză să murmure
o mână să șteargă teama
de pe pereții bisericii părăsite

Broderii sub dinții fierăstrăului

A șterge de lacrimi o pasăre
alungată cu pietre,

A da umbrei dreptul să fie zidită
frunză cu frunză,

A smulge mărturisiri apusului
de soare fără nici o precauție,

A da fierăstrăului posibilitatea
să muște din lemnul
lipsit de șiretenie,

Tot atâtea posibilități
de a te sinucide stropindu-te
cu agheasmă pe față...

Liniște solitară

Măsor liniștea
pe toate părțile cu muchea palmei
și întreb cât poate să mai fie...

Mult prea înaltă, o aranjez
pe pervazul ferestrei,
o scutur o dată, încă o dată,
dar nimeni nu știe
dacă acest lucru înseamnă bucurie
ori poate umbră
dureros împrăștiată.

Portret bătut prietenește pe umăr

Ți-aduci aminte
sub fereastră îți sădeam cântece
această mărturisire
îți va bate multă vreme la ușă
între timp mărul din grădină
a început să vorbească
am mai mutat niște ploi
în bibliotecă
după care am plecat la oraș
sărăcia ne atingea
din ce în ce mai des buzunarele
din piață ți-am cumpărat
murături și o pereche de vrăbii:
dragostea noastră
îmbobocind speranța ...

Lacrimă

E bine să nu tulbur fiara
asta amară
ce se plimbă și mârâie pe obraz
aș vrea să-i pierd urmele
în nisipul abia pălpând
în gropi mai adânci ca asfințitul
să-i aud răsuflarea
s-o târâi după mine
ca pe un sac de rugăciuni:
întâmplare stingheră
de atins cu mâna

Epilog sau Din amneziile unui condamnat la viață

Cauți cunoaștere în tot
ce înseamnă vremuri de odinioară
închise în mansarda casei,
când doar mâinile mamei
puteau să întârzie
cascada nisipului din clepsidră,
când, grăbit, apusul de soare

umplea fereastra cu făgăduieli
infantile și culori stoarse de vlagă,
dar și când ea, disperarea,
te strângea în brațe
și îți șoptea la ureche
că nu mai poate trăi fără tine.

Azi, bucuriile îmbrăcate
în mătase scumpă
nu mai au nici un preț,
iar zădărnicia
nu mai înspăimântă nici măcar
o creangă înflorită de cireș.
Tot ce-i omenesc pare o rană
din care se scurg din belșug
nostalgiile și simți cum te umpli
încet și sigur și fără scăpare,
din ce în ce mai mult, cu pământ.

Fotografii indecente

Când îți pierzi răsuflarea
în fața întunericului,
ești în postura celui care nu poate
să îndepărteze teama doar
cu siguranța mâinilor întinse
și a ochilor deschiși.

Nimeni nu va ști să conteste
că inima ta s-ar putea lovi
de pietre ca de însăși uitarea
celui căzut în ispită,
prăfuit de spiritul toamnei bizar.

Este ca și cum
ai încerca să furi din somn visele
și să lași peste tot amprente
ori să iei în brațe
cuvinte compromise, să le
ascunzi sub grămezi de frunze,
ca pe niște fotografii indecente.

Lumină

Un greier stă ascuns
în ureche și
ori de câte ori ațipesc
mi se luminează auzul
de atâta cântec

Rufe pe frânghie

Mai întâi au fost
de trupuri jefuite
apoi de o frânghie spânzurate
din sufletele lor stoarse aud
cum uneori cade în iarbă
câte o vorbă
două ude learcă

Gheorghe ȘEITAN

NEVĂZUTELE APE

În ziua în care avea să moară s-a sculat dis-de-dimineață și ne-a povestit că avuse-se un vis.

– L-am visat pe tăicuțu, zicea, mă cheamă la el ...

Noi, că nu se poate. La amiază n-a vrut să mănânce, s-a așezat în pat și ne-a cerut să anuțăm preotul, că el moare. Stătea cu ochii în tavan, iar noi îl întrebam :

– Ce ai? Ce te doare? Să-ți dăm ceva?

– Nu vreau nimic, zicea și se uita în sus.

Ce vedea acolo ori dacă vedea ceva, nu ne-a spus. Mai pe seară ne-am strâns cu toții, frați și surori, în jurul lui, fusesem la tăiat ciocanii.

– E, eu de-acum mă duc, mă duc la tăicuțu, voi vedeți ce faceți cu porumbul ăla, că stă necules, pe câmp, oilea alea ar trebui aduse de la stână, dregreți saivanu că vine iar-na...

– Lasă că om vedea noi ce facem pe-aici, ai ceva să ne spui?, îl întrebam.

Nu spunea nimic. Afară începuse să bată vântul ușor, crengile gutuilor din grădina de la fața casei izbeau geamul. Asculta. Câteodată vântul se oprea și atunci se așternea o liniște cum nu se mai văzuse. Se auzea clar în noapte cum se prăbușesc gutuile în grădină, sub geam, izbeau pământul care suna înfundat, cădeau singure de coapte ce erau, buf, buf... Exact cum ai asculta bătăile unei inimi și parcă la fiecare bufnitură tresărea puțin, atât de puțin că trebuia să fii atent ca să observi. Viața din el se scurgea pe nesimțite și, ascultând zgomotul înăbușit al gutuilor, la atingerea pământului, parcă auzeai ultimele bătăi ale inimii lui.

Înainte de plecare și-a adus aminte de ceva :

– Căutați fântâna și aduceți-o în sat, a spus. Apoi a slobozit ultimele cuvinte, pe un ton hotărât:

– Hai să mergem!... și dus a fost.

Fusese o fântână de pomenire făcută de moșul lui moșul sau, cine știe, mai înaintea lui, la răscruce de drumuri, de-aceea i se spunea fântâna de la zece hotare. Unii îi mai spuneau fântâna cu clopot sau pur și simplu fântâna l-alde Cioc, după numele de familie.

Mai fuseseră fântâni pe câmpul rășioarenilor - puțul lui Grozavu, puțul lui Vizea, puțul din devale la boi și altele, care or fi mai fost, dar toate, când a venit tăvălugul ceapeului, când s-au desființat hotare și răscruci, fuseseră mutate din locul lor, ca niște obiecte ce încurcau tractoarele, apoi lăsate în paragină, fură uitate cu totul când pe câmp au apărut țevile de irigații.

Bătrânii satului își mai aminteau de fântâna moșului: fântâna sfințită, cu ghizduri din piatră scrisă, cu troiță alături și clopot mic, aninat de ciutură, sunând când găleata se apleca spre oglinda apei reci și limpede. Țăranul, ori drumețul, după caz, bea și se răcorea, apoi simțea nevoia să se odihnească o clipă, împăcat cu toate ale lumii, căci odată cu apa băută era cuprins de duhul blajinilor. Urca spre el, atunci, lumea bunilor înțelepți, o lume dispărută acum, dar care, inexplicabil, se simțea în

apă, pământ și aer, ca o uitare de tot și de toate.

După moartea lui bătu am tot umblat să dau de urma fântânii, eu o văzusem când eram mic, dar ăia de la colectiv o mutaseră din locul ei și vreo douăzeci de ani n-am mai știut de ea. Când mi-a spus Nodurel, tractoristul:

– Vezi, zice, fântâna voastră este pe Trăineanca, de la puțul lui Vizu mai departe, o iei cam așa și dai de ea...

Nu m-am putut duce imediat, am tot amânat, m-am dus mai prin iarnă

Era un soare și zăpada lucea, am luat băiatul cu mine, am luat lopata:

– Ia hai mă să mergem !...

Leșim în marginea satului, ținem șoseaua, am făcut la dreapta până am găsit puțul lui Vizu și apoi am tot mers, cum ne spusese Nodurel, zăpada scârțâia sub bocanci, scliepa ca fulgerul de atâtea soare și noi țineam ochii mișiți. Am dat de un pâlce de cucută și niște buruieni înalte, pline cu chiciură, ne-am oprit, am căutat în jur - nu era, printre tufe - iar nu era. Când ne-am uita în jos - fântâna la picioarele noastre, cu gura lăsată în pământ. Ea era acolo și mă întrebam de ce nu o văzusem de prima dată, cum de fusesem atât de orb.

Deodată, din hățșul de buruieni, a țâșnit, fugind spre pădurea lui Cârlegea, o namilă de mistreț și atunci mi-am făcut cruce. Nu de frică m-am închinat atunci ci pentru că mi-au revenit în minte spusele babei Neaga, cum că dacă n-ai grijă de fântânile făcute pentru pomenirea morților, aceștia ți se arată sub chip de animal ori de pasăre.

Prin vară, la vremea prașilei a doua, am plecat s-aduc fântâna în sat. Am înhamat caii la căruță, am urcat uneltele, ceva de mâncare, o sticlă de țuică și-i dau hățurile băiatului:

– Hai mă, mână!

Ăsta a ridicat biciul în sus și s-a uita spre mine întrebător :

– Îi frig ?, zice.

– Lasă nu-i mai frige tu!, îi spun. Mână-i la pas!

De cu seară trecusem pe la Nodurel, să vină să ne-ajute și avea să sosească și el mai târziu, cu tractorul. Eram trei și săpam să scoatem ghizdurile fântânii din pământ să le urcăm în căruță. Caii erau deshămați. Pe tarlăua de-alături niște femei prășeau porumbul, iar pe haltul dinspre pădurea lui Cârlegea era Voicilă, ciobanul, cu oile și cu câinii. Tot scormonind pământul am dat peste greutatea din piatră ale ciuturii și alături clopotul, era acel clopot care sunase cândva, de atâtea ori, când găleata se apleca spre ochiul apei. Băiatul l-a luat, l-a frecat cu paie, apoi l-a agățat de oiștea căruței și l-a lovit. Sunetul lui de bronz, grav, care nu era altul decât vocea fântânii și vocea celor duși m-a izbit drept în inimă ca o mare lumină.

După prânz am fumat câte o țigare cu Nodurel, apoi ne-am întins pe iarbă, la umbra căruței. Am adormit și în vis mi-a apărut bătu care mă dojenea, nu doar pe mine, că eram mai mulți în acel vis și moșul ne arăta cu degetul,

că nu-i bine cum trăim :

– Măăă...mă! Mă Căline, mă! Dar proști mai sunteți! Cum să uitați voi de fântânile moșilor, mă! Păi când vă e sete, de unde beți voi apă dacă ați uitat de fântânile moșilor voștri? Ai?

M-a trezit din somn un țipăt sfâșietor, care în liniștea după-amiezii a avut pentru noi efectul unei împușcături, făcându-ne să ne ridicăm brusc în capul oaselor și să privim spre tarlăua unde prășeau femeile. Dintr-acolo se auzea și un urlat de câine care anunța celor ce nu aflaseră încă, moartea stăpânului, apoi l-am văzut pe al lui Fătu alergând către noi și strigându-i lui Nodurel să pornească spre el, repede, cu tractorul. Ceea ce urmează să vă povestesc s-a petrecut cât timp adormisem, la umbra căruței și aveam să află după aceea.

Femeile înaintau tăcute, lovind pământul ritmic cu sapele, înaintau ca niște trăgători desfășurați pe câmp în lanț, când, s-au trezit brusc cu mistrețul între ele. O clipă l-au privit cum rupea și mesteca liniștit tulpinile de porumb, pașnic, părea că nici nu le bagă în seamă și chiar și-ar fi văzut de ale lui dacă l-ar fi lăsat în pace, sau măcar dacă l-ar fi gonit. Era un animal frumos, mare și neînfricat, dar ele îl vedeau nu în această frumusețe a lui ci ca pe o mare bucată de carne pe patru picioare. Strânsesă lanțul cu sapele ridicate deasupra capetelor să-l omoare.

– Aține-i calea!

Fiara hăituită încerca să iasă din strânsoare și din răsucirile ei, când într-o parte, când într-alta, dădu peste una dintre femei și o răsturnă. Doar atât.

Atunci, singurul bărbat din grup, al lui Fătu, lovi cu sapa, cu toată puterea de care era în stare, în țeasta animalului, se auzi o trosnitură și sapa se rupse din coadă: animalul nici nu se clintii. Rămas cu ciotul de la coada sapei în mână, față în față cu fiara, pe al lui Fătu îl cuprinse frica, dar mistrețul fu mai om decât el și, ca un biruitor, fără să fi dat vreo luptă cu adevărat, cu sângele șiroindu-i după urechi, cu înțelepciune vru să plece.

– Oleleu, sări mă cu câinii pe el nu-l lăsa!, îi strigă Fătu ciobanului Voicilă, care era pe aproape.

Porcul vru să fugă, dar câinii îi tăiară calea, încolțindu-l, asmuțiți fiind de stăpân:

– Șo pe el, Grecule! Aida! Haida! Mimț! Mimț!

Ciobanul fluiera scurt, apoi își sugea buzele ațâțându-i, și câinii nu slăbeau fiara sălbatecă.

Animalul simți de unde vine adevărata primejdie pentru el. Nu erau câinii, nu erau femeile care țipau isteric, nu era nici cel care se învârtea în jurul lui cu ciotul de coadă de sapă în mână, ci ciobanul. Porni spre el în galop și-l izbi cu toată puterea colților în pânțele, de jos în sus, ciobanul se prăbuși, iar cei de acolo văzură sânge șiroind, mațe curgând! Pentru o secundă totul încrămeni, se opriră speriați până și câinii.

Atunci țipă a disperare una dintre femei, iar noi de unde eram sărirăm în sus, să vedem ce este, moment când l-am văzut pe al lui Fătu alergând spre noi și strigând la Nodurel. Au luat amândoi tractorul și au pornit după mistreț să-l calce, în timp ce ciobanul se stinge pe brazdă, cu câinii la căpătâi, urlând a moarte de om.

Se lăsase înserarea, peste câmp, peste căruță și cai, iar Nodurel plecat în sat, să-l ducă pe Voicilă nu mai venea. Se făcuse frig,

(Continuare în pag. 7)

Sri Auribindo (1872-1950)

Invitație

De-a pururi pus pe hartă
vântul
se năpustește-asupra mea.
Urc muntele-nvrâstat pe-alocuri de ochiurile-i
mlăștinoase.
Cine se-ncumetă să bată cu mine-această
cale grea?
Să tropăiască prin zăpadă, să treacă
râuri furioase?

Eu nu m-asfixiez în țarcul meschin
al marilor orașe
Strivit de ușile închise și de pereții voștri goi.
Își proiectează Domnul chipu-n albastrul bolții
uriae.
Sunt hăituit cu insistență de uragane și de ploii.
În lunca mea patriarhală singurătatea
mă distrează.
Cu întâmplarea neplăcută frate de cruce
m-am făcut.
Deci, cine-n vasta libertate să mi se-alăture
cutează
S-ajungă sus de tot pe piscul în veci
de viscole bătut?

Smohalla (1815-1907)

*

În orice dimineață, la trezire,
Luminii zilei adu-i mulțumire
Pentru că ea ți-e viață și putere
Și dragoste și sfântă mângâiere.
De nu găsești motivul de-a o face.
Atunci greșeala doar în tine zace!

* *

Acești tineri nu vor mai munci niciodată.
Cei ce muncesc, se știe, nu pot deloc visa.
Înțelepciunea numai prin vise ni se-arată!

Să-mi ar pământul mă veți implora,
Dar cum s-o văd pe maica mea arată?
Când voi muri, odihna ea nu mi-o va mai da.

Îmi cereți la iveală din glie să scot piatră.
E ca și cum sub pielea-i la oase-aș atenta
Să nu mai am de unde să mai răsar vr'odată.

Îmi cereți să tai iarba și clăi să fac din ea
Să fiu astfel ca albiu în lumea lor bogată.
Cum să-i tai mamei părul cu mânușița mea?

Jibananda Das
(1899-1954)

Portocala

Când acest corp
mi-l voi fi părăsit
Ce șanse-mi mai rămân de revenit?
Aș vrea să se întâmple într-o seară
De iarnă cât mai temerară
Și-n carnea portocalei înghețate
La căpătâiul celui c
Ce-n poarta morții bate.

Shuddhananda Bharati (1897-1990)

Triolete întru Adevăr

11

Mi-i fericirea-n raza-ți orbitoare,
Scump Adevăr, pe veci nemuritor,
Deschide-această floare ce nu moare,
Mi-i fericirea-n raza-ți orbitoare.

Vreau să-ți fiu înger, strașnică Splendoare!
Spiritul meu te-adună în el, ocrotitor,
Scump Adevăr, pe veci nemuritor
Mi-i fericirea-n raza-ți orbitoare!

12

Nevoie am de binecuvântare.
Orice altă comoară-i de prisos;
Acceptă-mi supușenia datoare,
Nevoie am de binecuvântare!

O, Adevăr, dorință arzătoare
Îmi ești când toate-s mai prejos.
Orice altă comoară-i de prisos:
Nevoie am de binecuvântare!

13

Fără pretenții inima-mi te-adoră,
Scump Adevăr, în tine eu respir!
Mă aurește mândra-ți auroră -
Fără pretenții inima-mi te-adoră!

Aud în mine vocea ta sonoră;
Prin tine-s liber fiindcă-ți sunt martir;
Scump Adevăr, în tine eu respir,
Fără pretenții inima-mi te-adoră!

(Urmare din pag. 6)

NEVĂZUTELE APE

pământul n-avusese timp să se încălzească, iar noaptea
își arăta răcoarea. De sus începuse să apară stelele,
frigul și o neliniște ca o teamă mă încerca. În căruța
erau ghizdurile fântânii, am înhămat caii și am pornit
încet spre casă.

– Mână, mă!

Dinspre noapte, îmi apărea ca prin vis bătut și parcă mă
întreba:

– Unde merge omul, Căline, încotro vrea el să ajungă ?
Cumpăna, cumpăna fântânii a putrezit și s-a rupt, dar
cumpăna sufletelor cum e?

Tot întrebându-mă bătut așa nu băgasem de seamă că
trebuia demult să fi ajuns la șosea, la liman. Stelele dis-
păruseră și câmpul se acoperise de ceață, căruța rătă-
cise drumul și orbecăiam prin noapte.

Deodata caii s-au oprit o clipă, au început să fornăie ca
de primejdie.

– Frigi-i !

Băiatul a înălțat biciul și a izbit spatele cailor, care s-au
smucit într-o parte și au pornit în goană pe câmp. Am
încercat să-i strunesc, dar degeaba. Gonind pe câmpuri,
căruța cu fântâna parcă urca în cer, pe scări de aburi și
chiar nu știai de merge pe pământ ori plutește prin
cețurile lăptoase ale câmpiei. Insuși timpul era altul
căci, dinspre sat, străbătea prin ceață un zvon de colind:
Pe țarmuri de Dunăriță,

Oi lerui, ler,

Este-o dalbă fântâniță,

Oi lerui, ler !

Cai sălbatici

Iubim, urâm, ne iubim, ne urâm, alergăm, ne
ascundem, omorâm și dăm viață dar niciodată nu recu-
noaștem. Ne ghidăm după instincte mascate de rațiune,
pentru că tot ce gustăm are gustul nostru și pentru că
rațiunea are culoarea ochilor noștri dar noi tot nu recu-
noaștem.

Și încă ne căutăm, dar sublimul esenței noastre
rămâne în ropotul de copite a cailor sălbatici pe pămân-
tul uscat. Sufletul este sălbatic și blând și în ploaie și în
soare, are ochi mari și lucioși, aleargă chiar și atunci
când pământul este uscat și praful orbește, când e noroi,
când e apă, când e gheață și nu refuză niciodată călătō-
ria sau sentimentele și trăiește din plin și lumina și întunericul. Cum sublimul fiin-
ței noastre izvorăște din fiecare zvâcnire a sufletului la bine și la rău, superbul sim-
țământ al vieții, puterea de a
făuri o lacrimă din tristețe sau
fericire rămâne sângele nostru.

Și pentru că puterea
de a simți îngroașă seva
evoluției, deschide ochii, as-
cultă, simte iubirea, ura, frica,
mândria, curajul fără regrete,
fără rușine.

Sufletele noastre nu
sunt decât cai sălbatici care
mor în hamuri, fiți indulgenți
cu libertatea pentru că este
armă și remediu.

Ruxandra Dragomir

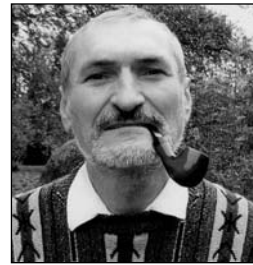

Victoria MILESCU

în dialog cu

Lucian GRUIA

„Orice carte îmbătrânește la timp”

– *Stimate domnule Lucian Gruia, cum ați ajuns de la inginerie la poezie, deoarece ați debutat cu versuri în 1976, în revista **Amfiteatru**, la rubrica „Primele”, cu un comentariu de Constanța Buzea?*

– Ingineria nu m-a atras deloc, deși eram foarte bun la matematică, însă nu aveam spirit practic. Părinții au fost cei care m-au îndemnat să merg la Politehnică zicând că astfel o să am un loc de muncă asigurat. Deși am absolvit Facultatea de electrotehnică din Timișoara, nu schimb nici măcar un bec în casă. Îmi place să afirm că din acest punct de vedere, mă asemăn cu Petre Țuțea.

– *Nu-i chiar așa de rău. Ați mai descoperit și alte puncte în care semănați cu marele gânditor creștin?*

– Am mai descoperit ceva. Petre Țuțea a fost interesat de arta lui Brâncuși și i-a făcut o vizită, împreună cu prietenul său, Haig Acterian, când sculptorul era în București, datată vag, înaintea ultimului Război Mondial. Am comentat această întâlnire pentru că sunt un pasionat exeget al sculptorului. Iată asemănarea cu Petre Țuțea: interesul pentru arta lui Brâncuși.

– *Cum a fost la primul loc de muncă asigurat?*

– Nu mi-a plăcut nicăieri unde am lucrat ca inginer. Eram constrâns să fac altceva decât aș fi dorit.

– *Ce doreați, de fapt, să faceți?*

– Aveam chemare spre literatură. Am început să scriu încă din liceu. În 1968, am câștigat și un concurs, când eram în clasa a XI-a, cu poezia „Palma ta” publicată în revista „Răsunetul” a Liceului „Andrei Mureșanu” din Dej. Păstrez acea revistă și acum.

– *Și totuși, n-ați găsit nimic interesant în munca dvs. de inginer?*

– Da, a fost interesant atunci când am lucrat în industria petrolului. Am ajuns să lucrez într-un colectiv special la extracția petrolului din mină. A fost într-adevăr, deosebit, să vedem din subteran, straturile cu petrol. Forum cu instalații miniaturale, de jos în sus, antigravitațional.

– *Un poet a forat de jos în sus...*

– A fost singurul experiment care m-a captivat. Dar, nefiind rentabil, după 1989, s-a oprit.

– *Unde ați mai lucrat?*

– Prima dată, după absolvirea Facultății, am fost repartizat în București, unde am lucrat la ITB, depoul de tramvaie Dudești. Lucram în 3 schimburi, mai ales noaptea. Erau foarte neplăcute anchetele accidentelor de circulație pentru care muncitorii erau penalizați. Această experiență se regăsește în poezia mea „Speranța”.

– *Pregătirea tehnică este un impediment în creația literară sau dimpotrivă?*

– Nu există nicio contradicție între inginerie și literatură. Pregătirea tehnică m-a făcut să fiu mai lucid, mai organizat în special în critica literară și în proză. Pregătirea tehnică nu este un impediment, cu condiția să ai talent literar.

– *În 1997, ați publicat volumul de proză scurtă **Culorile neliniștii**. Ce neliniști au stat la baza acestor scrieri?*

– Neliniștile dau sensul existenței, ele îți spun dacă poți supraviețui prin creație. Mi-am imaginat, în nuvela „Experimentul filosofic fundamental”, plecând de la sistemul filosofic intitulat Ortofizica inventat de academicianul Mihai Drăgănescu, că pot schimba cu mintea legile universului. Visam să creez un univers mai bun și mai frumos. Dar încercarea eroului eșuează evanescent.

– *O carte poate modifica lumea?*

– O carte poate influența evoluția omenirii, dar numai pentru o vreme, întrucât fatalmente ea este condiționată istoric. Orice carte îmbătrânește în timp, căci orizontul de așteptare se modifică. Nu există o carte pentru eternitate, oricât de perfectă părea în momentul elaborării ei. Chiar valorile estetice se modifică în timp.

– *Cum v-ați apropiat de eternitatea lui Brâncuși despre care ați scris până acum trei cărți?*

– Pe Brâncuși l-am descoperit văzând albumele cu reproducerile sculpturilor sale, acele forme pline, superslefinite ce păreau că vin din altă lume, una transcendentală. *Măiestrele sale, Păsările în văzduh, capetele Muzeilor adormite, ale Danaidelor și Domnișoarelor Pogany* îmi păreau niște zeiități. Depășeau condiția terestră, te făceau să intri într-o lume pură, celestă. Ani de zile, la Biblioteca Academiei, am citit tot ce am găsit despre Brâncuși și astfel am scris trei cărți despre el. În **Universul formelor lui Brâncuși**, am așezat în mai multe planșe, toate sculpturile autorului, încercând să găsesc corelații pentru o viziune qvasi-integrală a operei sale. În **Momentul revelației** în templul brâncușian al eliberării (de ar fi fost să fie...), mi-am imaginat cum s-ar petrece în concepția sculptorului momentul descătușării sufletului de corp în Templul proiectat de sculptor pentru maharadjahul indian Raoul Holkar, din păcate nerealizat.

– *Iar a patra este aproape gata de tipar. Ce tratați în aceasta?*

– Se numește **Brâncuși „flaneur”**; flaneur însemnând un om care se simte acasă pretutindeni. În interiorul locuinței sale e întreaga lume și întreaga lume e în locuința sa. Nu există granițe între pereți. Din acest motiv, mi-am imaginat sculpturile lui Brâncuși goale pe dinăuntru și locuibile. Ovoidul gol, ca un pânțec matern, în care ai putea locui, ar trebui să-ți ofere cea mai reconfortantă stare. De altfel, chiar Brâncuși imagina zgârie nori de pentru America și Canada, de forma *Coloanei fără sfârșit*.

– *De la Brâncuși, ați ajuns la **Portal-Măiastra**...*

– Participând la simpozioanele anuale despre Brâncuși de la Tg. Jiu, am devenit colaborator, apoi redactor la revista de cultură **Portal-Măiastra**.

– *Ce părere aveți despre revistele de cultură de azi?*

– Cred că sunt prea multe. La unele apar aceiași colaboratori acaparatori. Poate e și vina conducerii revistelor provinciale care fac temenele scriitorilor bucureșteni. Există din păcate și reviste cu circuit închis, care nu publică decât oamenii lor. Acestora li se publică orice, chiar în detrimentul valorii tex-

telor. Același lucru se întâmplă și cu unele edituri, care publică pe bani orice text, fără valoare literară. Aici ar trebui să facă ordine criticul literar, dar și el se lasă de multe ori cumpărat.

– *Ne puteți da câteva exemple?*

– Sunt notorii revistele bucureștene importante: **Viața Românească** și **România Literară**. La prima am colaborat cu recenzii, dar de trei ani încoace, nu mi-au mai publicat nimic. „România Literară” nu m-a publicat niciodată. Ar părea că e o ranchiună personală dar mulți scriitori îmi confirmă părerea, așa că înclin să cred că e ceva putred în „Arca” lor.

– *Anul acesta ați luat Premiul pentru critică literară al revistei **Origini**. Ce v-a determinat să scrieți despre cărțile altora?*

– Am început să comentez unele cărți după ce le-am citit și mi-au plăcut. Apoi a devenit o obișnuință, iar articolele mele au fost apreciate și iată că au ajuns să fie și premiate. Poate că uneori critica de întâmpinare am făcut-o mai elogioasă decât ar fi trebuit, considerând că autorul trebuie încurajat, ceea ce este în detrimentul obiectivității.

– *De unde vă luați subiectele pentru propriile cărți?*

– Cele mai multe sunt din biografia personală. Datele autobiografice am vrut să le fac tipice și apoi le-am transpus într-un univers magic pentru a deveni mai impresionante.

– *Din care nu lipsesc ironia, umorul negru...*

– Umorul negru atenuează tragismul. Iei lucrurile mai detașat, ceea ce constituie, uneori, un semn de înțelepciune.

– *Deși cartea dvs. de versuri se numește **Speranța**, apărută în 2008, ea este foarte sumbră. Pentru realitatea concretă contemporană pe care o ilustrează, chiar nu există nicio speranță?*

– Realitatea concretă este dură, aspră și nu-ți dă motive de speranță. Chiar în ultima poezie din carte e vorba de moartea speranței. Desigur, este o exagerare. Totuși, deziluzia vieții pe care o ducem, și suntem cu toții vinovați pentru asta, atinge limitele tragicului. Dar trebuie să ne ducem crucea mai departe. Pentru mine, aceasta înseamnă că trebuie să scriu mai departe. Nici nu aș putea face altfel...

– *Așadar, una dintre obsesiile dvs. constante este aceea de a scrie. A scrie pentru a schimba ceva?*

– Nu neapărat, pentru că indiferent de cum ești receptat, daimonionul nu-ți dă pace. Cred totuși că literatura bună poate influența oamenii, făcându-i mai sensibili și mai prietenoși. Acum, omul trăiește instinctual, primează violența, banii și sexul. Cred în evoluția ciclică a omenirii și poate va urma o nouă renaștere. Aceasta trebuie să stea sub semnul rațiunii. Numai astfel omenirea se va salva de la dezastrul pe care singură și-l pregătește.

– *Estimați o renaștere, o revigorare a creației literare de azi marcată în mare parte de vulgaritate, trivialitate?*

– Pe lângă vulgaritate și trivialitate, literatura de astăzi este demolatoare, fără a pune ceva în schimb. Numai prin contestare nu se poate rezista. Cred că scriitorii vor începe să construiască din nou și vor rămâne cei care vor fi în stare.

Alex IVANOV - „Cărți fără închizătoare”

Alex Ivanov, poet și grafician, născut la 7 km. de Gherla, alcătuiește, din câte știm, „cărți fără încuietore”, ba chiar facilitează drumul volumelor altora spre cititori. Frecventează, de pe vremea „tezelor de la Mangalia”, cenacuri bucureștene, între care și „G. Bacovia”, fondat prin diligența soției scriitorului, Agata Grigorescu-Bacovia, nepoata conului Leonida Condeescu, de la Mizil. A scris versuri și eseu, a expus grafică și ilustrație de carte (de la „Comedia umană” balzaciană, la „Pădurea spânzuraților” lui Rebreanu), pictură, afișe de teatru; a ilustrat o serie de volume ale unor poeți contemporani (*Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Geo Dumitrescu, Stelian Tănase, Valeriu Pricină, Liviu Vișan*) și a realizat scenografia unei piese de teatru „trasă” după placheta **Teroarea bunului simț** de **Mircea Dinescu** (1984); a editat albumul de grafică **Erotica imposibilă** (1994), cocteilul de grafică și versuri **Vânătoare la marginea camerei** (Oradea, Ed. „Cognito”, 1997) și placheta lirică **Mahalaua din capul meu** (Societatea Scriitorilor Militari, 2007).

O planetă (meteorit) de artist, semnată de **George Mihalcea**, semnala conștiința unei stări de perpetuă veghe asupra sarabandei lucrurilor, a modului acestora, descinzând din Breugel, de a se altoi pe coșmar. Poetul este vânătorul de spaime, vulnerat, așa cum îl imaginează și **Mihai Ursachi**, ducând „pe umăr un crin ca pe-o pușcă” și, în consecință, pândit de pericolul ca totul să pară că îl mușcă. Arma, pe care chiar am văzut-o la o expoziție a artistului, în simeza Cercului Militar Național (o carabină belgiană de la începutul secolului XIX), are la un capăt un lup, / Și la celălalt capăt un oraș cu iluzii/ Iar la mijloc o carte fără închizătoare. Un aer abulic, stingerit însoțește pe destul de morocănosul cineget, prea puțin amator de yodlere: Șterg ru-

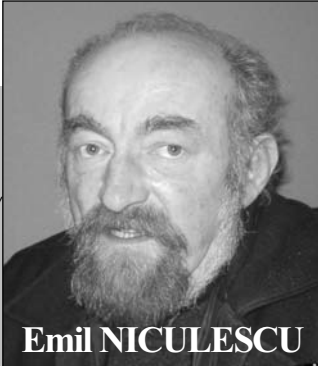
gina iernii de pe bătrânul pian/ Și-ncerc să alung o tristețe cu zâmbet/ De împrumut (**Calcule de primăvară**). Un ecou din lumea **Cântecelor de câmpie** ale celui ce a scris **Cartea milionarului**, cu umbra lui **Andrei Hoțu**, mereu mai împuținat corporal de înfruntările puterii, se insinuează în singurătatea de la marginea camerei: *De când a plecat/ Inelul e strâmb,/ Altarul e cuprins de rugină,/ Vinul nu mai intră în mine/ Și plouă mereu în cuvinte.// Mi-e teamă de cât de mult am iubit,/ Și am iubit ca un hoț de câmpie (Păcatul din lada de zestre).*

Necopleșit de glorie, sub panopliile colbăite, autorul își îngăduie o curiozitate cinic bravată: *Pot bea eroii în amintirea lor? (Treisprezece întrebări).* Da, desigur, cum se străvede în **Mahalaua din capul meu**; pitorescul de serviciu și tranziție trece de ramele tabloului: *În mahalaua din capul meu/ se bea bere la sticle de plastic;/ câinii se latră între ei,/ iubirile se împart în cadrul campaniei/ „Ajutoare pentru iubirile luate de ape”/ se asfaltează doar străzile cu soț, / vădulele primesc gratis câte o sticlă de vin negru...*

„Emigrant în uitare”, Alex Ivanov colindă Orașul manechin și nu ezită să-i releve oportunitățile: *Să trăiești din plin în praful cu miros de crin./ Intelectualii și proștii primesc cărje de-a moaca/ și au intrare gratuită în biserică; locuitorii se descurcă, totuși, destul de bine „În orașul ăsta toți termină câte o școală/ fără ca nimeni s-o înceapă”(…)/ Au plecat toți cu cheile de gât/ către o altă copilărie./ A mai rămas o călăuză, care dacă tot nu are ce face/ confecționează chei pentru cărți.// Adevărul e că cineva trebuie să o facă și pe asta...!*

Ici-colo, vestigii, „fragmente din regiunea de odinioară”, cum ar formula **Virgil Mazilescu**, printre care flanează câte un pudic fetișism, ca în textul **Fusta fără femeie**: *De la ea mi-a rămas o fustă, care mai păstrează/ și acum căldura pulpelor ei. / Ea de la mine nu cred că mai are ceva.* Aerul de fin badinaj al relatărilor despre iubitele de odinioară aminteste, uneori, de versurile din **Flori de câmp**

ale herbaristului **Ovidiu Genaru**, care nota: „Cu o femeie te vindeci/ de altă femeie”. *Apartine fericitului Plaut, poet atât de minor;/ dar burlac notoriu și tată a nouă copii din flori (Așa va fi).*

Emil NICULESCU

Enluminuri parnasiene aruncă fulgurante flash-uri prin „mahala”: *Avea brățări de argint, cât/ pentru paisprezece mâini (Paisprezece brățări);* confesiunile, cam în treacăt și cu o jumătate de gură, au o rigoare bine dozată a ironiei și grotescului: *Am cunoscut-o la slujba de duminică, adusă acolo/ probabil de un diavol simpatic (Câteva vorbe despre amanta mea Vava).* Poetul, un Ovidiu dâmbovițean dezabuzat, ține un fel de „jurnal intim” al unei doamne, în care nu se sfiește să-și reproșeze, ca din partea diaristei, lipsa unei solide calificări „în materie” de iubire: *Sfârcuri de argint ți-am dăruit, bijutier de tinichea.*

Într-un „cartuș” de pe coperta a patra, **Liviu Vișan** observa că poezia lui Alex Ivanov se hrănește din tensiuni sufletești incurabile, din ezitări și interogații spirituale profunde; aerul morn, o anumită franchețe a atitudinii și tăierilor „de montaj”, a colajului insolit, asigură pictorului și poetului Alex Ivanov o strană personală în boema literar - artistică bucureșteană și, în general, națională.

POEME

de Alex IVANOV

Poetul cu cheia de gât

Lui George Mihalcea

Pe strada îngustă se vând cărți
tipărite pe frunze nuc.
Vântul de toamnă, ține loc
de copeți.
„În orașul acesta, toți termină
o școală,
fără ca nimeni s-o înceapă”,
zice poetul cu cheia de gât.
Uneori e supărat, poezia lui
nu mai este
demult o gumă de mestecat.
Emigrant în uitare, poetul ăsta
vine mereu
pe strada copilăriei mele,
ca să cumpere
poeme, ieftine, la mâna a doua.
Aici totul e închis.

Au plecat toți cu cheile de gât,
către o altă copilărie.
A mai rămas o călăuză,
care dacă tot nu are ce face
confecționează chei pentru cărți.

Adevărul e că cineva trebuie
s-o facă și pe asta...!

Semnul de carte

Puiul de lup păzea cartea
cu poeme de dragoste,
căci murdare iluzii de iubire
ar putea rupe fila din ea.
Tinerețea mea de mucava,
jefuită de ploii
ține loc de uitare.
Trupul meu tânăr,
nevămuț încă de șoaapte
tremură în rochii de iarnă.
Îmi duc degetul la gură
vreau să opresc oftatul,
iar sânii îi adăpostesc în palme
de teama frunzelor de nuc.

Sunt propria mea femeie,
cu pielea de var,
sunt tâmpla rezemată
de umărul cald
sunt adolescența pe care
vrei s-o ai
în biblioteca bunicului.

Sunt o mare primejdie, păzită
de puiul de lup...

Pasăre de toamnă

Am căutat o pasăre de noapte
să mă iubească
și să-mi strângă trupul
cu aripile ei umede...
Nu am găsit decât
o pasăre de toamnă
ușor obosită, cu aripi
murdare de vânt
dar frumoasă ca un colț de cer.
Mi-a făcut un cuib
pentru ochii mei oboșiți
de prea multă așteptare.
Parfumul de început de toamnă
zăbovea pe aripile ei cuminiți.
Era o fericire
și o tandră uitare,
o iubire ca o bătaie de aripi.
Era ca o pasăre de toamnă
în formă de gutuie coaptă,
așezată în geamul
de la casa de vis...

Dar într-o noapte a venit
pasărea mea, cu aripi înfășurate
în dantelă neagră și umedă.
Mi-a privit trupul
din cămașa cusută cu frunze,
apoi m-a luat cu ea

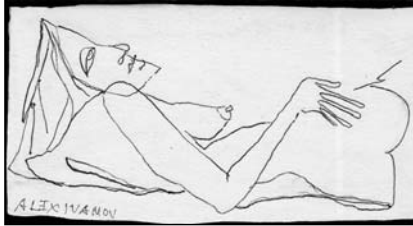
în orașul plin de suspine!
Nici acum nu știu să deosebesc
o pasăre de noapte de o femeie.

Siberiană

Dă-mi o votcă, iubita,
să-ți povestesc de Esenin,
de ierni cu zăpezi la tâmpole,
de lemne cioplite vara,
pentru frigul de cuvinte,
de polare
și întâmplătoare vulpi,
de sânii tăi, topiți de limbă,
de fluturi înmuiați
în cupa de gheață, de vara asta
a nesfârșitei mele ierni!...

De mor prin sertare,
nu te iubi prin zăpezi
în amintirea mea, te rog!

Grafica paginii: Alex IVANOV

Dan NOREA

Nunta de coral la Praga

Pe la sfârșitul lui septembrie am împlinit 35 de ani de căsnicie. Unii se întreabă dacă nu cumva căsnicie vine de la casnă. Eu nu mă întreb.

Până de curând nu îmi erau cunoscute decât denumirile aniversărilor de la 25 ani („nunta de argint”) și de la 50 ani („nunta de aur”). Dar am primit acum vreo lună pe internet un tabel care alocă fiecărei aniversări o denumire. Cea de la 35 ani se numește „nunta de coral”. Tabelul merge numai până la 60 ani. Probabil din același motiv pentru care calendarul mayaș merge numai până în 2012 – oamenii își pot imagina infinitul, dar nu-l pot crea. Eu sunt convins că există și viața de după. De după 2012, de după 60 ani de căsnicie... De altfel, băiatul meu mi-a sugerat să mai rezist încă 35 ani cu promisiunea că în final am voie să o las pe maică-sa și să îmi caut pe altcineva, drept recompensă. Abia aștept, la 96 de ani merit și eu o prospătură de 70 și ceva de primăveri.

Același tabel recomandă ca aniversarea respectivă să aibă loc la Marea Barieră de Corali, adică undeva pe lângă Australia. Cum tocmai ne-am întors dintr-o excursie din Spania, nu aveam atâția bani, așa că ne-am hotărât ca euroii rămași să-l cheltuim pentru un scurt sejur la Praga. Am găsit pe internet ceva care se cheamă „city break”, ce îți asigură drumul cu avionul și trei-patru zile la un hotel cu mic dejun. Ca să fiu cinstit, nu am ajuns la un hotel, ci la o pensiune, cocoțată la mansarda unei clădiri cu patru etaje, de genul celor de care e plină Praga.

La plecare aveam mici emoții. Era prima ieșire fără ghid, fără cineva lângă noi care să știe limba țării gazdă sau o limbă de circulație internațională. Eu n-am învățat decât un pic de engleză în liceu, pe vremea mea rusa era limba de bază. Dar din păcate, deși limbă slavă ca și ceha, nu m-a ajutat decât foarte puțin. Leni, nevastă-mea, în privința limbilor se bazează pe mine. În schimb, ce-i al ei e-al ei, mimica și gesticulația le stăpânește mult mai bine.

Am clasificat cehii în trei categorii, după reușita comunicării. În prima categorie erau cei care stăpâneau bine engleza. Am dat de ei la casele de bilete sau de informații de la obiectivele turistice de prim rang. Dialogul începea cu o întrebare din partea lor, în cehă, al cărui sens îl deduceam corect:

– Vorbiți ceha?

Ca să arăt că am înțeles întrebarea, răspundeam mândru:

– No.

– Do you speak English?

– Yes, a little.

Dar, deși accentul îl puneam apăsător pe „little” și nu pe „yes”, interlocutorii începeau să turuie în engleză cu o viteză mult mai mare decât în seriile de la televizor. Rezultatul era în general un fiasco și, în final, îmi arătau un tabel cu prețuri în care îmi înfigeam degetul.

A doua categorie de cehi era formată din cei care știau engleza cam cât mine. Pronunțau cuvintele clar, răspicat, folosind superfondul superprincipal de cuvinte. Cu ei nu dădeam niciodată greș. În general, îi găseai în magazinele, restaurantele sau tarabele de pe arterele din centru, bătute de turiști. Țin minte un ospătar simpatic, tânăr, cred că student după cum vorbea engleza, care după ce ne-a întrebat cum ne-a plăcut pizza (chiar ne plăcu-se), ne-a comunicat amabil:

– Service not included.

Dar cel mai bine m-am înțeles cu o vânzătoare tinerică dintr-un magazin din Piața Venceslas. Ca o paranteză, din magazinul respectiv mi-am cumpărat o halbă de bere pentru colecție. Magazinul era raiul colecționarilor de halbe, farfurioare și alte suveniruri. N-am văzut niciodată atâtea rafturi pline ochi cu modele diferite de halbe. Mă credeți - nu mă credeți, nevastă-mea a terminat prospectarea magazinului înaintea mea. După jumătate de oră, încă nu mă hotărâsem asupra halbei cu cel mai bun raport calitate - preț. Mă rog, revin la dialogul cu vânzătoarea. După ce am plătit halba, m-a întrebat:

– Were are you from?

– Romania, am răspuns eu mai stins, conștient că cehii nu prea au auzit de noi.

– Wow, i am from Serbia, we are neighbours, s-a luminat la față vânzătoarea.

– Good neighbours, i-am zâmbit eu, înviorat dintr-odată.

– Very good neighbours, a râs vânzătoarea.

Drept care am cumpărat din magazin și un fes care îmi era strict necesar, pentru că fără el îmi îngheța chelia, dar pe care până atunci ezitasem să-l iau, din pricina prețului cam piperat.

A treia categorie de vorbitori de limbă engleză erau nevorbitorii. De ei e plină Praga. Să vă descriu cum ne-am înțeles cu ospătărița dintr-un local mic, de fapt un fel de pivniță cochetă, din Vysehrad. Ne-a lăsat întâi să ne uităm la o foaie scrisă de pe masă, după care s-a înființat și a bolborosit ceva, în cehă și apoi într-un fel de cehgleză. N-am înțeles nimic, dar femeile au o intuiție mult mai bună, așa că Leni își da cu părerea:

– Cred că întreabă dacă vrem un meniu în engleză.

Ospătărița (de fapt, cred că era patroana localului), posedând aceeași infailibilă intuiție feminină, dă din cap că da. Dau și eu din cap că da, vrem un meniu în engleză. Uite așa am ajuns la concluzia că meseria de translator ar trebui să fie practică exclusiv de către femei. Esențială nu e cantitatea de cuvinte știute, ci capacitatea de a intuit semnificația celor neștiute.

Revenind în local, mai departe a fost simplu, nu trebuia decât să punem degetul pe poziția dorită din meniu. Nici cu nota de plată n-au fost probleme. Numai că la sfârșit, femeia se tot învârtea pe lângă noi, încercând să intre în vorbă. Noroc cu Leni:

– Cred că ne întreabă din ce țară suntem.

– Romania, mă întorc eu spre ea.

S-a blocat puțin, după care cu un ton sovăielnic, a încercat marea cu degetul:

– Sofia?

– No, Bucharest, îi răspund eu binevoitor, mulțumit că nu făcuse greșeala clasică

- Budapesta. Nu i-am mai spus că de fapt suntem din Constanța, era suficient dacă afla măcar ce capitală avem.

S-a frământat puțin și a continuat, cu mai puțină ezitare în voce:

– Nadia Comaneci!?

– Daaa, i-am confirmat cu un zâmbet.

– I Ceauceciko! a devenit dintr-odată mult mai sigură pe ea.

– Da, și Ceaușescu, m-am strâmbat, ca să-i arăt cât de mult îmi displace subiectul. Ne-am strâmbat câteva secunde unul la altul, fericiți că ne-am înțeles. După care ne-a prezentat toate cotloanele localului, de care era foarte mândră. Avea și de ce, era dichisit și bine întreținut.

Am avut parte de o vreme căinoasă, n-am văzut soarele niciun moment. Aproape jumătate din timp ne-a însoțit, în drumurile noastre cu preponderență pedestre, o ploaie mocănească. Nu știu de ce-i spune așa, eu i-aș spune mitocănească. Leni își luase o umbrelă, dar după ce i-a dat-o vântul peste cap de câteva ori, s-au cam dus spițele. Pentru mine, umbrela era incomodă, din cauza aparatului de fotografiat, așa că mi-am cumpărat o foaie de ceapă cu glugă. Dar mi-o dădea vântul jos și, când mi-o potriveam iar, mi se lipea udă de chelie, așa că în final am renunțat la ea.

– Asta-i soarta noastră. Dacă ții minte, și în săptămâna de miere, la Păltiniș, tot așa era, și-a amintit Leni, cu nostalgie.

– Păi atunci era normal. Plângea natura că, din doi oameni întregi, am devenit două jumătăți. În plus, atunci vremea n-avea nicio importanță, oricum coboram din cameră numai la masă.

Cel mai rău era că stropii ajungeau pe obiectivul aparatului de fotografiat. Uneori îl ștergeam cu batista, dar multe fotografii au ieșit cu mici pete albicioase. Mi-am propus ca următorul aparat să aibă neapărat cozoroc.

Un mic câștig tot am avut de pe urma vremii. Plouați și înfrigurați, am intrat într-un fel de bistro, unde anunțau la intrare vin fiert. Ne gândeam că și un ceai cu rom ar fi fost bun, numai cald să fie. Dar văzând meniul, ne-am răzgândit și am comandat niște băuturi din care nu mai gustasem niciodată - Leni un punch și eu un grog. Punch-ul era roșu și dulce, grogul galben și cu zahărul alături. Ambele fierbinți și ușor alcoolice, au picat la fix. Singurul (meu) regret a fost că punch-ul era mai bun, data viitoare știu ce voi comanda.

În ciuda vremii, timp de patru zile am mers opt - zece ore pe zi. Praga turistică se întinde de o parte și de alta a Vltavei, pe o suprafață suficient de mică pentru a o putea străbate cu piciorul. Am luat și metroul de vreo două ori, pentru a scuti mai degrabă timp decât oboseală. Stațiile de metrou sunt arătoase și la foarte mare adâncime, cobori câteva minute bune cu scara rulantă.

(Continuare în pag. 11)

(Urmare din pag. 10)

De o parte a Vltavei se găsesc ceea ce praghezii numesc Orașul Vechi și Orașul Nou. Dar astea sunt denumiri relative, Orașul Nou are și el câteva sute de ani vechime. Cehii folosesc des atributurile astea, un exemplu tipic este o sinagogă din cartierul evreiesc, la nord de Orașul Vechi. Inițial i-au zis Sinagoga Nouă, pentru a o deosebi de celelalte, mai vechi. Dar pe urmă au mai construit alta, căreia i-au zis tot Sinagoga Nouă. Drept care penultima se numește acum Vechea Sinagogă Nouă (Old New... sau Staro Nove... pe limba lor). Asta îmi amintește de un fost coleg de la Centrul de Calcul, de prin anii '70-'80. Făceam back-up-uri pe benzi magnetice, pe care plasam câte o etichetă. Eu îmi scriam meticolos conținutul și data. Dar colegul meu a scris mai întâi numele programului. A doua oară - „Variantă nouă”. Apoi - „Variantă și mai nouă”. În sfârșit - „Varianta cea mai nouă”. Când a terminat gradele de comparație a renunțat și a început să scrie pe toate „Banda mea”.

În Orașul Vechi, punctul de atracție pentru turiști e Piața... (bănuți cum îi zice?) - Piața Orașului Vechi. Vezi acolo Primăria Veche, cu un turn și un celebru Orologiu astronomic. Din oră în oră se adună o mare de oameni, pentru că deasupra Orologiului se deschid două ferestruici și apar niște figurine. Simultan, din înaltul turnului răsună o melodie cântată la trompetă. Mai în mijlocul pieții se află statuia lui Jan Hus, iar după fațada unor clădiri se ivesc, precum niște urechi ciulite, două turnuri semețe ale unei biserici în stil gotic.

Despre Primăria Veche am aflat niște istorii care dovedesc că cehii au fost dintotdeauna niște oameni aprigi. În două sau trei rânduri, mulțimea înfuriată, nemulțumită de consilierii Primăriei care nu le îndeplineau cererile, a forțat intrarea, a urcat și i-a aruncat pe geam. Peste câteva sute de ani, în 1968, urmașii acestor târgoveți atacau tancurile rusești cu cocktailuri Molotov.

Dacă pleci din Piața Orașului Vechi, la doi pași, în Orașul Nou, dai de Piața Venceslas, lungă, cu o zonă pietonală pe mijloc. Prin diverse ghiduri am găsit-o comparată cu Champs Elysees. Eu aş asemui-o mai degrabă cu Rambla din Barcelona, pentru că întâlnești acolo, în aer liber, un fierar cu o forjă și o nicovală, un proțap unde se învârt câteva jamboane apetisante (din care n-am rezistat și am luat și noi câte o porție), chioșcuri, tarabe și foarte multe magazinașe la parterul clădirilor care o flanchează.

Cartierele de pe malul opus al Vltavei sunt vizibile din tot orașul, se găsesc pe dealuri care își întind coamele unul lângă altul. Dar clădirea care le domină pe toate celelalte este cea cunoscută sub numele de Hrad – renumitul castel praghez. Trebuie să spun că, două săptămâni mai devreme, singurele imagini știute despre Praga, datorită unor clipuri primite pe internet, erau Hradul și Casa care dansează. Dar tot am avut o surpriză - clădirea maiestuoasă, cu turnuri înalte, care figurează în toate pliantele turistice, nu e castelul propriu-zis, ci Catedrala Sf. Vitus. O catedrală impresionantă - elegantă, fastuoasă, bogată, în care abundă operele de artă, ornamentele și vitraliile. Într-un cuvânt, comparabilă cu cele văzute în Italia, Franța, Spania. Castelul nu e unul singur, sunt mai multe, dar n-au mai mult de trei - patru etaje și nu sunt atât de vizibile de la distanță.

Pe același mal al Vltavei se găsește un cartier de clădiri vechi, elegante - Cartierul Mic. Acolo, Leni, cu ochiul ei de vultur, de care nu scap niciodată, a fost prima care a zărit tricolorul - Ambasada României.

Din Cartierul Mic poți lua un funicular, urci pe dealul Petrin și dai de Eiffelovska, o copie la scară redusă a turnului Eiffel, cam de 60 metri înălțime. De vederi panoramice ale Pragăi am avut parte din Turnul Primăriei Vechi și de pe laturile Hradului, dar niciuna nu se compară cu cea din vârful acestui turn.

Dintre podurile care unesc cele două maluri, unul se detașează - Podul Carol. Deși lat, este rezervat exclusiv pietonilor. La fiecare dintre capete are turnuri înalte, cu arcade, unde fac de gardă soldați în uniformă medie-

vală. Pe laturile podului, mai exact pe fiecare pylon, se înalță grupuri statuare, în mărime naturală, cu temă religioasă sau istorică. Sunt peste 50 de astfel de statui, nu poți trece fără să le admiri sau să faci o poză. Deseori, când treci podul, ești însoțit de acordurile de jazz ale unui grup de muzicanți.

Ar mai fi de amintit Vysehradul, un cartier la fel de vechi, la fel de frumos. Printre altele, există acolo un cimitir celebru, în care fiecare monument funerar e o operă de artă. Am recunoscut câteva nume de compozitori, scriitori, oameni politici...

Un sfat: dacă vedeți turiști care se chinuie să facă poze, ajutați-i. Nu-mi iese din minte o chinezoaică singură, care își aranja cu grijă un trepid mititel, fugea repede la câțiva metri, se întorcea, verifica, regula, fugea iarăși... Când m-am oferit să-i fac o poză, am văzut fericirea înflorindu-i pe figură. De cele mai multe ori am ajutat perechi care n-aveau altă șansă decât, la fel ca noi, să apară în poze cu schimbul. Acceptau cu recunoștință oferta de a-i fotografia împreună. Uneori se revanșau.

Nu pot încheia fără a aminti de berea cehească, cea mai bună din lume, după spusele multora. Se poate bea în orice colț al orașului la prețuri rezonabile. Ne-am păcălit o singură dată, în aeroport unde, obișnuiți cu prețurile mici, n-am mai întrebat cât costă.

La plecare, ne-am făcut o promisiune, să mai mergem o dată la Praga. Dacă ne ajută Dumnezeu, la „nunta de rubin”... sau poate la „nunta de safir”... Nu că n-am spera să apucăm „nunta de aur”, dar aceea e prea importantă ca să n-o facem în familie, înconjurați de copii și de nepoți. Ceea ce vă dorim și Domniilor Voastre.

Planeta adolescenței

Augustina Summer

Visul

Spre deosebire de ceilalți îmi place să mă opresc pur și simplu și să privesc totul împrejur de parcă abia am descoperit acel loc, deși cu siguranță am trecut pe acolo de sute, de mii de ori! Trăiesc din vise... Visele mă mențin în viață, și atîta timp cît o să pot crea, o să exist! Visele sunt minciunile acelea care îți aduc zîmbetul în cele mai sumbre clipe ale vieții, visele sunt drogul pe care îl iau ca să scap de realitate, anestezicul pe care mi-l înfing în venă ca să scap de durere...

„Măine o să fie bine...”, „Măine o să scriu ceva și mai bun!...”, „Viața mă iubește!”, „O să-mi încălcesc brațele în jurul gîtului lui și o să-i șoptesc zîmbăreață cît de mult îl iubesc... și el o să mă iubească”, „O să-mi re-

ușească! O să-mi reușească! O să-mi reușească!”... Iar odată cu fiecare vis împlinit mă descoper pe mine, și fiecare vis creat, tot mai îndrăzneț și mai îndrăzneț, îmi pune la încercare curajul de a merge spre el.

Visează acei ce înțeleg că realitatea nu e cel mai bun loc pentru ei, visează optimiștii care știu că viața o să-i lovească, dar care își spun: „hey, putea să doară mai tare...” fiindcă undeva, într-un colț întunecat al sufletului, o iubesc! Visează acei care și-au dat prea multe întrebări în viață și au găsit prea puține răspunsuri, dar știu că n-au încotro și viața trebuie trăită.

Visez și eu, pentru că sunt tot ce s-a împlinit vreodată, chiar dacă nu se va fi întîmplat... Și atîta timp cît sfidez, cu un tupeu formidabil, absolutul, celorlalți, celor bătuiți de fantomele realității, o să le par o „ciudată”.

Dar eu voi avea mereu un refugiu, un loc al singurătății intangibile, o Arcadeie salvatoare... **Visul.**

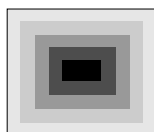
Celălalt univers

Îmi șterg buzele de tine,... și la propriu și la figurat!... Dar să ne imaginăm că nu ne-am cunoscut niciodată, că nu ți-am cunoscut parfumul și că nu ți-ai plimbat, niciodată, degetele pe linia feței mele. Să ne imaginăm... Dar sângele îmi aleargă nebun prin artere și cred că nu am văzut niciodată soarele, că niciodată nu am privit stelele, că habar nu am ce gust avea aerul în plămîinii mei până să te fi întîlnit pe tine... Brusc simt cum îmi crapă capul de durere, de presiune, de un sunet ascuțit care

îmi taie timpanul... Îmi apuc înebunită tîmplele, firele crețe de păr blond între degete și în plină durere mă micșorez brusc, metamorfozată într-o copilă de 16 ani, cu ochi gigantici și sticloși, apoi într-un homo sapiens nu mai mare de 9 ani și tot așa... în descreștere... până ajung un embrion... un omuleț roz-străveziu cu degete minuscule și o inimă care bate agresiv în plină dorință de tine! În plină luptă pentru tine! Pînă cînd inimioara se oprește și în locul ei izbucnește o lumină albă, un vârtej orbitor care înghite întreg universul... Renunț la tine! Te urăsc, urăsc comedia marelui regizor de sus! Cît de logică e moartea mea?... Și ce mare farsă poate să fie uneori nașterea ?...

Domnișoara Miludia

**București,
Sfârșit de August, 1959**

Este aproape 4 și jumătate, aștept să vină băieții să începem fotbalul. De după colț apare Miludia. Domnișoara Miludia. Este „iubită” mea. Eu am 10 ani, Miludia are 26. Eu sunt elev în clasa a V-a, ea are o funcție importantă, nu știu precis ce, la Ministerul de Externe. Am auzit-o pe madam Dumitriu, o vecină de-a noastră (celelalte femei de pe stradă, când nu este ea de față, îi zic: Dumitroaica - cică este cam mahalagioaică) că Domnișoara Miludia este foarte apreciată la minister. Vorbește 5 limbi străine - engleza, franceza, germana, chineza și idiș. Dumitroaica a zis că precis o să ajungă ministru!

Ca de obicei, Miludia vine la mine și cu o mână mă mângâie pe creștetul capului - pielea ei este albă-albă, cu degete prelungi și unghii sidefii. Cu cealaltă mână pe geantă mă întreabă:

– Ia zi, istețule, dacă vrei ciocolată, când a avut loc răscola cea mai mare a țărănilor din România?

– În 1907 - rasuflu eu ușurat că am știut răspunsul pentru ciocolată (și când nu știu ce mă întreabă, mă muștră: „pune mă, mână pe carte”, dar ciocolata tot mi-o dă)

– Sărut mâna Domnișoară Miludia!

– Mă, de câte ori ți-am spus să nu-mi mai zici așa? Spune-mi Miludia. Acum hai, du-te la joacă

– Baaaaaaaah! Baaaaaaaah, dacă îmi mai dai la gioale să știi că îl iau înapoi pe „Voinescu”! Cel care mi-a adresat „groaznica” amenințare este Lucian, cel mai mic dintre cei 8 puști care locuiesc în cartierul Vatra Luminoasă, pe strada Nicolae Cristea. (Lucian a îmbrățișat cariera militară, i-au plăcut avioanele și marea, a ajuns pilot militar, apoi instructor de zbor. S-a „cerut” la o unitate lângă Constanța, să fie lângă draga lui mare. Tot într-o zi de August, peste 21 de ani, în 1980, avionul cu dublă comandă în care el instruia un elev, s-a prăbușit în Marea Neagră. Marea, pe care a îndrăgit-o atât de mult, i-a fost mormânt).

Suntem încă în vacanța de vară, dar ne-am reunit la București de pe unde a fost plecat fiecare și... batem mingea noastră cea de toate zilele. După amiază, cum se moaie căldura, se încinge „miuța”. Jucăm pe stradă, nu prea trec mașini și nu deranjăm pe nimeni, toți „vegetează” topiți de căldura de peste zi.

În afară de fotbalul „clasic” avem și un campionat de fotbal cu nasturi. Deh, computerul nu fusese inventat și noi, copii acelei generații, aveam jocurile noastre preferate. În top, bineînțeles, era fotbalul pe stradă, unde driblingurile se făceau cel mai ades cu ajutorul gardurilor caselor. Apoi jucam „lapte-gros”, „poarca”, „v-ați ascunselea”. Astea din urmă erau jucate și de copii de pe străzile învecinate. Noi, cei de pe strada Nicolae Cristea avem însă și sus pomenitul campionat de fotbal cu nasturi, unic în cartier. Terenul îl reprezentau dreptunghiurile din piatră foarte fin șlefuită, cam un metru pe jumătate de metru, aflate în fața ușilor de la intrarea în locuințele părinților noștri, locuințe tip vagon, unde au locuit, înainte de 23 august 1944, angajații uzinelor Malaxa.

Echipa mea de nasturi este pe locul

doi dar mai sunt multe meciuri de disputat.

Amenințarea lui Lucian că îl ia înapoi pe „Voinescu” mi-a muiat picioarele. Păi ce mă fac eu fără „Voinescu”? E portarul echipei mele - un dop de plastic negru de dimensiunea unui pul de table, rotund și gol pe dinauntru - împrumutat de la Lucian. Apără formidabil, la fel de bine ca celebrul portar al echipei CCA! Mă sperie amenințarea lui Lucian și îmi propun să nu-i mai dau la „turloaie” în seara asta. Nu de alta dar mâine am meci de nasturi cu Pape. Pape este porecla lui Petrișor, cel mai mare dintre noi, un fel de șef al clanului copiilor de pe Nicolae Cristea. Anul trecut Petrișor a avut de dat un extemporal la „mate” și doamna profesoara le-a spus elevilor să nu semneze lucrările, ca să nu știe a cui este lucrarea pe care o corectează. Iar Petrișor, pe numele lui Pantazi Petrișor, discret, într-un colț al hârtiei, a scris; PA de la Pantazi și PE de la Petrișor. „Profa” i-a ars un 4 și l-a făcut de râsul colegilor, porecla rămânându-i PAPE!

Azi nu ne prea merge jocul. A sărit mingea în curte la madame Buzoianu, care are un câine lup tare rău. Acum trebuie unul dintre noi să meargă acasă, să găsească o bucată de carne, să îl ademenim pe lup într-un colț al curții iar cineva să sară gardul și să recupereze mingea. Meciul este întrerupt. Marian pleacă după carne (facem acest lucru prin rotație și este rândul lui - ce bătaie am luat eu de la mama acum 4 zile când am șterpelit din răcitor o bucățică de mușchiuleț, că altceva nu am găsit) și ne repezim fiecare în casa lui să bem apă; suntem transpirați și avem gurile uscate. Nici nu apuc să îmi torn apa în cană, că aud vocea lui Dan: „Hai mă, grăbește-te, a venit americanul!”

Americanul

Arunc repede cana, nu-mi mai trebuie nici un fel de apă, mă reped să îl prind pe „american”. Dacă ajung la timp, mai fac rost de o pastilă de gumă de mestecat. Am economisit deja trei, dacă mai primesc una și reușesc să nu o mestec, o să am puse deoparte patru, și când ajug la cinci... ei bine, când o să am cinci le pot schimba cu Dan: el îmi dă „tigăița” de Coca-Cola iar eu îi dau pastile de gumă de mestecat americană... Hehehe, cine o să mai aibă pe strada noastră o „tigăiță” de Coca-Cola!

Dan, o mare speranță a atletismului românesc, aleargă 60 de metri garduri juniori. Este campion național. Anul următor va merge la Praga pentru campionatele europene. Are șanse mari la o medalie. Noi l-am poreclit Calu pentru că are niște picioare foarte lungi...

Nici nu apuc să ies bine pe ușă că văd mașina americanului, o parchează, ca de obicei, lângă bordura din fața casei în care locuiește Miludia. Ceilalți deja sunt împrejurul mașinii. Mașina americanului!... Pe botul ei scrie: *Oldsmobile*. Caroseria e dintr-un lemn gălbui, poți pune mâna pe lemnul ăsta și nu îți intră nici o țeapă în degete.

Dinu, alt băiat de pe strada noastră dar care nu mai joacă fotbal cu noi; el este mai mare, are 17 ani (tanti Gina a zis într-o seară, eu am auzit-o: „Ce să mai joace dragă ăsta fotbal, ăsta visează numai păsărici - nu prea am înțeles eu de ce să viseze Dinu păsărici), ne-a spus într-o seară că mașina americanului are și

motorul tot din lemn și că în loc de benzină merge cu conuri de brad. dar... nu prea l-am crezut.

Gata, am ajuns lângă mașină.

– Hello boys

– Hello Mister - toți într-un glas.

– How are you today?

– Fain, senk iu’ tot într-un glas.

– Your chewing-gum is here.

Ne bulucim să ne luăm tainul.

– Senkiu sar.

Ne-a învățat nenea Devan, alt vecin, care este un fel de șef de serviciu la Ministerul Comerțului, cum să „vorbim” cu americanul.

Fug repede să ascund pastila de gumă, să nu îmi calc pe inimă și să o mestec. Când unul dintre noi începe să mestecă o gumă, ehehe, poate trece și o săptămână până o aruncă! Seara o ținem lipită sub lobul unei urechi, și dimineața o luăm la mestecat din nou cu toate că nu mai are nici un gust.

Americanul a intrat la Miludia în casă, noi ne reapucăm de fotbal.

Nu trec nici 5 minute și, din ambele intrări pe strada noastră, apar două mașini Volga de culoare neagră. Merg foarte încet. Opresc la circa 100 de metri de casa Miludiei. Din fiecare coboară câte doi tipi. În costum și cravată - pe caldura asta! Mașinile lor nu ne mai lasă să terminăm partida. Una din ele a parcat chiar unde are poarta echipa mea. Ne oprim, ce putem face!

Dintre cei 4 tipi, unul se ascunde după camioneta lui nea Nicu, șofer la o alimentară; se scoală devreme nea Nicu - pe la 4 dimineața - să se ducă după marfă, și are aprobare să parcheze mașina acasă.

Mă duc și eu să văd ce face - cred că vrea să facă pipi! Da’ de unde! Îl văd că duce la ureche un fel de... ceva negru, și îl aud zicând: „Șoimule sunt Albu, Șoimule sunt Albu, mă recepționezi?”. Apoi pauză.

„Șoimule, alfa a intrat la Crizantema, repet alfa a intrat la Crizantema” Iar pauza.

„Recepționat Șoimule, trecem pe varianta Caraiman”

Obiectul negru dispare într-un buzunar al costumului. Cei patru se reunesc într-un loc ferit de ferestrele Miludiei. Vorbesc șoptit o vreme, apoi se urca în mașini și dispar.

Nouă ne-a trecut pofta de joacă. Încercam un „lapte-gros” dar... nu prea ne merge. Ne despărțim cu gândul la revanșa fotbalistică din ziua următoare.

Septembrie 1959

A reînceput școala. Am luat și prima notă, la română, un 9, la o lucrare cu tema „Cum ați petrecut vacanța”. Am scris despre viața la țară, la bunicul Radu.

Acum încerc să citesc lecția pentru mâine la istorie dar nu mă pot concentra; din stradă se aude ca un fel de bâzâit. Mă uit pe feresatră și văd oameni discutind agitat. Nenea Devan și nevastă-sa, madam Buzatu, Dumitroaica - se putea să nu fie ea prezentă? - Paula coafeza, Edith cu soțul ei Mitică, părinții lui Dinu, bunicii lui „Calu”, mama, Irinel de la numărul 62... Ce s-o mai fi întâmplat? Las cartea de-o parte și ies în stradă să aflu de ce e atâta vânzoleală. Trag cu urechea la ce se discută.

– Au arestat-o, a venit aseară securitatea și au săltat-o din pat. Am văzut cu ochii mei, au luat-o în cămașa de noapte

– Haide, doamna Dumitriu, că exagerezi, chiar dacă o ridicau, o lăsau să se îmbrace - zice nenea Devan.

(Continuare în pag. 13)

(Urmare din pag. 12)

– Să-mi sară ochii din cap, să n-am parte de înmormantare cu dric dacă vă minciunesc - contreză Dumitroaica.

– Domn’e, io zic să nu ne băgăm, cine știe ce trăznaie a făcut fătuca, nu au venit ăia degeaba s-o aresteze – intervine nea Tase, pensionar de armată.

– Măi oameni buni, nu e bine să ai relații cu ăia din vest! Sunt niște nenorociți, cum eram noi pe vremuri, capitaliști împuțiți care exploatează munca omului. Miludia asta ce-a făcut? S-a dat bine pe lângă americanul ăla, doar-doar o avea ea câștig. Ce câștig? Să o ajute să emigreze în America? Era cam cu nasu’ pe sus, bine că i s-a înfundat! - a comentat Pupi, urâta de pe strada noastră, care nu are nici un prieten cu toate ca este destul de tânără, nu a împlinit 30 de ani.

– Nu au arestat-o ei degeaba. Dacă o dovedesc și au probe că a făcut spionaj, vai de soarta ei. Îi dă douăjdă ani ca popa’ - dă verdictul tatăl lui Marian.

Au aparut în zonă și prietenii mei. Uite-l pe Pape, pe Relu, pe Lucian...

– Faceți calculul la guma că... gata, s-a terminat cu americanul - ne anunță Pape cu glas sumbru.

Eu sunt cel mai mâhnit! Mai aveam să economisesc o pastilă și eram posesorul „tigăiței” de Coca Cola! Acum ce să fac? Să mă supăr pe Miludia?

Seara, când toți s-au adunat pe la casele lor, o întreb pe mama:

– Mamă, și ce o să pățească Miludia?
– Probabil că o s-o bage la pușcărie - răspunde mama sec.

Am uitat de Miludia. Nu prea sunt în „formă” azi. Am luat un 5 la „mate” și mâine e ședință cu părinții. Cred că o să iau niște scaoalce de la mama.

Mă opintesc să bag și eu un gol... iarșii batem mingea. Când apare Dumitroaica și în jurul ei se strâng vecinii, ne oprim. Tragem cu urechea.

– I-au dat 15 ani. Pentru spionaj în favoarea unei țări străine. Mi-a spus don’ Jderu, care este avocat la Tribunal, ăsta de are casa pe strada Max Vexler. I-a dat lu’ americanu hârtii care erau strict secrete pentru țară. Și asta nu pentru bani ci pentru că se culca ăla cu ea. O curvă! Pe american l-au expulzat.

Of! Dacă aș fi un pic mai mare m-aș repezi la Dumitroaica și aș lua-o de gât. Cum s-o facă pe Miludia curvă?

Seara, la masă, l-am întrebat pe tata:
– Tată, cum e la pușcărie?
– Da’ ce-ți veni?
– Păi... citesc „Contele de Monte Cristo” și eroul principal este în pușcărie.

– E urât și greu acolo, măi băiete, pușcăria-i făcută să îndrepte oamenii care au greșit în viață.

Oare cu ce o fi greșit Miludia?

August 1964

Zi de Duminică! Căldura te căpiază. Este cam ora 3 după masă și, în ciuda caniculei, strada noastră zumzăie de oameni. Nu mai ai loc să arunci un ac, sunt parcate mașini una lângă alta. Pe seară va fi mare-mare-mare meci de fotbal. În Cupa balcanică. Jucăm cu bulgarii. Meci greu. La noi centru atacant este „Crăcănel” - Constantin de la CCA adică, dar și bulgarii au un centru tare de tot, Asparuhov. Au început să curgă spectatorii spre stadion de

pe la ora 11. Să prindă un loc bun, care la tribună, care la peluză. Eu nu mă grăbesc. Nu am pierdut nici un meci de fotbal de pe stadionul „23 August” în ultimii 5 ani. Am fost nelipsit la marile derby-uri bucurestene Rapid - Progresul urmat de CCA - Dinamo, la toate meciurile internaționale. Intru fără bilet, bineînțeles, am eu un loc, o gaură în gard între tribuna I și tribuna zero (aia unde stau diplomații și alți șmecheri de la partid). Mă duc și intru pe stadion când mai este un sfert de oră până la începerea meciului. Acum stau în curticica plină de flori a casei și dau târcoale motocicletei. Și-a cumpărat tata motocicleta. Un „IJ” de 360 centrimetri cubi. Numai tata și nea Motoc au motociclete. Nea Motoc are o „Jawa” de 250... Uneori se iau la întrecere pe Șoseaua Mihai Bravu. Deși mai mică, fuge tare Jawa lui nenea Motoc - „e o mașinărie nervoasă” - mi-a explicat tata.

Dintr-un fel de instinct îmi îndrept privirea spre poartă. Miludia? În dreptul porții văd o femeie care parcă aduce cu ea. Părul nu mai este negru strălucitor, cum era pe vremuri, ci - mai curând - alb. Ochii, ochii ei frumoși sunt obosiți, au cearcăne, obrazul este slab și galben. Mă îndrept spre poartă și ajungem față în față. Întinde mâna dreaptă și mă mângâie pe cap, așa cum făcea înainte să intre la pușcărie. Măinile ei... au pielea crăpată, degetele îi tremură și unghiile sunt intrate în carne.

– Mama ta e acasa?
– Da domn... da Miludia.
– Vrei sa o chemi până afară?
– Sigur, îndată...

Mă reped pe scări și îi spun mamei, care îmi cârpește niște ciorapi:

– Mamă, afară este Miludia, vrea să vorbească cu tine.

O văd pe mama cum pune de-o parte ciorapii și acul, își face o cruce și se îndreaptă spre scări. O îmbrățișează pe Miludia. Nu înțeleg de ce amândouă plâng. Plang de li se zguduie umerii. Plâng înlănțuite.

– Cum ai scăpat?
– S-a dat amnistie, 20 de ani de la 23 august 1944.

– Doamne Doamne, cum a fost, ai suferit?

– Nu pot să vorbesc despre asta, da, mi-a fost greu, cumplit de greu.

Trag si eu cu urechea.

Apare Dumitroaica - se putea să scape ea ocazia.

– Miludia dragă, ce surpriză! Ți-au dat drumul? Vai, dar ce bine arăți!

Iarăși îmi vine să sar la gâtul ei...

– Și acum ce faci? Unde stai? Cu ce o să trăiești? Te putem ajuta cu ceva? întreabă mama.

– Nu coană Florico, nu îmi trebuie nimic. Stau la un cămin de nefamiliști, în cartierul „Dămăroaia”, suntem 4 în cameră... Mi-au dat și servicii, sunt vânzătoare la o alimentara pe Șoseaua Viilor.

Nu știu cum, mă strfulgeră o idee. Mă reped în casă, trag sertarul unde sub niște rufe îmi țin eu „comoara” - niște timbre, niște insigne și...o ciocolată. Mă duc și, roșu în obraji, îi dăruiesc Miludiei ciocolata. Se uită mirată la mine și reîncepe să plângă.

Îi sărut mâna crăpată și mă grăbesc spre gaura din gardul stadionului.

Azi noapte am visat-o pe Miludia! Mă mângâia pe cap și îmi dădea ciocolată.

Miludia mea, iubita mea...

Februarie 2011
Auckland – Noua Zeelanda

Dan Brudașcu – o voce responsabilă a timpului său

Născut la 26 martie 1951, în localitatea Ciucea, jud. Cluj, Dan Brudașcu este, la cei 60 de ani împliniți în luna martie a.c., una din marile personalități culturale polivalente ale Clujului.

A absolvit Facultatea de Filologie din Cluj (secția engleză-română) în 1974 și deține un doctorat în științe filologice cu o teză dedicată lui Octavian Goga (**Goga și criticii săi, 2008**).

A făcut studii postuniversitare de marketing și management internațional, studii postuniversitare de comerț exterior, a urmat cursuri de specializare în Marea Britanie și Danemarca.

A călătorit mult și cu folos, în diverse țări și continente, stabilind trainice legături spirituale cu diverse culturi. A abordat diverse profesii, acumulând expertiză în domenii dintre cele mai variate. A fost, pe rând, muzeograf, realizator Radio-TV, ziarist, director studio TV, director de editură, director în cadrul Primăriei municipiului Cluj-Napoca, cadru universitar, profesor onorific al Universității Districtului Columbia (SUA), deputat.

Actualmente este directorul Casei Municipale de Cultură din Cluj-Napoca reușind, de când deține această funcție, să dinamizeze activitatea instituției, în ciuda bugetului ei precar și a salariilor modeste ale colaboratorilor săi. Nu în ultimul rând, Dan Brudașcu este profesor universitar la Universitatea „Avram Iancu” din Cluj-Napoca, fiind, fără îndoială, unul din dascălii de vocație ai acestei cetăți universitare.

Fiind înzestrat cu o fabuloasă putere de muncă, a publicat peste 3 000 de articole, eseuri, recenzii, reportaje, note de lectură, traduceri, interviuri etc. în publicații din țară precum și din SUA, Marea Britanie, Canada, Israel etc. A publicat zeci de cărți (eseuri, istorie și critică literară, traduceri, cursuri universitare, dicționare, antologii).

Dan Brudașcu asigură scrisului o vie implicare morală și politică. Verticalitatea atitudinii, patosul temperat, cultul adevărului rostit fără menajamente, dar și un anume demon al polemicii au fost întotdeauna pilonii de bază ai scrisului și atitudinilor sale.

O parte însemnată a scrisului lui Dan Brudașcu este cel al traducerilor, activitate soldată cu publicarea a peste 800 de poeți din întreaga lume.

Nu în ultimul rând, trebuie amintită pasiunea sa statornică pentru istoria literaturii, domeniu în care s-a afirmat mai ales ca un excelent cercetător al vieții și operei lui Octavian Goga. Fără nici o îndoială, el este cel mai competent expert în acest domeniu. Dar și alți autori, cum ar fi Eminescu, s-au bucurat de interesul său, iar contribuțiile sale nu sunt deloc neglijabile.

Să amintim și faptul că Domnia sa a înființat și a condus, ani la rând, o excelentă publicație, **Cetatea culturală**.

Sunt doar o parte din preocupările acestui scriitor de talent și de vastă erudiție. La cei 60 de ani ai săi, Dan Brudașcu are neîndoiește tolba plină. Îi urăm ilustrului sărbătorit o viață lungă și energia de a-și duce până la capăt toate proiectele.

Ion CRISTOFOR

Vintage collection

albumul genesis
ceasul slava douăzecișicinci de rubine
biletul la teatrul din grădina icoanei
– mergi tu dragul meu mie
îmi fac rău actorii, acei mincinoși sinceri –
lamele astra aparatul smena 8m fotografiile
grayscale cu tine în parcul grozăvești
casa modei și verighetele plătite
din meditațiile tale la matematică, Elia-ei
– gravează pe ele un punct și o virgulă
tovarășe, afît sînt prea tînăr tovarășe pentru
cuvinte le păstrez încă în cutia cu rugăciuni –
frumos mai eram pe atunci Elia-ei
primii blugi lee și espadrilele
cu talpa din cînepă împletită
țigările carpați fără filtru gala unicef 1980,
bee gees abba joan baez
și dorința ca măcar o dată domnul
dumnezeu meu să mă întrebe ce mai fac
și nu ce visez oricum, credeam că El
era doar un toiaș în care se rezema lumina
cînd ieșea din biserica sfinții voievozi
uneori
în drum spre tine cu tramvaiul 14, pe splai
îmaginam trepte din hîrtie cerată pe care
așteptau poeții cu tocurele în bandulieră
auzisem că poeții ajung în rai
numai dacă au scris o poezie de dragoste
și poartă flori de cireș la rever
mulatre cu pleoapele coborîte – serile
cantina B ciocolata amăruie duminica,
la desertnși felul cum îmi spuneai
sînt membră a uniunii studenților comuniști
nu mă săruta pe buze în văzul lumii
mai bine lasă-mă grea cu o aducere aminte
și alege-i cel mai frumos nume de fată
egrete planînd – nopțile
basmau verde nuc părul tău tuns perie
o mie de respirații și un singur perete
hai doamna mea hai mon camarade saltă pasul
împreună am ridicat orașe
cu podul palmelor noastre am împins
cerul mai sus să facem loc pentru rugă
hai camarade, valea sălciilor e încă departe
astăzi vom cuceri și ultimul bastion din cretă
tous les deux nous avons fait des barricades
les maquis, les commandos, les embuscades
mon camarade
cîntam și cîntecul meu se auzea
pînă în pavilionul de gardă
zic iar și iar fericită ai fost tu între femei
în toate zilele tale închinarea și ceaslovul
cui te-a așezat de-a stînga poetului
el te-a numit, el ți-a pus degetul pe gură
nu amăgire a trupului, mirato
de genunchii tăi transparenți
nu te-am îndemnat la tăcere doar ți-am luat
suspînul cu mîna și am spus
fii tu amin-ul meu înaintea cuvîntului

Din scrisoarea unui caligraf către femeia lui

Ksatriya, tu iertătoare a tăcerilor mele
aici pe nesfîrșitele țărni albe
trăiesc în fiecare zi

O durere sau o mirare

cea mai dulce fărădelege-singurătatea
acum știu pașii sînt doar lucruri
de care te plictisești din prea mult mers
atîta timp cît orice drum începe de la o ușă
lasă-mă să mai cred că zborul
nu este o risipă de sunete
ieri mi s-a părut că aud foșnind prelung
în crinoline timidă umbra ta de fată
ah femeie simțeam cum te lepezi
de tălpile tale a treia oară
și eu nu apucasem încă să-ți sărut
bătătura de la sanda
parcă mă încerca Domnul cu frica
au ce să ți iau eu Simioane auzul sau văzul
amîndouă Doamne am zis lasă-mi
doar podul palmei să împing cerul mai sus
Ksatriya Ksatriya nu mi-ai spus niciodată
dacă frîng pe genunchi grumazul luminii
aceasta e o durere sau o mirare?

Dare de seamă

ce să-mi reproșez acum domnilor
nu am rîs niciodată nu am plîns niciodată
prinț nu am fost cerșetor da
mai ales în colț la Elefterie
– bună ziua doamnă sînteți
prea frumoasă astăzi vă cade duminica
parcă turnată nu vă cer decît agrafa din păr
să-mi prind amintirile la vedere –
nu am numărat treptele la urcare
nu cifrele sînt măsura apropierii de mine
și nici privirea ochiul este doar cercul
pe care îl face lacrima
la atingerea cerului văzut de sus
dar acestea sînt amănunte nu-i așa domnule
da, dumneata de acolo! de ce crezi că viața
e o doar o călimară de cerneală
te-ai gîndit vreodată cum e să vină primăvara
și să te întrebe ai verde la tine?
dacă am prieteni? da domnilor da
cei mai buni prieteni ai mei
sînt pereții apartamentului în care locuiesc
fîrște de ziua lor le fac daruri
o icoană pe lemn sau portretul mamei mele
unii spun că mama era alcoolică de fapt
ea a fost o simplă îngrijitoare
la o crescătorie de îngeri
zilnic făcea naveta între pămînt și cer
cu transportul în comun abonament
pe o singură linie
nu mama nu a avut docar cu grifon la scară
odată am tras și clopotul la biserică
la noi era ca un fel de batistă cu care ți luai
la revedere de la morți unora chiar
le-am săpat groapa așa de frumoasă ieșea
că te așezai în ea de viu
să-ți cadă așteptarea pe piept
însă recunosc așa e cîndva
m-am uitat și eu lung atît de lung și înalt
încît am văzut un orb trecînd pe privirea mea
ca pe o punte cu mîna la gură să nu îmi ia aerul
și am crezut că înfloriseră salcîmii
la intrarea în Ierihon însă erau doar miei
domnului care pășteau la picioarele mele

Mice venea în gară la toate trenurile
el nu aștepta oameni
el aștepta să le vină numele
cînd mi-au trecut la cap linia de unire
semnul celor fără anotimp
Mice și-a trimis umbra pe peron
umbra lui Mice nu era o umbră oarecare
altfel nu ar fi stat în ploaie
îmbrăcată în haine de sare
da umbra lui nu era o simplă mască overlay
avea ștaif avea detalii
bunăoară floarea de salcîm
în buzunarul de la piept
ori ceasul de la mîna
cu care își măsura trăirea pe caldarîm
ne-am strîns în brațe
ne-am bucurat un pic cu tristețe
haina umbrei începuse
să se topească pe la mînci
îi vedeam deja butonii din sticlă de la cămașă
floarea de salcîm era acum
doar o batistă de primăvară
destrămată la colțuri de atîta la revedere
stai spunea umbra
stai să-mi dau ceasul înapoi
vezi în ultima vreme
mă trec așa de repede așa de repede
nu cunoști tu un doctor de umbre
aici mi-au spus să merg în țările calde
am tras umbra mai la lumină
sub un felinar hai să-ți văd albul ochilor
– bună seara domnule Mice a spus o femeie
ce își lua adio de la rochia-i de fată
perdea la fereastra unui vagon
îndrăgostiții se legau de ceață
cu trupurile lor subțiri
se lăsau duși unde-i mîna sărutul
Brîncuși tocmai aștepta un transport de piatră
la linia doi
în lipsă cioplea un stîlp de casă pe ilic –
dar nu ai nimic am mințit
albul ochilor albul ochilor e
în albul ochilor se citesc cel mai bine
nuanțele de gri
ai și culoare-n obraji
ce umbră mai are culoare
în ziua de azi?
și apoi o umbră se caută la doctor
numai prin stăpînul ei
pe el îl pun la raze
pe el îl apasă pe piept
el deschide gura
a mic de mîna
a mare de tipar
a mic de mîna
a mare de tipar
vai s-a jeluît umbra vai mie
nu ai aflat?
o tu chiar nu ai aflat!
eu pe mine ție mă dau
acum și-n toamna toamnelor amin
Mice e la masa tăcerii
așteaptă cuvîntul

Gheorghe POSTELNICU

Vasile Voiculescu, o legendă a României secrete

Contrar unor păreri de ultimă oră, după care opera i se micșorează pe zi ce trece, Vasile Voiculescu rămâne un autor de construcție în sonet, poezie mistică și proză fantastică, un înțelept creștin, lucrând misterios în asfințitul vieții pământești, dar, la drept vorbind, oricâte izbânzi ar încerca voiculescologii de astăzi, amintirea sa se șterge.

O posteritate incapabilă să susțină Pantheonul românesc îi pomenește numele ocazional, deoarece, într-o ierarhie a ingratitudinii, indiferența față de valorile literaturii ocupă primul loc. Omagierile nu pot îndrepta răul care i s-a făcut lui Vasile Voiculescu în ultimii săi ani din viață. Nestinse rămân doar eforturile livrești ale unor distinși cercetători ale căror lucrări cer în mod insistent reeditarea. Chiar și manifestările locale, cu tot aerul lor sărbătoresc, au pălit în ultimii ani. Nu s-au mai întâlnit la Pârscov voiculescologi de talia lui **Florentin Popescu, Alexandru Oproescu, Ion Nica, Rodica Pandele, Mircea Braga, Liviu Grăsoiu, Constantin Miu, Roxana Sorescu**. Ajunge că o mulțime de instituții buzoiene, nu-i așa? îi poartă numele cu măreția brandurilor Pleșcoi și Pietroasele. „*Fantoma marelui om tulbură viața activiștilor culturali*”, spunea personajul Jan Zigu din romanul **Tânărul Veronel** (2008 - Roman semnat de Ghe. Postelnicu - n.r.). „*Ne-au dat în grijă toți morții și nebunii, se plâng ei, noi când să mai trăim?*” Într-adevăr, sunt tot mai rari cei care binevoiesc să-și amintească de faptele sale, în afara celor două - trei concentrate de istorie (medic de circumscripție rurală, redactor la radio, detenția). Credem că mai poate fi căutat omul viu și de fapt orală, de vreme ce lumea prin care a trecut mai păstrează informații ziditoare de folos. Cu trecerea anilor, „tipologia legendară” va încălca cercetarea cu sentimente și va bloca progresul ei. E nevoie de lucrări noi care să facă hermeneutica amintirilor destoinicului său fiu, **Ionel Voiculescu** (n. 16 mai 1916), dar și ale lui **Radu Ilie Vasile** (n. 28 mai 1914), ale **Gabrielei Michaela Defour** (n. 19 noiembrie 1920), a scrisorilor publicate de **Ileana Ene** în 1993 și de **Alexandru Oproescu** în anul 2008, care să ia în considerare punctele de vedere curajoase ale **Roxanei Sorescu**, demers care, pe scurt, să scoată omul și opera sa din stratul gros de inerție. Reconsiderarea acestui destin îi va da lui V. Voiculescu „mântuire în cerurile lui Dumnezeu”, iar liniștea sa va da putere și lumină cronicarului.

Știm prea bine din dosarele aflate la Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității că *grupul Antim* devenise indezirabil autorităților comuniste, încât s-a dispus, în 1958, scoaterea sa din viața publică. Cu doi ani mai înainte, PCUS a emis o hotărâre, transmisă ca recomandare partidelor frățеști, de intensificare a luptei împotriva sentimentului religios. Drept urmare, s-au înmulțit acțiunile de slăbire a vieții religioase prin arestarea preoților de la țară și a ierarhilor bisericești, ca și prin deportări în Bărăgan și în Dobrogea. Organul de represie, prin agenții de filaj, considera clandestine întâlnirile de la Mănăstirea Antim, din locuințele lui **Alexandru Codin Mironescu, Apostol Apostolide** sau **Barbu Slătineanu**. Discuțiile ar fi avut un caracter

dușmănos și subversiv. Membrilor grupului li s-au reproșat elemente discutabile și contradictorii, lipsite de bază juridică, pentru că întreaga regie ținea de o mare înscenare în urma căreia trebuia anihilată elita intelectuală a țării. Refuzând să colaboreze, își primea pedeapsa. Instanțele militare, obligate să judece mii de procese politice, se subordonau regulii absurde după care inculpatul era obligat să-și dovedească nevinovăția. Comuniștii nu acceptau refuzuri și manifestări de independență: *Cine nu e cu noi, e împotriva noastră!*

Venise vremea parvenitilor culturali, reeducați, grosolani, semidocți, ipocriți, care renunțau la conștiință în favoarea onorurilor efemere. „*Omului definit, îngrădit, epuizat prin social nu i se mai oferă alte referințe de viață, de sens: îngeri, constelații fixe, onoare personală...sunt forme excluse, nevăzute, deci neavenite*” (**André Scrima, Timpul rugului aprins. Maestrul spiritual în tradiția răsăriteană**, 2000, pag. 161). Unii răsuflau ușurați că au scăpat de povara conștiinței, alții își pierdeau viața cu conștiința conștiinței. Scriitorii racolați au devenit trâmbițele demagogiei politice și patriotarde, mitraliind polemic pe cei nealiniați. V. Voiculescu a refuzat de mai multe ori să adere ideologic. I-a lăsat pe oportuniști să navigheze în smârcurile naționalismului politic și internaționalismului proletar, armele culturale ale regimului democrat-popular. El a ținut cărarea naturală a tradiției ortodoxe.

Primii biografi au subliniat relațiile formale cu grupul de rugăciune și meditație de la Antim. Ulterior, prin contribuția altor și altor mărturisiri, portretul s-a îmbogățit prin evocarea unor afinități și convergențe mult mai complexe decât se putea bănui. Dialogul filozofic lumina o realitate crudă în care urmările războiului și ale ocupației sovietice se vedeau la tot pasul. Discreția sa recunoscută era un aspect al stării de rezistență pe care și-a impus-o. Înfațișarea nu exprima energie. Aceasta era ascunsă în spatele unei puteri de muncă rar întâlnite, care îl ținea la masa de scris 10-12 ore zilnic. Nimeni nu l-a văzut stând degeaba. Una din cele două camere atribuite după naționalizarea locuinței din str. dr. Staicovici era plină cu reviste și cărți, teancuri de reviste și rânduri de cărți, de cărți bune, de ediții rare și de manuscrise de mare preț. Se considera un „*vânător bibliofil de prin maghernițele de pe cheiul gârlei*”. 11 ani nu a aprins focul în sobă, deoarece aceasta era blocată cu cele 6000 de volume ale „*catedralei bibliotecii*”. În timpul ocupației germane a pierdut din locuința de la Bufta mobilierul, îmbrăcămintea și prima bibliotecă personală, compusă din 600 de volume de literatură străină, o colecție de cărți rare și vechi, 200 de lucrări de medicină, stampe, instrumente și 600 de exemplare din volumul de **Poezii**, apărut în 1916 la Editura Poporul. Pentru toate bunurile a fost despăgubit prin Hotărârea Tribunalului Ilfov din 15 septembrie 1920, cu suma de 10.000 de lei. Privirea însetată de frumos aluneca pe pagini, ilustrații, obiecte rare și prețioase: icoane vechi, sculpturi, lucrări minuscule în metal. Ridicate de miliție împreună cu mobilierul și cărțile în noiembrie 1958, nu au mai putut fi recuperate niciodată. Plimbările prin București, întâlnirile consacrate reflecției și rugăciunii îi refăceau rezerva de energie, îi limpezau chipul cu lumina înserării lăuntrice, îi în-

dârjeau voința de a duce la capăt misiunea ce i se hărăzise pe ogorul literaturii române, ca unui magistrat incontestabil ale cărui însușiri de martir nu au putut fi egale de nimeni. În grupul de cunoștințe era socotit prototipul omului cult, străjuit de credință, un model de atitudine ce se cerea urmat.

De ce nu are literatura română istoriile pe care le are creștinismul românesc? Ce istoric literar va evoca pe **Macarie**, pe **Antim Ivireanul**, **Dimitrie Cantemir**, **Hașdeu**, **Eminescu**, **Voiculescu**, **Radu Gyr**, **Nichita Stănescu**, astfel încât să-i facă pe cititori să lăcrimeze, când sunt „la modă” și „corecte politice” demistificarea și ascunderea „cadavrelor literare” în subsolul culturii? Dacă ar exista focul divin al rugului, mintea și inima ar întineri, dar dacă nu e, criticismul înaltă motive de cenușă sterilă mari cât Sfântul Munte. Aceasta e diferența dintre a scrie inspirat de duhul focului imaterial și a scrie rece...

A venit momentul ca o parte însemnată a literaturii române să fie deslușită și desprinsă din cultura bisericească, mai adăpostită și mai ferită de crivățul ideologiei ateiste. Sub presiunea timpului pierdut, se reînnoadă firul rătăcit și se desțelenesc straturile de flori miraculoase. Istoricii literari din eșalonul secund al cercetării desfășoară o muncă asiduă de recuperare și interpretare a unei cantități incredibile de informații, pentru că, pe lângă cele mai multe așezăminte de cult din România, au posedit și au lucrat scriitori despre care se știe foarte puțin, dacă nu cumva se colportează și se ignoră activitatea lor din interiorul grupurilor duhovnicești.

Trecută sub tăcere sau uzurpată până în 1990, conviețuirea literaturii cu teologia poate fi acum scoasă la lumină și pomenită ca înfăptuire și treaptă solidă în procesul de supraviețuire culturală. A sosit timpul ca istoria literară să impună documentul local și regional, precum și fapta individuală, menționată de publicațiile bisericești cu circuit închis. S-ar vedea atunci cât de întinsă și temeinică este munca scriitorului român alungat de universul social restrictiv spre tărâmul tainic și ocrotitor al mănăstirii. Constituția culturalicească s-a clădit nu numai la vedere, în instituții deschise, ci și în ipotetic și nedeslușit, în semne care așteaptă să fie scoase la lumină.

INAUGURAREA CASEI MEMORIALE V. VOICULESCU - OCTOMBRIE 1987 -

Cu timpul la tâmplă

Andrei Horia Christescu

– De ce trebuie să fie totul așa, cu urcușuri și coborâșuri? Nimic nu ține...

– Exact, îi zise ea.

Erau la terasă undeva în centru și totul părea la locul lui.

– Exact aia am vrut să zic și eu, nu-mi vine să cred... Ce porcărie, continuă el. De fiecare dată devine din ce în ce mai perfectă!

Și amândoi, simultan:

– Va fi la fel ca și data trecută, acum suntem sus, peste ceva timp vom coborî din nou.

– Chiar nu crezi că o să putem rămâne sus într-o bună zi?

– Știi, în adâncul meu...

– Adică da, undeva acolo în noi, cred că și tu și eu credem că într-o zi vom ajunge acolo, îi zise ea.

– Cred că acum chiar înnebunesc. Dacă ne mai completăm mult unul pe altul o să ne ardăm creierii...

Se opri pentru scurt timp, gustându-și cafeaua. O scurtă privire cercetătoare, hotărâtă din partea ei, întreruptă repede:

– O să-ți spun o glumă proastă... și surâse. Știi, când chelnerul ne-a adus cafelele, erau reci.

– Suntem doar pe-o pantă ascendentă, de-aia se-ncălzesc... spuse ea gânditoare, cu imaginea lui sorbind din cafea în minte.

– Hei, oprește-te, uită-te puțin peste umărul acelei femei care stă acolo în stradă, chiar lângă trecerea de pietoni...

– E cu-adevărat nebună, lipsește ceva de-acolo!

– Chiar crezi că ăla e?

El zise hotărât:

– Da, începem să vedem vârful... uită-l acolo, uite-l, peste umărul ei.

– Cât rămânem de data asta? îl întreabă ea.

– Mai puțin ca data trecută, nu mi-am băut cafeaua încă, n-o să rezist.

– Te iubesc. îi zise ea.

– Te iubeam! îi răspunse.

– Mă vei iubi tu, m-ai mai iubit.

Nu le venea să creadă că acesta era vârful... Cafeneaua din centru, sămbătă dimineață. Destul de frig încât să li se înroșească fețele, destul de cald cât să fie scoase mesele afară, la terasă.

– Hei, uite o rază de soare.

– Chiar crezi că sunt așa de gelos? Lumina-te-ar! îi zise el.

– Chiar ești răutăcios, ea doar mă încălzește.

În acel moment el se simți ca un nor prost, întunecat, de ploaie.

– Mă simt ca un nor prost, întunecat, de ploaie.

– Ce naiba se întâmplă? Noi chiar vorbim?

El i-o reteză

– Nu. Nu vorbim. Eu chiar scriu asta, stai să vezi ce porcărie o să mi se pară mâine dimineață când mă trezesc și voi încerca s-o citesc.

– Mai rea ca nota de plată. zise ea.

– Exact, mai rea ca o zi ploioasă.

Și totuși, asta nu se putea, dacă ar fi o zi ploioasă și ar fi dimineață, ei nu s-ar mai trezi în ziua aceea.

– Știi ce, am senzația că cineva tot se bagă între noi.

– Da, și eu cred la fel, parcă ar fi o zi ploioasă.

– Cred că începem să auzim vocea naratorului, ce zici?

– Cum??

– Te-ai gândit vreodată că am putea fi niște personaje așa de încântătoare, scrise într-o carte, într-un ziar, oriunde, simple replici și cuvinte care ne alcătuiesc... frumos! fabulă ea gânditoare.

– Eu tot cred că este doar o zi ploioasă. Nu mă văd vreun personaj, niciunde, eventual vreo interjecție disperată sau vreo înjurătură pe undeva, mai degrabă pe stradă... Ce mai... o adevărată zi ploioasă!

– Of, ce porcărie! Dacă ar fi o zi ploioasă nici nu ne-am mai trezi! Imaginează-ți!!!

El, după un moment:

– Nu mă împinge, cred că-mi văd chipul în bălțile alea. Ar fi bălți, nu-i așa?

– Veșnicele hoațe, nu te uita în ele, că ți-l vor fura.

Mâine nici măcar n-o să se mai recunoască unul pe altul.

– Iar ne-a întrerupt ăla. Mai trec multe camioane pe stradă? Mai avem parte de mult zgomot?

– Și eu zic la fel! continuă el. Ar trebui să ne găsim un local mai serios, mai retras, stăm aici la stradă și ne prostituăm parcă.

– Moșul acela cu carnețelu', de lângă noi...

– Da mă, ăla sigur notează ce facem noi aici.

– Nici să nu te gândești. Tu nu ești în stare să-mi șoptești nimic, trebuie să plecăm!

Și în acel moment m-am dus să le duc nota de plată. Uitaseră de fapt să-și ia medicamentele.

– Ce naiba, domne', doar nu suntem la balamuc?

Chiar îmi părea rău pentru ei, le-am zis-o:

– Ba sunteți, haideti, gata cu plimbarea în parc, întoarceți-vă înapoi înăuntru, nu sunt chiar așa de experimentat cu de-ăștia ca voi, nu vreau să vă pierd.

Și atunci, el îi șopti:

– Acum chiar vine ploaia.

– Totul începe să cadă, nu numai ploaia, iarăși coborâm! îi zise ea pierdută.

Eu stăteam și mormăiam lângă ei, gesticulând nervos.

– Și ăla cică-i doctoru! zise unu' chel cu ochi desenați probabil în acuarelă pe tot capul său, îndreptându-și degetul mare și lat spre mine.

Și înapoi la cafenea:

– Știi ce? De-abia acum mi-am dat seama... ochii tăi n-au fost niciodată verzi! De ce-am crezut eu că-s verzi?

Ea îi răspunse:

– Un daltonist n-ar întreba niciodată

așa ceva.

– Bine, hai să jucăm un joc, tu doar clipește!

– Zi!

– Verde!

– Nu!

– Clipește!

– Spune!

– Verde!

– Nu!

– Clipește, ultima dată...

– Hai, zi!

– Verde!

– Cred că acum ai nimerit-o, stai să îmi scot oglinda din poșetă.

– Hai odată, dacă n-am nimerit-o nici acum, nici nu mai încerc. Dacă tot mai încerc, boșorogu' ăla care pun pariu că notează acolo despre noi, șarpelui ală sigur o să i se ducă nai-bii toată scrierea.

– Vor spune ăștia că-i greșeală de tipar! Ha ha!

– Cine a zis că va fi vreodată vorba de tipar? La așa ceva!

Eu eram singurul care credeam. Credeam, nu cred.

– Ce porcărie, boșorogu' ală chiar cred că a mușcat-o! Ăla chiar crede! Ia uite cum notează! Uite-l, uite-l, uite-l!

El, dezamăgit și nervos:

– Chiar ai luat-o pe arătură. Hai să mergem acum!

– Unde? Pe arătură? și răsese din nou, cu poftă.

– Știi ce? Nimic nu mă mai face fericit... poți să râzi cât vrei!

– Vezi, tu știi care-i problema, doar că nu știi cum să o spui. Râsul meu te face fericit, am știut-o.

– Sigur că da, și de aia tot învârti cuțitul în rană, ești rea.

Un nor prost, plouat, cenușiu, o cafea totuși acoperită, și ploaia cu toate bălțile ei care râdeau și tremurau, fără a se sparge vreodată.

– Apa aia din bălți ar trebui să o bem, ar trebui să ajungă în ceștile noastre de cafea! îi spuse el.

– Crezi că nu era apă de ploaie în cafea? ăștia numa' dinaia folosesc, fii serios!

El de-abia acum începea să-și dea seama de ce mai pierdea timp vorbind cu ea.

– Mă duc să mă culc, nici nu cred că m-am trezit bine, cu tine aici, îi zise.

– Doamne! De parcă te-aș ține eu vreodată treaz?

– Tu n-ai face asta dar bălțile tale o fac, asta până când se evaporă. Și vezi, iar am băut cafea, așa că mă ții din nou treaz aici.

– Da mă, și tu vrei să fii treaz acolo, nu aici! Asta-i problema, este?

– Acum doar vreau să dorm.

Au început să-i crească ochi pe cap bețivului de la masa alăturată, care nota spasmodic tot ce prindea.

– ăsta ne fură, ce dacă-i doctorul?

– Da, ăsta profită de tot, așa e.

– Îți spun eu care-i treaba, dacă n-a reușit să ne convingă până acum că suntem la un spital de nebuni, nici n-o să mai reușească până când te vei trezi tu.

– Ție oricum ți-e totuna.

– Eu mă-ntreb cum naiba de ai dreptate, naratorul n-are nimic de adăugat?

Întradevăr, erau la un spital de nebuni, ospiciul numărul dracului. ăla-l știe fiecare. Le-am rețezat-o. Ajunseseră prea departe, deja nu se mai opreau din vorbit. Am men-

(Continuare în pag. 17)

Cu timpul la tâmplă

ționat că și-au zis că se iubesc? Dacă aș scrie că da aș da senzația că este o greșeală de tipar. Nu este. Nu este. Nu este. Nici asta. Bătaie de joc. Cine naiba știe ce se întâmplă aici, pe pagina aceasta? Cine se ceartă cu cine, cine sunt eu? Ce sunt eu? Știi tu? Nu, omul cu chelia plină de ochi pictați era doar așa, de efect, omul metaforă, omul umplutură, omul ardei umpluți, în caz că vă plac. Mie da, câteodată.

Urcușuri și coborâșuri, nimic mai mult. O funcție care depinde de timp, a naibii funcție. Eu sunt timpul. Eu scriu pe măsură ce trec. Eu trec, cuvintele rămân și totuși nimeni nu mă bea. N-am cum să fiu sărat, căci sunt curgător. Da, acolo unde mă vărs devin sărat, dar în acel loc nici chiar eu n-am acces. Marea. Nisipul. Toate îmi aduc aminte de o zi ploioasă. Îmi veți spune că-mi pierd timpul cu voi, îmi veți cere bani pentru că ați fost nevoiți să vă supuneți ochii tuturor porcăriilor pe care le-ați citit până acum. Totuși, voi sunteți iubitori de porcării. Ce altceva v-ar face să vă simțiți mai bine dacă nu comparația cu ceva ce-i mai prost? Și toți vă comparați, inclusiv eu. Oameni. Suntem oameni. Ce contează dacă nu există nici un subiect aici, în rândurile astea? Eu pur și simplu îmi golesc mintea de tot ceea ce vine, iar voi citiți. Azi o mică parte, mâine una mai mare și tot așa. Vise poate. Dar sunt ale mele. Și ei doi... ei chiar credeau că se află la cafenea. În centrul orașului. Pe o zi ploioasă. Destul de frig încât să fie roșii la față și destul de cald încât mesele să fie încă scoase la terasă. Asta numai în cărți o veți mai auzi. Nu există așa ceva. E falimentar. Să fim serioși. Chiar dacă am văzut asta poate, undeva, eu tot o s-o neg. Pentru că aici eu am dreptate. Cu toată modestia, dar cred că încep să semăn din ce în ce mai mult cu Dumnezeu. În paginile astea, adică. Și el face la fel, dacă există. Scrie și scrie și scrie și nu se mai oprește. Scrie despre ceva? Nu. Scrie aiurea așa, din plictiseală. Totuși, nu ca mine. Eu nu scriu din plictiseală, eu nu sunt Dumnezeu, și totuși scriu cu D mare. O altă porcărie. Oricum, ar trebui să fie un bun exemplu de cum e el. Na că i-am retezat e-ul mare. Măcar asta v-am dat. Un exemplu. Haotic. Suprarealist? Ce șmecher sunt! Ce pretext! Câtă nesimțire! Mai pot continua așa? Da, la ora asta da, pentru că mă simt ca el.

Ei erau la cafenea, de fapt credeau asta. Erau la ospiciu. Doi pacienți. Deosebiți. Mai ceva ca cel cu chelia plină cu mâzgălituri cu ochi injectați cu fire de păr, care lăcrimau când alerga. Chelia lui nu clipea. Ea era doar o pleoapă. De iepure nu există. Niciodată nu se vor trezi ei doi, ci doar separat. Așa că le-am făcut un vis. Le-am rezervat câteva rânduri. Măcar aici să se poată certa în voie, când deja au ajuns împreună și așa mai departe. Când mă opresc? Nu știu. Cu toate că mâine voi reciti toate astea și mi se vor părea porcării, greșeli de tipar, aiureli, cu toate acestea, n-am fost cel de la masă care nota totul. Nici nu exista acel om. Era asistentă doar, ea nota niște observații. Evoluția pacienților. Când în sus și când în jos și lumea se mai miră de rău de mare, rău de mașină, rău de zbor. Călătoriți, fraților! Asta-i soluția, ca să vă dați seama de sușurile și coborâșurile vieții duceți-vă și călătoriți în jurul lumii! Cu mașina, cu avionul, cu vaporul. Veți vedea ce e viața, în cel mai clar mod poate. Veți vomita și vă veți simți mai bine. Veți vomita din viață pentru că voma e viață! Că eu vomez în scris, este opțiunea mea. Aș putea voma și în Braille? N-aș ajunge chiar acolo. Ce naiba! Ar trebui să mă opresc.

Ar trebui să vă las să vă culcați fiecare. Singura părere de rău pe care vreau să v-o las este legată de faptul că nu ne putem opri. Nici atunci când ne este bine. Nu ne oprim până când nu ni se face rău, și așa mai departe. Și nu este lăcomie. Este timpul ăsta nebun. Tot timpul acolo. Nor prost, zi ploioasă, cafenea, oraș murdar, camioane, zgomot, ciudați, ochi injectați, schizofrenici, nebuni, ospicii, doctori cu ochelari, doctori fără ochelari, cu părul scurt, femei, ochi care sunt verzi și ochi care nu sunt verzi, ochi care dacă mai clipească odată devin verzi, ochi de pisică, pisici, preferatele mele, dumnezeu, pacienți, halate albe, aripi, îngerași, cuvântul nu, răspunsuri la întrebări, virgule, virgule, iar virgule, nimic nou, lipsă de originalitate poate, inspirație schizofrenică, muză schizofrenică, coca-cola, pepsi cola și așa mai departe. Cafea. Noapte bună! Ne vedem în vis! Vedem cine urcă primul, la vale o luăm împreună! Salutare!

Îngeri de zăpadă

călătorie

acum

vreau

să ningă, să
ningă

în veioze, în pereți, în unghere
în felinare de la colțul străzii
foșnet de stele
iar tolănită pe pat
căldura își vopsește unghiile
alarmant, alarmant

să ni se așeze fulgi pe suflet
să ne luăm zborul de la etajul trei

din inimi ne vor crește aripi
vom escalada înălțimile
fulguind a iubire și a sinceritate

frigul se va lipi de noi
ne va învăța arta curajului
apoi vom privi în jos, fericiți
cum oamenii fac îngeri de zăpadă

colinde melodioase își vor face loc
în buzunarul nostru, încălzindu-ne

vom fi asemeni îngerilor
vom fi o avalanșă de inocență
în liniștea iernii.

mi-e dor

mi-e dor să scriu un poem
să mă adăpostesc sub el
ca sub o coajă de portocală

un poem despre orice...
mâna mea balansează pe foaie
iritată de lucruri mărunte

o moleșeală își lasă amprenta

poezia o poți citi oriunde:
la masă
pe zebra pe verde sau roșu
când faci dragoste
sau sub zâmbetul taxatoarei

poezia o poate citi oricine:
surzii cu volumul rockului
dat la maxim
orbii cu lumini în orbite
domni înalți și amărâți
de pe la colțuri

poezia e o chestie mercantilă
cumpărată din anticariate vechi
cu 3 lei 50 bucata sau
cu talanții lucioși ai ploii

poezia nu are reguli
ea se infiltrează sub piele
transformându-ne în balene
înfometate

Maria Fărîmă

cl. a IX-a, LT. „Mircea Eliade”,
Nisporeni

Republica Moldova

Romul Munteanu – 85 de ani

Ziua care nu a mai venit

În ziua de 17 martie a.c., cu o zi înainte de a împlini 85 de ani, a încetat din viață, la „Spitalul „Victor Babeș” din București, scriitorul **Romul Munteanu**, despre care, în comunicatul semnat de Dan Mircea Cipariu, președintele secției Poezie – Asociația Scriitorilor București, se spune: „*Literatura română contemporană și mediul universitar românesc pierd pe unul dintre cei mai importanți critici și teoricieni literari și pe unul dintre profesorii săi eminenți. Profesorul Romul Munteanu a coordonat sute de doctorate și a lăsat în amintirea studenților săi imaginea unui cărturar profund. Prof. univ. dr. Romul Munteanu a fost unul dintre cei mai mari editori ai României, operele apărute la Editura Univers, între 1971 și 1990, cât timp a fost director, fiind adevărate acte de rezistență culturală și spirituală în obsedantul deceniu. (...) A fost președintele de onoare al Asociației Publicațiilor Literare și Editorilor din Romania. În 2005, a primit Ordinul Steaua României în grad de Cavaler.*”

Romul Munteanu s-a născut pe 18 martie 1926, la Călanul Mic (Hunedoara). A urmat studiile universitare, între 1946 și 1950, la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Cluj. Și-a început cariera în învățământul superior ca asistent universitar la Cluj și București, iar doctoratul, în Litere și Filologie, l-a susținut la Universitatea din Leipzig. Între 1961 și 1990 a fost profesor la Catedra de literatură comparată a Facultății de Filologie (Litere) a Universității din București. Între 1971 și 1990, a fost directorul Editurii Univers.

Este autorul unei bibliografii impresionante, care include titluri fundamentale ale culturii românești și universale: *Contribuția Școlii ardelenale la culturalizarea maselor, Noul roman francez, Farsa tragică, Metamorfozele criticii europene moderne, Cultura europeană în epoca luminilor, Clasicism și baroc în cultura europeană din secolul al XVII-lea, Introducere în literatura europeană modernă, Iluminism și romantism european* etc.

În cursul unei cariere prodigioase, Romul Munteanu a primit o serie de premii și distincții românești și internaționale: *Premiul Uniunii Scriitorilor* în 1971, 1972, 1976, *Premiul Asociației Scriitorilor din București* 1979, 1996, *Premiul Menelaos Ludemis*, Atena, 1980, *Ordinul Steaua României în grad de cavaler*, 2005, *Palme Académiques*, acordat de Ministere de L'Education Nationale (Franța), *Chevalier des Arts et des Lettres* etc. □

Însemnări de lectură

VITRINA CU CĂRȚI

Copilăria din turnul de fildeș

În turnul de fildeș numit **Solitaire** (Ed. „Omega”, 2010), o zvăpăiată dinspre copilărie (**Passionaria Stoicescu**) se joacă de-a lumea. Are o mulțime de păpuși-mătuși pe care le demontează prin mângâiere („până gestul îmi amortește în buricele degetelor”), sau pur și simplu le sucește capul profitând de năuceala personajelor („*Biata Cleopatra, al cărui frate, ofițer, o adusesse la nuntă, să mai iasă și ea din lumea spitalului cu icnetele nașterilor, simți că se înamorează brusc și bizar de bărbatul politicos, prezentabil, cam trecut, dar aiurit rău de tot...*”).

Pe urmă, uitându-se printr-un ochian întors la mulțimea „de chipuri și glasuri”, ce par desprinse din vechi fotografii de familie, autoarea rememorează vârste și întâmplări, uneori cu ironie duioasă și senină (**Cezar și Cleocinci**), alteori cu înțelegere pentru uriașele și banalele drame ale vieții, sau pentru lucrurile mărunte care ne apără de zădărnici (**Coanamare**). Și ce ar putea fi mai shakespearean decât concluziile mamei, că fiul, pe care îl privește „cu dragoste”: „... seamăna perfect cu tatăl lui, ticălosul ei soț...” (**Minciunile**).

Jocul, în accepțiunea lui argheziană („Arde-l-r focul!”), l-a speriat pe copilul din vis care l-a inventat și el le strigă, cu disperare, personajelor: „*Vă implor, asta-i casa voastră! Nu plecați! Nu mă lăsați singură!*”. Acolo, în turn, există un labirint al oglinzilor, în care te poți rătăci — „*Ne naștem și murim singuri, dar de fapt, tot așa trăim*” —, sunt cioburi de lacrimi în care te poți tăia — „*Fără prezența lui ticăloșită - gândește Alta - nu te simți motivată ca femeie. Pe cine să dădăcești, pe cine să mângâi, pe cine să cerți, pe cine să ierți?*” (**Solitaire**). Finalul jocului (pe calculator) din „Solitaire” este, de fapt, o renunțare răzgăiată: „*Alta deschise fereastra și aerul rece al nopții o trezi ca dintr-un soi de beție. Se spală pe față, puse ordine în lucruri, luă o melatonină și un ansilan și se băgă în așternuturile proaspete, schimbate pentru el. Stinse lumina. Abia atunci văzu calculatorul deschis și auzi fășăitul lui monoton. Rămăsese iarăși înțepenit la «Solitaire». Apăsă pe Delete*”.

Și copiii, fie ei tineri sau bătrâni, oameni reali sau personaje, obosesc uneori, nu-i așa?

Memoria fântânii

„În geamantanul ieftin, cumpărat cu o zi înainte de la unul dintre negustorii de pe Lăpușneanu își adunase tot avutul: o cămașă, două batisete, briciul, câteva caiete din timpul școlii, multe cărți, un stilou, pălăria primită-n dar de ziua lui de la colegii de cameră și

diploma. Fusese clasat, după absolvirea Școlii Normale «Vasile Lupu», al treilea dintre cei 94 de absolvenți, cu media 8,37 la examenul de capacitate pentru învățători”. Așa începe, pentru Ionică a’ lui Gheorghe, regăsirea înstrăinării, din volumul semnat de Mihai Știrbu (**Regăsirea înstrăinării**, Editura „PIM”, Iași, 2010).

Cartea este un recurs la memorie, cu tentă biografică explicitată de dedicația înscrisă pe pagina de gardă („*În memoria tatălui meu*”), reiterând istoria tragică a Basarabiei și dezrădăcinarea românilor de acolo, care se înstrăinează plecând din lumea lor arhaică dar cu profunde reverberații sufletești („*Plănuia cu mintea lui de copil, ca atunci când va crește, să-și facă acasă o grădină imensă, în care să cultive nu doar flori obișnuite ci și flori sălbatice, gingașe, de-o frumusețe rară, dar trecătoare, ca toate florile de câmp*”), pentru a se trezi brusc într-o maturitate ordonată după alte criterii: „*Odată ajuns la Iași, privea uimit peroanele lungi, forfota oamenilor grăbiți s-ajungă la casele lor, sau pe la cine-i aștepta. Numai că el simțea mai singur decât oriunde.*”

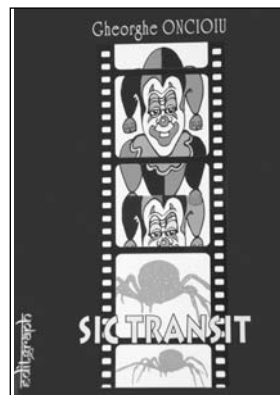
Desigur, România asta care nu e și a basarabenilor, decât foarte rar, înseamnă totuși o șansă, dar și „*un drum fără întoarcere*”. Atunci când tatăl său vrea să-l retragă de la școala din Iași, pentru că nu mai face față greutăților gospodăriei, viitorul învățător se revoltă: „*Vă rog să înțelegeți, nu plec după atâția ani de școală, doar pentru a lucra pământul sau să păzesc vacile...*”. Speranța că va putea reveni, totuși, să-și revadă „*aplecăt peste ghizdul fântânii din piatră*”, chipul oglinzindu-se „*în apa clară, tulburată de picăturile prelinse de pe ciutură, care desenau cercuri concentrice*” este spulberată la întoarcerea printre ai săi și cea dintâi care conștientizează asta este mama tânărului: „*Ce-o fi vrând domnul ăsta, doar noi ne-am plătit toate dările, și a poștaş nu seamănă*” Pe cine căuta oare? / - Mamă, nu mă mai cunoști? Sunt eu, Ionică, mamă dragă! Femeia-și duse mâna la gură, apoi cu ochii ca atunci când soarele era prea puternic, privi peste poartă, o trase în lături și se ridică pe vârfuri, să-și îmbrățișeze băiatul. (...) Numai că știa, băiatul ei se rupsesse definitiv de dânsa, de ai ei, de ai lui.”

Cercurile concentrice care fură chipul copilăriei, par a se prelungii până în cer, odată cu începerea războiului. Înstrăinarea nu mai este individuală ci colectivă, risipind pe hărți implacabile popoare și destine, trasând granițe peste inimi sau împietrind ființa umană în carapacea instinctelor. („*În vreme de război totul este altfel.*” În germene, această mare și universală indiferență schițează un alt sfârșit al narațiunii, pe care însă autorul îl amână, oprindu-se brusc: „*Războiul rămase un capitol de viață care-l marcă profund, despre care un timp nu voi să vorbească, din cauza implicațiilor politice și sociale care-l rupseseră pentru totdeauna de localitatea natală, de părinți, de cei care până la retragerea definitivă dincolo de prut, în România, îi numea «ai mei»: părinți, surori, nepoți.*”

Dar, indiscutabil, cartea lui Mihai

Știrbu este o carte a trăirilor profunde și a adevărilor dureroase despre noi și despre ființa noastră istorică.

Dincoace și dincolo de absurd

În cartea sa de debut, (**Sic transit**, Editura Editgraph, 2011) medicul stomatolog **Ghe. Oncioiu** „aruncă o privire” asupra lumii, dintr-o atletică întoarcere auctorială a lumii. Văzută, din această urmuziană poziție, cu picioarele în cer și capul la pământ, drama existențială nu se atenuează: „*Fiecare zi se naște din timp, sfârșește în timp și renaște din timp. Din el, TIMPUL, bătrânul veșnic tânăr care trece o dată cu noi și peste noi spulberându-ne*” (**Foamea**). Soluția pe care o propune autorul, pentru a face lucrurile cel puțin suportabile, este imaginația, un teritoriu în care putem să recreem totul, începând cu sfârșitul; ca Paciulete, de exemplu: „*bătrân cu barbă, mustață și păr pe toate părțile corpului predispuse la acest fenomen, chiar și pe tălpi și pe limbă, însă nu și pe cap (...), care: „a început să meargă la început în trei labe, cu cea de-a patra mângâindu-și barba*” Finalul e previzibil: „*Din proprie inițiativă - între timp copiii, cei care îl aduseseră pe lume, muriseră - s-a dus la doctor. Doctorul, care era și el așa de tânăr încât își număra zilele cu minus, i-a spus că a ajuns la faza de senectute juvenilă și l-a sfătuit să iasă la alocație. dar Paciulete a refuzat. Mai avea destulă energie și simțea că alocația îl va nimici.*” (**Paciulete**). În **Paciulete (2)** finalul se modifică (personal cred că trebuia lipit la prima variantă, clona personajului fiind și așa ultrascurtisimă și rămâneam cu un singur, dar simpatic Paciulete): „*Lumea îi asculta, ca de obicei, gânguritul. La un moment dat mulțimea a fremătat și s-a declanșat furtuna. Rafalele s-au năpustit năprasnic. O parte din mulțime a căzut, o altă parte s-a dat în lături, lăsându-l pe Paciulete descoperit. Acesta s-a simțit străpuns și a început să tremure. «L-au trecut fiorii», a zis lumea, aducând doctorul, care era acum în stare de embrion. «Un fleac! M-au ciuruit» - a mai apucat Paciulete să îi spună și s-a prăbușit.*”

Doctorul, aflat acum într-o eprubetă, neatent ca de obicei, l-a ridicat. Pentru o secundă, lui Paciulete i-au trecut prin fața ochilor mii de paciuleți care se înghesuiau, călcându-se în picioare, să îi ia locul la tribună”... Colajul de evenimente, ușor de decodificat face absurdul să devină „intim”, colorat și chiar... zâmbitor. „Rețeta” este folosită și în cea mai consistentă (ca întindere) proză din volum, **La pomul lăudat**: „*A făcut plopul perez, a remarcat unul./ - Și chiar nuci, a replicat altul, căruia îi picase ceva tare în cap./ - Asta se potrivește ca nuca-n perete. S-a produs o mică agitație și în pom. «Să aducem și niște mămăligăi», i-a strecurat ci-*

(Continuare în pag. 19)

Placheta de versuri **Ținuturile sudului** de Andra Rotaru (2010) are trei părți, **Pri-mele dimineți, Ținuturile sudului și Desprinderi**, prima și a treia având ca motto câte un catren, în limba engleză, din The Doors, My wild love, respectiv the Doors, My wintertime love.

Ceea ce frapează, în această carte, este asocierea sau implementarea unor elemente ale naturii (geografiei) românești: apa mării, ploaia, dimineața, iarba, păsările, peștii, frunzele, zăpada, gheața, vrăbiile, cireșii, sau ale civilizației urbane: ziduri, ferestre, uși, casa, podelele, tavanul, scaunele, în orizontul așteptărilor, singurătății, dragostei, despărțirii, conviețuirii.

Remarcabilă este această dublare a simțurilor și sentimentelor cu peisajul marin sau subacvatic, cu fenomenele naturii în anotimpul înghețat. Chiar titlurile unor poezii sunt date în zile și luni de iarnă (ianuarie, februarie), dar și în martie, însă având „secretizat” anul prin xxxx, mijloc care evocă documente reale ale epocii actuale, eliberate cu unele re-

zerve privind protecția datelor.

Universul liric exterior al plachetei se află între nisip, verde și apă. Ființa iubită dispăre în mare, iar, în altă secvență, iubitul îi spune că ea poate alege ca el să dispară din viața ei. Interesant este procedeul transcrierii în cursive a unor secvențe, sugerând un alter ego sau vocea complementară a ființei pereche. Nunta este imaginată ca o intrare în apa adâncă, iar răsul ca un element care îndepărtează atingerea.

Lichenii moi, un mușchi verde, fâșii de pânză, podelele, apa mereu apărută, ferestrele închise, varul și tavanul alcătuiesc un decor adiacent al simțămintelor. Cei doi îndrăgostiți împart camera în două, pentru o iarnă, iar ieșirea, plecarea, este imposibilă.

Un element de civilizație urbană sunt străzile, cu care poeta dansează până la întâlnirea cu persoana iubită. Versurile prezintă zbaterea sufletească, într-un decor cu multe sunete, culori, dimineți rezonante la sentimente. Nu lipsește caracterizarea tranșantă: după afundarea în iarba a trupurilor alune-coase, bărbatul în negru care se ridică, este asemănat cu „păsările care zboară pe deasupra oricărei cărnii”.

Trăirile contradictorii sunt asociate mai mult cu iarna, care îi aduce în trup „gheață bolnavă”. În spiritul cunoscut de „lasă-mă și nu-mi da pace”, după atmosfera de îngheț, cu „pereți de ciment între noi” și după ce remarcă „îmbrățișările mincinoase de pe un pod” și declară „să nu mă mai cauți”, tânăra revine : „apoi te-am chemat”. Un citat filozofic completează faptele și întâmplările sufletului, deși tinereții nu îi este caracteristică înțelepciunea, ci directețea fără precauții a sentimentului: „despre ce nu se poate vorbi încă și mai greu să se tacă”.

Iubitul vine cu flori dinspre miazăzi, iar în port, unde ea se duce, vara, el pare a fi omniprezent. Tristețea plecărilor este bine subliniată, în spiritul dictonului „partir c’est mourir un peu”.

Tonul versurilor este elegant, curgător, fără stridențe, eufemistic și în același timp firesc, în sensul spunerii lucrurilor în acord cu natura. Fluiditatea sentimentelor este cel mai bine sugerată prin prezența apei, fie că este vorba de mare, fie de ploi.

Într-o actualitate în care tinerii sunt familiarizați cu limba cea mai răspândită a vremii, engleza, autoarea folosește câteva secvențe de acest fel. Catrenele englezești așezate în fața părților I și a III-a vorbesc despre o dragoste sălbatică, sau despre vântul înghețat, adus de furtunile nordice, când dragostea e pierdută în încercarea de a se elibera.

Ca o exemplificare a asocierii naturii cu sentimentul, care poate evoca imaginea baudelaireeană a existenței sentimentelor sub măștile/simbolurile naturii („*La nature est un temple, ou des vivants piliers/ Laissent parfois sortir de confuses paroles...*” - Correspondances), în poezia **Ușa** zgomotul dimineții provoacă un freamăt al geamurilor „*până la stratul cel mai subțire de sticlă*”, până când nu mai ești sigur că îl auzi, iar sub lumina străină venită dinspre nord, atingerea pielii unui bărbat „*foarte alb, foarte înghețat*” aduce revelația: „*ținuturile noastre se desprind*”. Asocierea poetică este foarte frumoasă: sticla și diminețile.

Pe un spațiu mic, placheta de versuri **Ținuturile sudului** construiește un univers liric natural, cu mări, ghețuri, ziduri și ferestre, propice sentimentului sincer, exprimat într-o formă elevată și convingătoare.

(Urmare din pag. 18)

Însemnări de lectură

neva lui nea Bică în oreche. Apoi a adăugat ca pentru el: «Cred că a și dat în fiert». Nea Bică a aprobat afirmativ. Ochii s-au încrucișat iar urechile au fost ciulite.../ – Ce faci, dom’le cu ea?/ – Dinamită./ – Ești nebun?/ Vrei să faci din mămăligă dinamită care să mai și explodeze?/ – Taci, mă, nu fi prost, că țara geme”

Tot aici autorul utilizează, cu succes credem noi, un întreg arsenal din dotarea rebusistului și umoristului fără leac Gheorghe Oncioiu – tiparele de limbaj, în care se toarnă alte vorbe, ce fac recognoscibil mesajul original, chicotirea limbajului de lemn, calamburul etc.: „Noi? Noi suntem poporul: țărani, muncitori, maiștri, tehnicieni, ingineri și alte naționalități.”; „Cu două voturi împotrivă și câteva abțineri timide, propunerea a fost aprobată în unanimitate”

Anumite secvențe din carte, lasă să se întrevadă și alte disponibilități – poate cu mult dincolo de granița umorului – a căror „exploatare” nu ar fi lipsită de interes: „Dacă ai privi atent, în vârfurile dealurilor sunt bătuți adânc țăruiși puternici de care frânghii rezistente leagă cupola (cerul – n.n.), ținând-o deasupra arenei. Echilibriști, clovni, saltimbaci, scamatori, actori de pantomimă își fac numărul nestingheriți, în acordurile orchestrei. Dirjorul este afon. Partitura este un plagiat sau o compilație. Compozitorul, scăpat de la Balamuc. Nimic nu trebuie să se vadă din afară. Cine vrea să vizioneze spectacolul... să plătească”. Altă perspectivă, aproape kafkiană, a absurdului.

Un Candide în căutarea timpului pierdut

Ililian Dămăcuș, Sonia, Ed. Grinta, 2008

Între eroul lui Voltaire și naratorul - personaj din Sonia ar fi o distanță de câteva secole și prăpastia schimbării de stil. Totuși, ambii spun tot ce gândesc cu o franchețe dezarmantă și trec prin experiențe extreme descrise cu o ironie subînțeleasă. Dar, dacă în finalul povestirii lui Candide concluzia era clară - „*il faut cultiver notre jardin*” - în încheierea „romanului” acesta de tip postmodern nu mai avem nimic clar, cititorul fiind nevoit să refacă legăturile dintre diverse fragmente, să identifice ipostazele Soniei și eventual să deducă morala. Tot mai aproape de modul în care aflăm și sintetizăm ce ni se întâmplă, de non-coeziunea și incoerența vieții de azi, romanele multor optzeciști au același mod de a spune ceea ce nu se spune - fărâmarea narațiunii, amestecarea vocilor auctoriale, multiplicarea firelor narative, încât concluzia cititorului poate fi foarte personală, în funcție de ceea ce poate înțelege, de priceperea lui în a descifra mesajele strecurate printre rânduri. Coeziunea la nivel macrotextual este distrusă, coerența fiind stabilită de interpretările date de cititor.

Mi se par importante pentru descifrarea Soniei începutul și sfârșitul romanului - aflate sub semnul deșertăciunii cu ecou biblic - praful care învăluie totul în momentul plecării spre mănăstire - și al indeciziei - răspântia fiind locul de pornire.

La început așteptarea sub praf, la barieră, iar la sfârșit sentimentul inutilității -semaforul inutil așezat tot la barieră... Marginalizare, inutilitate și zbatere în van, răspântia care nu dă o adevărată libertate în alegere (există o barieră, totuși), iubirea imposibilă sau posibilă doar în vis - iată câteva teme ce dau coerență textului.

Toate întâmplările secundare completează universul acesta mărunț al unui orașel cu tradiție și al satelor din jur. O lume care își hrănește superstițiile și anecdotele, obiceiurile și interdicțiile proprii, uneori absurde.

Felul în care tânărul narator relatează toate acestea în jurnale, carnețele și notițe găsite și recitate de naratorul adult e proaspăt, tranșant, impetuos. Tot astfel e modul în care adultul își re trăiește tinerețea prin lectură (re-sentimentele față de fostele prietene din liceu reînvie). Cruzimea sau grotescul unor întâmplări sunt inocentate de „ochiul” care observă sau care ia parte la acțiune, ca și când nu ar înțelege partea „rea”, așa cum relatează copiii, cu o seninătate a lipsei de morală.

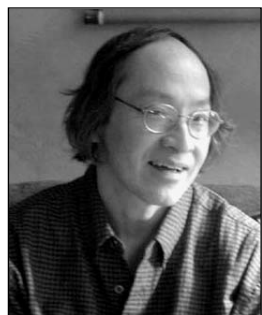
Umorul fin, de toate nuanțele, de la „roz” - cum sunt întâmplările cu iubita din liceu - la „albastru” sau chiar „negru” - moartea pompierului, dă farmec multor episoade.

Modul original în care sunt redată visele, halucinațiile – seducerea tinerei aflate în pelerinaj - sau povestirile clișeu de tipul „legendele locului” arată cred, talentul scriitorului acestei cărți.

Laura Cricoveanu

Traduceri din poezia americană

by Liviu Ofileanu

Arthur Sze

Prova binecuvântată a unei canoe Muckleshoot

Cu pana de vultur și rămurica de cedru galben,
e lansată în golf. O fată își privește mama
cum prăjește felii de căprioară într-o tigaie –
sfârâie picăturile de sânge, evaporându-se.
Deoarece un vecin le hrănește,
ele mănâncă fără vorbe;
liniștea se rupe câteodată,
când ea glumește și caută în beregata ei,
să-i tragă părul afară.
Plecat e tatăl, necăjit și certat cu șeful său,
lucru ce l-a condus la poligon
după orele de lucru; plecat, contabilul
care a șterpelit fonduri, afișându-și
cunoștințele și proclamând o chintă
royală la cazino. Donezi pui de supă
și haine dar nu afli niciodată dacă ajung
în sudul orașului. Micile tale
acte sunt urme de pasăre în nisipul umed.
Ziare, containere de plastic, sticle de bere
acoperind singura stradă în pantă.

Jericho Brown

Langston Blue

„O, sânge al Râului de
cântece,
O, cântece ale Râului
de Sânge”

Lăsați-mă să mă așez. Lăsați-mi cuvintele
Să întindă sunetele în gurile oamenilor

Repetând ale lor invocații pure
Și perfecte asemenea gemetelor
Ce călăreau gura lui Bessie Smith.
Un blues pentru îngerii zvârliți afară
Din cer. Blues pentru îngerii

De care le este încă dor. Blues pentru
Oamenii mei și oricare apă
Cunoscută lor. O, grijulii băutori

Bând din râuri blestemate,
De ce se duc în rai cu Harlem-ul
Atât de apropiat? De ce cântarea râurilor

de un tată ca al meu să fie lipsită?
Mi-o amintesc și gust o pată
Roșie ca sângele blestemând trupul

Unui om vânat de gloată. Scriu
Că asta merge, dulceța lui: aici,
El se cațără pe un plop până la cer,

Dar e numai cerul. Râul?
Urmează-mă. Ai să vezi. Am încercat
Să zburăm și nu am învățat

Înotul. Dragă râu cântător și plin de
Sângele meu, suntem noi atât de zgomotoși
sub Apă? Oare sângele leagă

Frații? Sau e Mississippi
Alergând prin cele mai rezezi vene
Ale Americii? Când spun „casă”,

Înseamnă că doresc să scriu câteva
Rânduri. Vreau să aud blues-ul,

Aici însă, înot în apa râului

Din nou. Ce străbate largile vene
Ale unui trup înecat? Ce
Americă poate chema un trup acasă?

Când spun „Congo!”, zic „sânge”.
Când spun „Nil”, zic „sânge”.
Când spun „Eufrat”, înseamnă „sânge”.

*Dacă am fi știut cât de mult sânge
Avem în comun. Așa de mult,
În Louisiana, încât ei numesc un om ca mine*

„Roșu”. Și roșul era prea întunecat
Pentru tatăl meu. Și tatăl meu era
Prea întunecat pentru America. El alerga

Asemenea unui om dinspre mama mea
Către mine. Și suspinele mamei mele
Sunt cântecele lui Bessie Smith

Care a purtat mai multe pene decât
Moartea. O, moarte, oamenii mei refuză
Să moară. Când aveam 18 ani, am scris jos

Pe malul râului în care nu puteam câștiga
Nici o cursă, urcat pe un copac în acea iarnă,
și-apoi

Doborât, turtit pe uda, roșia mea față. Rând

După rând, citesc mereu,
Dar „acolo nu era nimic
Ce să fi putut face pentru Neam.”

Khaled Mattawa

Eccleziastice

Șmecheria e că îți dorești
să-i ajuți.
Regula e să sune ca și cum
le faci hatărul.

Regula e să creezi un sistem de comisie.
Șmecheria e să obții numărul lor.

Șmecheria e să o faci să pară personală:
Nimeni în lume nu suferă ca tine.

Șmecheria e că părinții lor erau proști,
Copiii lor sunt lacomi sau nebuni.

Regula este să îi faci să simtă că au venit
prea târziu.
Șmecheria este că îți dorești să faci excepții.

Regula e ca părinții lor să își asume
faptul că i-au abuzat.
Șmecheria e să sune ca de la singurul profesor
pe care l-au iubit.

Și când ei spun „prea mult”, dă-le un plan.
Și când ei spun „furie” sau „mânie”
ori „iubire”,
Spun de fapt „dă-mi un exemplu”.

Regula e că fiecare-i acum un ȋigan.
Fiecare își caută tribul său.

Regula este că ție nu-ți pasă
dacă îl vor găsi vreodată.
Șmecheria este că ei simt că pot.

Frank O'hara

Ave Maria

Mame din America
lăsați-vă copiii să meargă la filme!
scoateți-i afară din casă așa nu vor ști
că sunteți deasupra adevărului lor
că aerul proaspăt le face bine la trup

dar cum rămâne cu sufletul
care crește-n întuneric, ștanțat
cu imagini argintii
și când devine matur trebuie să fie ca un matur

ei nu vă vor urî
nu vă vor critica ei nu vor ști

ei vor fi într-o țară fermecătoare
ei au văzut-o întâia oară
într-o sâmbătă după-amiaza
sau jucându-se hokey

ei vă pot fi cel puțin recunoscători

pentru prima lor experiență sexuală
care v-a costat numai un sfert

și nu au răsturnat căminul vostru liniștit
ei vor afla de unde vin bomboanele glazurate

și gratuitele pungi de popcorn
ca nejustificata plecare de la film
înainte să se termine

cu un străin simpatic al cărui apartament
e cerul pe pământ
aproape de podul Williamsburg

oh mamelor veți fi făcut micile javre
așa de fericite pentru că dacă nimeni
nu le urcă în filme
ele nu vor face diferența

și dacă cineva o face va fi un sos veritabil
și ei vor fi fost cu adevărat distrați într-un fel
în loc să bată străzile aiurea

ori sus în camerele lor
vă vor urî
pe negândite de când nu ați făcut nimic oribil
în afară de a-i ține departe
de jucăriile lor întunecate
fapt de neiertat mai târziu

așa că nu mă blamați dacă nu-mi urmați sfatul
și familia se va despărți
și copiii voștri vor îmbătrâni
și vor sta orbi în fața unui TV
uitându-se la filmele pe care
nu i-ați lăsat să le vadă când erau tineri.

Mihai Batog - BUJENIȚĂ

DE LAUDATIO

Domnul senator Veronel Kishcă-Calafat șede gânditor sub baldachinul din mijlocul domeniului și transpiră abundent. Această deoarece gânditul nu este una din obișnuințele acestui respectabil domn și, cum bine știm, orice efort peste limitele normale ne sleiește pur și simplu. Ca să-și mai revină gâlgăie nervos din sticla de bere și-i face semn bodyguardului să îi mai împingă balansoarul. Își descheie și halatul de casă, din mătase, negru cu dragoni galbeni, luat de la chinezi. Sub halat se văd niște budigăi legați cu bârneț. Sunt de pe vremea când domnul senator era doar un simplu și foarte inteligent, mecanic auto la I.A.S. dar sunt încă buni, deși cam îngălbeniți, însă nu se vede nimic dincolo de zidul de piatră care-i înconjoară domeniul. Și nici un curios nu are curajul să tragă cu ochiul fiindcă cei doi agenți de pază din exterior te stâlcesc imediat dacă încetinești măcar mersul când treci pe lângă zid. Este firesc! Într-un fel, domnul senator este un bun de patrimoniu național, fiind domnia sa în forul legislativ, ales permanent, indiferent de partidul care ajunge la putere.

Are și asta o explicație. În urmă cu douăzeci de ani, pe atunci, tânărul mecanic Veronel fura și el cât și ce putea de la garajul fermei de stat și, ca să nu fie înhățat de miliție, turna de rupea pământul. Părțile fiind astfel reciproc satisfăcute fiecare își vedea de treburile sale în liniște și bună înțelegere, așa cum este bine când nimeni nu se declară furat. Fiindcă totul se face pe spatele statului, iar statul suntem noi, cum am învățat la economie politică. Ori, eu de la mine pot să fur cât vreau! Cui, ce-i pasă! Nu?!

După evenimentele anului de grație al revoluției, lucrurile au intrat într-o fază absolut nouă, fascinantă chiar. Acum toți furau și nimeni nu mai spunea nimic. Când pârjolul a atins limitele și nu prea mai era nimic de luat, au apărut întrebările. Ce ne facem noi acum? Și, mai ales, ce facem cu ce am furat: țevi, blocuri de beton, cărămizi sau piesele avionului cu care se stropeau recolte. Țărani, înțelepți cum sunt ei de obicei, dădeau căciula pe spate și rămâneau cu ea așa. Iar ceilalți, adică majoritatea, erau optimiști și încrezători că vor reveni din nou comuniștii la putere și le vor da înapoi pământul strămoșesc, acela care acum era deja pârlăgă, plus tractoare și tractoriști cu bască fiindcă cineva trebuia să și muncească.

În acest context, într-o bună zi, un om aproape necunoscut a intrat în cârciuma cu miros de sulf și l-a scos pe Veronel, înainte de a se matoli. L-a urcat, cam greu ce-i drept, motivându-l cu niște șuturi la cotoaie foarte meseriașe, într-o mașină frumoasă și, după ce l-a mai potolit cu niște pumni în stomac, i-a spus pe un ton aproape părintesc:

– Băi, idiotule! De mâine te lași să băutură și anunți că vrei să cumperi grajdurile și fostele ateliere ale SMT-ului. Concomitent o palmă năprasnică închise gura cam băloasă al lui Veronel care nu prea înțelegea nimic. Bani îți dăm noi! Adică, îți dăm pe dracu' să te ia! Nu te interesează cine plătește. E clară, bă! Că noi nu vrem să vedem cum se risipește averea

poporului prin crășmele voastre puturoase. Hai, flit și dacă dai greș, nu te mai apuca să-ți sapi o groapă lângă umblătoarea din fundul curții că nimeni n-o să-ți găsească bucățile. Le dăm la câini! Tai-o!

Ca să fie și mai convingător, omul îi mai dădu un cot în stomac. Bietul Veronel își înghiți urletul de durere și ieși fără să mai spună, ca de obicei: sâru-mâna! Se duse direct acasă mergând în figuri și ținându-se de garduri. Nimeni nu se mira. Era o stare firească numai că, acum, altele erau cauzele. Dar cine să se intereseze de cauze? Hai, să fim serioși!

Ajuns acasă omul se chiră în vârful patului cu dinții clănțănind de spaimă și cam vânat la față ceea ce o băgă în boli pe Filica, nevastă-sa, o individă lipsită de orizont politic și viziune. Deci, date fiind limitele, Filica, văzând că nu poate scoate nimic de la el ca să-i spună mă-sii și cumnatelor, se puse pe chirăit ritual cum că: „dar-ar buba-n curu' tău, că mă bolnăvesc dă nervi și nu te mai țau la ușă dă nenorocit care mi-ai mâncat tinerețaliiiii”... În consecință, Veronel, ca să mai scape de frica din suflet, puse mâna pe un par, corectă temeinic abaterile ideologice ale bunei sale soții și, abia apoi, se culcă. Nemâncat!

Începând de a doua zi însă, lucrurile începură să se schimbe. Grajdurile, garajele și fostul conac unde era sediul CAP-ului trecură, nu se știe cum, în proprietatea lui, iar afacerile începură să prospere. Deveni în scurt timp angrosist de cereale și principal furnizor de hrană pentru populația din zonă. Așa se aflase la cârciumă! Bani curgeau, vechiul conac fu vândut mamei lui, o babă analfabetă și complet senilă, modernizat, înconjurat de un zid care putea concura, pe ici pe colo, cu renumitul zid chinezesc și trecut în declarația de avere ca fiind modesta căsuță părintească, singura lui locuință. Așadar, fiind deputat, un ales la poporului deci, beneficia de o locuință de serviciu, de fapt o casă cu pretenții în capitală, plus un birou teritorial cu personal adecvat (niște veri și cumnate). Totul evident de la buget, că de unde avere la un om a cărui singură religie era grija față de popor.

Absolvise și facultatea de inginerie genetică fiind angajat, după absolvire, aici ca profesor la catedra de genetică moleculară auto unde preda cursul: Genetica moleculară a tractorului UTOS-650, mândria industriei autohtone. Desigur, la momentul oportun, îi dăduse papucii și proastei aleia de Filica, fiind ea irecuperabilă politic și luase o fată cu o perspectivă mult mai largă, provenită din showbizul local. Acum, în scurt timp, avea de gând să scrie și o carte pe tema geneticii auto, o știință, hai, să recunoaștem, aflată încă la începuturi.

– Vericăăă, băi, Verică, io-ti-te, bă, te dădură ăștia la televizor cum faci tu bine la tot poporu'! Vocea catifelată a soției, Victoria Estropiata născută Fâlfanu îi întrerupse gândurile. Ea veni lângă el, pe balansoar, cu un televizor portabil deschis la o emisiune plătită, în care domnul senator făcea promisiuni unor țărani, referitoare la reluarea irigațiilor. Se așeză dulce lăsând halatul puțin desfăcut. Purta și ea, asemenea lui, un halat de mătase roșu cu dragoni galbeni și papuci cu vârful întors, din bazar, de la turci. Și chiloței tanga.

Domnul senator privi încântat la ecran, constată că arăta bine iar poporul, normal, îl iubește. După emisiune, doamna îl să-

rută dragăstos pe lângă urechi, se ridică și privi într-un anumit fel spre bodyguard. Acestuia vigilența din priviri îi căzu mult mai jos. Doamna plecă unduindu-se grațios și abia după o vreme severul cerber își reveni. Știa că va fi pedepsit exemplar, la noapte, de exigenta doamnă senator, pentru această impardonabilă abatere de la misiune.

Între timp, un nou val de transpirație dădu de veste că procesul gândirii domnului senator se reluase! Șocant! Într-un interval de numai o oră domnul senator avea deja al doilea puseu de gândire. Și nu era bolnav!

Dar oare ce-l preocupa în asemenea măsură pe distinsul politician!? Spre nedumirea eternă a tuturor cercetătorilor de-a lungul istoriei, domnului îi venise o idee! Zguduitor! Puse mâna pe telefonul mobil cu cartelă unică și formă un număr. Era al unui coleg de partid, senator și el, șeful comisiei de apărare din înaltul for legislativ. Nedumerit de apelul primit fără indicarea apelantului, senatorul Bonifaciu Merdeanu-Băicoi răspunse extrem de sictirit:

– Bă, care crucea mă-tii n-ai ce face și mă suni pă telefonul dă guvern!? Boule!

– Bonicăăă, stăi, băi, băiatule, nu te șucări, că-s io, domnu' senator Veronel, ș-am o vorbă cu tine! Io-te, despre ce-i vorba: Bă, io văz că toți golanii dă-n parlament să făcură generali, adică luară bă, grade dă boieri! Pă, noi ce bă, suntem mai proști? Adică la cât am băgat la toate partidele nu merităm și noi un rahat dă grad dă general!? Te-ntreb așa ca prieten... Io zic să-mi faci tu o cântare în comisie și propunerea, că dup-aia, io te scot din necazu' ăla de te caută băeții dă la Parchet dă fo' trii luni. A? Ce zici, batem palma?

– Aaaa, păi, cum băi, nea Veronele, să poate, adică-i fac io pă ăia dă nici nu știe să scrie și pă matali cari ne ești tătic? Păi, să poate, bre? N-ai nici o grijă! Da' nu mă uita cu chestia aia, nu dă alta, da' mă-'nervez și-m' face rău la digestie. Te rog io frumos, daaa...

– Băiiii, Bonică, băi, păi, noi suntem oameni dă onoare nu ratați ca ălalții! Hai, pa, că uite, mă cheamă nevastă-mea sărăcuța, că tre' să pună masa. Te pup!

Domnul senator închise telefonul scoase cartela și o îngropă la piciorul balansoarului. Rânji fericit. Știa exact cine îl dăduse în gât pe prostul de Bonică, un terchea-berchea nesimțit, care umbla de nebun după funcții și foloase. Va întrerupe, o vreme, sesizările apoi, după ce va lua gradul, mai vorbim...

Schimbă cartela cu o alta de unică folosință și-l sună pe procuror. Era un tip de treabă pe care-l avea la mână cu niște fotografii în care cerceta sărguincios niște tinere total dezinhitate. Răspunsul procurorului îl umplu de bucurie. Era, de altfel, previzibil! Și această nouă cartelă urmă destinul anterioarei.

– Victorițo, pune fă, du-n mujdei c-am o poftă-n mine dă te sparg! Se duse spre intrarea în castel urmat, după câteva secunde, de credinciosul său bodyguard. Acesta ridicase cartelele dosite, destul de naiv, de senator. Cine știe, poate pentru a să nu încăpea pe mâna dușmanilor... Că mișunau ăștia mai ceva decât carcalacii prin bucătărie și, la o adică, când le venea bine, te turnau, fie pentru trafic de influență, fie pentru obținerea de foloase necuvenite, sau pentru cine mai știe ce altă prostie. Sau poate... Dar, nu, nu, nu se punea problema, decât la o adică...

Drept urmare a acestor mici demersuri apără o hotărâre de neurmărire penală în cazul domnului senator Merdeanu și o notă de informare în plenul ședinței comisiei de apără-

(Continuare în pag. 22)

POEME

dimineța unui apărător din oficiu

începe o nouă zi de infern
cu hipertensiunea ce tremură
sub retină intru în sala de judecată
picioarele mă poartă din inerție
nu fac nimic să le opresc
cunosc drumul
zăpușala deschide ferestrele
aerul își prelungește aripile
de pe străzi
pare un peisaj din hitchcock

intră un aprod cu fața albă ca varul
albă de sfânt
aduc arestații ca pe niște orbi
direct din dubă
o mică lumină le coboară din ochi
lunecând pe cătușe

apărătorii plutesc sub robele negre
învăluți ca nopțile în întuneric
par niște vulturi plesuvi solitari

pe cine vor condamna azi
un glas pițigăiat
de domnișoară trecută
rupe tăcerea cercetează iscoditor
ochii i se aprind
ca două gămlii fixate în spațiul
dintre urechea dreaptă
și urechea stângă

este opt jumate vine și
grefiera băfoasă
aruncă un teanc de dosare
pe masa cojită
lumina curge ca un lichid gălbui
pe sub tavan
prin ușă trece abătut judecătorul
cu fața ca hârtia gâtul lipsește
înfășurat în gulerul roșu

apărătorii sar în picioare
se rostogolesc precum pietrele
în prăpastie cer

peste rând amănări fără discuții
sar și eu ca un resort în picioare
oare pe cine apăr astăzi

buimac văd cum de la mine
până la domnul judecător
aerul se deșiră ca o cortină
mă aud cerând un nou termen

Ioan BARD

pentru pregătirea apărării
clientul îmi aruncă săgeți
din boxa acuzaților

îmi face semn disperat din cătușe
nu înțeleg acuzatul
are chipul meu privirea mea
îi citesc resemnarea

cineva poate va fi eliberat
va pleca în cuibul său
peste o zi o săptămână un an
dar cu mine ce se va întâmpla
măine mă voi întâlni din nou cu mine
în locul acesta

când dragostea umbra pe pământ

într-o noapte am simțit
cum cerul umblă prin ochii mei închiși

când eram mic
mă gândeam la această lume
deschideam cu ochii minții
cer după cer
nu știam care e ultimul ...
la sfârșit adormeam de neputință
și-n somn o luam de la capăt
reconstituind vremea
când dragostea umbra pe pământ

Strălucirea pierdută

când eram copii adunam capacele
de bere le îndreptam cu ciocanul
pe o bucată de șină
se întindeau deveneau netede
ceva mai mari decât banii de un leu
aruncam cu ele la perete jucam pincă
aveam colecții întregi de fise
unii dintre noi foloseau
câte o monedă veche de argint
de o sută de lei o sutarcă
îi spuneam noi și admiram cu jind
marginile înnegrite
și chipul regelui ce ne privea
solemn și trist

nu înțelegeam cum
se devalorizase argintul
învătasem că-i un metal prețios
acum nu se mai putea cumpăra
cu o sută de lei din argint
nici măcar o căpățână de zahăr
tata muncea pentru bani de nichel
mă trimitea la prăvălia din colț
după pâine cu cinci lei din nichel
și aduceam rest doi bănuți de aramă
dar și aceștia prețuiau
două țigări mărășești

așa de mult mi-aș fi dorit
o sutarcă a mea
dar ai mei fuseseră săraci lipiți
la naționalizare nu mai aveau
decât pielea pe oase
spunea tata uneori
cei mai avuți își îngropaseră banii
la temeliele caselor cu argintăriile
și ce mai putuseră ascunde
și acum le vindeau
aproape pe degeaba
țiganilor argintari ce veneau
în căruțe prin oraș
și cositoreau tacâmuri vechi
cumpărau și argint vedeau
că nu li se întâmplă nimic

într-o zi prietenul meu ileș
mi-a vândut o sutarcă
o șutise de acasă dintr-o tainiță
de sub podele i-am numărat
o sută zece capace de pepsii
albastre ca cerul și cînzeci de capace
de bere pils
colecția mea de campion

o săptămână n-am mai dormit
îmi admiram la lumina stelelor
comoara circula multe sutărți
în țara asta îmi spuneam
ce și-au pierdut strălucirea
odată cu regele...

într-o noapte am îngropat sutarca
la rădăcina dudului din curte
și am căzut la pat bolnav de bronșită
regele intra prin fereastră
îmi înapoia sutarca de argint
avea chipul tatei

auzeam vorbele lui îmi spunea că
nici argintul nici aurul
nu mai valorează nimic

la fel ca vremea dragostei
când și-a pierdut strălucirea

mușcat de timp în satul adormit printre mesteceni

în satul meu ascuns printre mesteceni
au mai rămas să-și cresteze nopțile
pe urletele lupilor
doar câțiva bărbați bătrâni
nu-și mai amintesc decât
că sunt și ei oameni pe lume
femeile lor și-au terminat zilele
s-au mutat pe rând în grădinițele
din spatele caselor

tinere nu mai sunt
fiecare copil a coborât cu ceata sa
pe poteca șerpuită prin văi
ca un pârâu care se varsă
în oceanul unui oraș
și nu s-a mai întors în sat să rămână
se încumetau să urce aici doar când
închidea ochii câte un părinte
așa se pleacă din lume pe aici
îți pregătești sicriul din lemn de brad
când simți că ți se-apropie vremea
și într-o zi ochii îți rămân
pironiți în depărtare
te plâng femeile trei nopți
ascuți încremenit bocetul lor
ca o doină trăgănată
prin inima codrilor
apoi te așează creștinește
în grădina din spatele casei

în curând îmi va bate și mie la porți
un mesager din alte țărâmuri
mă va găsi în pustietate
nici un ceas nu va-ntrâzia nici o clipă
mă uit prin ochiul de geam
în grădină la ai mei
sunt acolo sub crucile albe parcă
nici nu ne-am despărțit vreodată
iarna deschid o cărare prin omăt
și parcă-i aud cum dorm liniștiți

vara când cântă-n tufișuri mierla
oftez și înțeleg
ce singuri au rămas munții de-o vreme
parcă și Dumnezeu i-a uitat
nu le-a mai dat nici un semn
știu că și zilele mele sunt pe sfârșite
vor pleca de la mine mă voi muta
în grădinița din spatele casei
cu ai mei așa cum e obiceiul pe-aici
de-o vreme ne închide în el
ca un părinte muntele acesta
potecile s-au împădurit
și timpul are alt înțeles
alunecând pe sub mesteceni

(Urmare din pag. 21)

DE LAUDATIO

re din Senat unde se propunea, pe bază de dovezi clare, acordarea gradului de general, deo-camdată cu o stea, domnului senator Kishcă.

Această adevărată Laudatio fu citită cu voce vizibil emoționată de șeful comisiei:

„Încă de mic copil, fiind sărac și ne-căjit, primea zilnic bătaie de la tatăl său, de profesie debaraseur la cârciuma din sat, când o anunța pe mămica de venirea în vizită a sol-daților de la calea ferată, iar aceasta, femeie cu frica lui Dumnezeu, îi omenea și-i îngrijea ca o soră devotată.

Apoi, când a mai crescut, visul său cel mai arzător a fost să vadă o paradă militară, însă din cauza persecuțiilor și a suprimării din fașă a oricărei aspirații de către vechiul regim, acesta nu a putut fi împlinit decât mult mai târziu, mai bine spus acum, când este invitat la tribună. Având platfus și un IQ mult peste medie nu a fost primit în armată, iar brevetul militar l-a luat abia după ce în țara noastră a triumfat democrația, adică am venit noi la pu-

tere.

A participat la nenumărate sfînțiri de capele militare și a intrat în vorbă, simplu, ca de la om la om, cu soldații și gradații, la dife-rite întâlniri de protocol desfășurate de coman-danții militari în scopul obținerii de fonduri pentru hrană și echipament. Rezultatele acestor acțiuni se pot, acum, constata foarte ușor, pe fondul reducerii efectivelor cu peste 90%.

Soția sa, un model de atașament și sa-crificiu pentru valorile fundamentale ale fami-liei are o fabrică de confecții cu trei linii spe-ciale de producție militară și contracte ferme cu instituția pentru derularea lor fără inciden-te. Așadar, vedem că întreaga familie este de-votată trup și suflet apărării țării și asta nu de ieri de azi, ci dintotdeauna!”

Nu trebuie să mai spunem că propu-nerea a fost aprobată cu lacrimi în ochi, în una-nimitate! Doar cu un singur amendament! Ne-maifiind posturi de general, nici măcar în rezervă, i s-a acordat gradul de amiral.

Peste o săptămână domnul senator, amiral și profesor universitar doctor, trecea în revistă escadra de vedete torpiloare a Marinei Militare. Constată imediat că mersul cu șalupa

de protocol îi provoca o spaimă nebună, iar când, spre seară, a fost nevoit să participe la cina festivă organizată în cinstea sa, pe un va-por aflat în rada portului, n-a mai rezistat. S-a închis în closet și a icnit scoțând din el inclu-siv ce mâncase cu o lună înainte. Peste un timp marinarii, oameni cu mult simț al umorului, l-au recuperat și l-au transportat, mai mult mort decât viu, pe uscat.

Abia peste o lună a putut să-și prezin-te raportul inspecției în plenul senatului, dar acum a dat dovada unor calități remarcabile arătând înaltul grad de pregătire al marinei mi-litare, dotarea ei de excepție cu tehnică de lup-tă și resurse logistice, hotărârea personalului, de la amiral (el) până la ultimul matroz, să lupte cu dăruire pentru apărarea patriei. La sfârșit a amintit, în treacăt desigur, de participarea di-rectă la o aplicație pe mare când a condus, cu fermitatea sa obișnuită, operațiile de luptă ale escadrei de pe nava amiral (normal!) pe o ma-re de gradul cinci.

Oricum nimeni nu știa ce înseamnă asta. Că doar acesta este codul de comunicare specific amiralilor! Strict secret!

Cartea noului Iov - „Exilat în strigăt”, de Viorel Savin

Volumul de poezii (parcă rătăcit printre scrierile sale dramatice!), ultimul apărut, al omului de teatru și scriitorului băcăuan **Viorel Savin** – **Exilat în strigăt** (115 pagini - poemele, profund originale, fiind precedate de un motto din **Iov, 23, 2**: „Și de data aceasta/ plângerea mea/ este luată/ tot de răzvrătire/ și totuși/ mâna mea/ de-abia înăbușă/ suspinele mele”) - este, într-un adevăr, o carte de mărturisiri, făcute cu sinceritate/ onestitate de Duh liminară, dusă, uneori, până în preajma brutalității - nici măcar o clipă, însă, neatingând hotarele vulgarității. Ba chiar cu bucuria mistică a mărturisirii **durerii** și **nedreptului îndurat**, într-o re-descoperire și împlinire a funcției cathartice și soteriologice a Poeziei: „o piatră străbate/ umbrele lor/ și mă lovește în piept./ Doamne,/ cu câtă bucurie/o ridic!...” – cf. **Cu câtă bucurie...**!, p. 16.

Sunt 10 poeme cu titlul **Strigăt** – ceea ce sugerează obsesia, aproape „pipăirea” dureroasă a prezentimentului unei iminențe a apropierii clipei de întrerupere a mesajelor terestre, a faptului că mesajul său *personal-poetic* are importanță cosmic-ameliorativă, pentru alții/ ceilalți: „nu-mi lăsați timp să vă rog/ să fiți mai buni” – cf. **Supraviețuire**, p. 20 – deși, alteori, poetul este dominat de un soi de mazzochism al receptării unor „mesaje” ...contondente, malefic-reactive, din partea celor pe care poezia sa vrea să-i binecuvânteze-exorcizeze: „ura voastră/ îmi este/ chiar dovada iubirii/ ce vă port!” – cf. **Strigăt (1)**, p. 25 – sau, dimpotrivă, de seraficitatea **Poemului celui Mare**, care, tocmai pentru că este unul cu conținut metafizic inimaginabil-major, trebuie să fie amânat (voluntar, conștient de nimicnicia și grosolană materia!), până la metanoia deplină a cuvintelor: „aș fi putut scrie în noaptea aceasta/ Poemul cel Mare!/ dar nu am făcut-o...” – cf. **Poemul cel Mare**, p. 22; că scrierea, înlocuind ek-stasa inițiatică a **ascetului meditativ** într-o Eternă Potențialitate, produce macularea Paradisului-Poem/ Stare de Fericire-Revelație Deplină: „dar eu am aflat deja că în lume/hârtia/de-ar fi rămas imaculată/semenii mei/ar fi fost fericiți!” – cf. **Ura**, p. 34.

Avem de-a face cu o carte a deplinei maturități, o carte a bilanțurilor pline de curaj, deși semănată, foarte des, și cu obsesii senecte și chiar funeste („îmbrățișat trupul meu/ de mucegai”- cf. **delicatele introspecții ale strugurelui nohan**, p. 24; sau: „sufletu-mi prea mult durut/(...) stă și-așteaptă amărâtul/(...) îngerii să-i dea sfârșitul” – cf. **Elegie la Luncani**, p. 10; sau: „an de an tot mai sus urcă pământul/ în oasele mele” – cf. **Destin**, p. 30; și chiar extraordinarul, aproape mirificul paradox al celui care pleacă, într-o dedublare ființială, odată cu **fructul piersicii-poezie**, într-o **Marea Călătorie a Re-Inițierii**: „și miros tot mai plăcut/ putrezind”, cf. **piersica – nemulțumirile și motivațiile ei senzuale**, p. 12) – întrerupte de delicatele experimente poetico-elixirice, dar și cu zvăcnituri de revoltă contra semnărilor senecte, cu încercări de frondă juvenilă verbo-formală: când apropiere de caligramele apollinaire-iene (la noi, mai curând vasluianul Ion Gheorghe Pricop îndrăznește,

până la capăt, autentice intersecții cu neo-formalismul lui Guillaume Apollinaire...), când șiruri finale de semne exclamative, când titluri ortografiate exclusiv cu minuscule... Nu, calitatea Poeziei lui Viorel Savin stă, în primul rând, în vigoarea expresivă a mărturisirii!

Poetul Viorel Savin dă mărturie că, dincolo de ek-stasa poetică, este un om. Dar nu oricum „om”, ci ipostază a **omului eroic**, al unei... „Rase Eugenic”, în sensul benefic și stimulativ-emulativ al termenului... – o „rasă” care îi contrariază pe toți ceilalți oameni: cine s-ar aștepta ca greutățile și obstacolele vieții să-l fi înăcrit pe **omul-poet**, cine crede că apropierea morții îl covârșește ori înspăimântă, se înșală profund, nu ține cont de **duhul vitalist** al acestui **atlet, POETUL** - care nu se lasă exilat... cel mult, se autoexilează, în ceva ce rareori devine strigăt autentic, dar foarte des rămâne spunere fermă și îndesată, cu invective cât se poate de clar rostite, cu o dicție de adevărat slujitor al cvadruplei muze: **Euterpe** (a poeziei lirice), **Calliope** (a poeziei epice), **Thalia** (a comediei) și **Polyhymnia** (a retoricii), dar niciodată admitând-o pe **Melpomene** (a tragediei). Nu, pentru **Viorel Savin**, lumea aceasta, degradată spre ură și non-armonie, nu este decât o zonă de bătaie/ polemică dură cu răul - pentru **poet**, ea este zonă de inițiere/reinițiere, prin **suferință revelatorie** – căci, pentru cei puternici, ea e locul pentru a deveni și mai puternici... chiar cu riscul de a nu obține transcenderea i-mediată. Niciodată a autocompasiunii! Poetul îi disprețuiește și-i compătimește, uimit - cu înțelegere, dar și cu maliție fină, pe cei ce-l cred asemeni lor, un bocitor narcisiac: „aveți atâta nevoie/ să credeți/ că mor trist.../ însă eu / vă dezamăgesc și ridic/ cu înfinită bucurie/ piatra ce mă lovește” – cf. **Drumul întoarcerii – în loc de prefață** – p. 5.

Uneori, Poetul se dezlanțuie (cam pe la marginea retoricii jurnalistice și, deci, parțial, ieșind din poezie...!), în diatribe extrem de vehemente, împotriva relelor întocmiri, din societatea inventată și construită de oameni (arătarea Târfei Babilonice: „vreo lichea punctiformă/ suntează lichele importante la vârf!/ (...) ești pomenit/ când o târfă locală/ se deschilotează cu frenezie/ în Capitală” – Desfigurarea Soarelui și, deci, aparenta cvasi-eliminarea a forțelor benefice, din lume: „după soarele mâncat de molii” – cf. **Interior**, p. 47; Multiplicarea Iudei, „în regimul” Scrisorilor/ Satirelor eminesciene: „otrepe cu fețe-ngălate de zâmbet/ ipocrit căutau să mă «onoreze» / cu strângeri lipicioase de mână” – strângerile de mână devenind sinonimul sărutului Iudei, – cf. **Scrisoarea I către băcăuani**, p. 50; Bălciul Deșertăciunilor Balcanic/ Balcanizat, într-o extensie de **haos amoral dezgustător** și **exasperant-proliferant**: „și mai vedeam omește tăifăsuind/ lași nemiloși/ defăimători ticăloși/ haini/ proștii tuturor ocupațiilor înrușiți în pohfală/ jigodii pofticioase de măriri ilicite/ oameni de bună credință greșind/ oameni curați/ murdărind/ învățați susținând aberații (...) farisei cheazăuind fapte viclene/ cu onoarea lor terfelită...” – dar, din orice rău, iese, pentru cel înțelept, ceva bun, ba chiar rezultă paradoxul autoregenerării spirituale, **prin contrast**: „înotam în propria-mi sudoare/ ca într-un lichid amniotic (...) simțeam cum devin/ perfect/ pentru a mă naște din nou” etc. etc.).

Alteori, însă, poetului, devenit-ipos-

taziat în **Hristul durerii, compasiunii și taumaturgiei cosmice** („Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac!”) , prin **efectiva trăire-caluptă/suferință**, în această lume - i se face milă de adversarul/ adversarii său/ săi, strașnic strunit/ struniți și pornit/ porniți de demonul urii, al lovirii și însângărării semenilor – total inconștient/ inconștienți că orice rău făcut, după înțelepciunea religioasă (creștină și budhistă, egal!), se transformă în bumerang (după știuta zicală: „Bine faci, bine găsești - Rău faci, rău găsești!”), sau după sentința biblică: „Ce faci, face-ți-se-va!”) și are efect de introducere în spirala alienantă și-n labirintul violenței (violența - ca instinct josnic/ înjositor și incontrollabil), transformate în porniri halucinante, activ-reflexive, bestial-suicidare: „omule ai milă de tine/ omule/ nu mă lovi - / îți faci rău:/ atroce/ îți crește pofta/ de sânge!” – cf. **Strigăt (2)**, p. 41.

...Deasupra tuturor dezlanțuirilor frenetic-infernale (frenezie având ca motivație, pentru Satana, dar prin intermediar uman! - prezentimentul apropierii Județului din Urmă și al excluderii finale a Răului, dintre personajele Teatrului Cosmic!), deasupra tuturor ipostazierilor sabatice ale Bacăului-Infern, însă, tronează Efigia Nemuritoarei Armonii/ Re-Armonizării Cosmice prin POEZIE: **STATUIA LUI BACOVIA!**: „în timp ce aleșii tăi de elită/ se zbat cu disperare să strâmbe/ tot ce prea drept li se pare/ tu/ atât de înduioșător/ și dezorientat primești/ disprețul magnoliei/ ce înflorește / lângă/ statuia lui Bacovia...” – cf. **Și totuși nu pot părași Bacăul**, p. 42.

Fie și numai prin **efigia Poetului/ Poeziei** – Viorel Savin crede, cu tărie, că spațiul, odinioară mitic, al Bacăului (astăzi, parcă ireversibil infernalizat!), se poate exorciza, chiar pe... „Buza Apocalipsei”!

...Și mai există, firește, pentru orice creștin autentic (și poetul Viorel Savin dă mărturie și semn că este!), o ipostază soteriologică trepidantă, dinamic-cosmică, în emersie și imersie, totodeodată: aceea Supremă, Hristică – **a fi bun conducător de durere**, pe Golgota Strigătului „Eli, Eli, lama sabachtani...” - ...a lua asupra ta, cum spune Dostoievski, „toate păcatele lumii”: „exilat/ în strigăt voi călători/ atâta timp/ cât vor mai fi/ oameni buni/ conducători de durere!” – cf. **Strigăt (10)**, p. 113.

...Uimitoarea Carte de Poeme a lui Viorel Savin este, integral, o lecție de **Bravură în Suferință**, o lecție de Atitudine Hristică, Atotcompătimitoare Lucidă (afară de sinele său, total expus intemperiiilor vieții-Trăire Efectivă și Hiperbolizat-Maximizată!), Grav Taumaturgică (dar total asumat, precum și total conștientizat, integral disecat trupul fizico-astral, spre minuțioasă exorcizare, într-un joc retoric necruțător!) – dar și avertizatoare de Vertigiile Apocaliptice, al căror miros se simte, tot mai pregnant, în nările dilatate de neliști mistice!

prof. dr. **Adrian Botez**

Adela Naghiu

Viața de veci pentru începători

Moartea debutează cu o perioadă de incubație virusul ne e inoculat perfid prin cordonul ombilical prin manualele școlare și numărătoarea inversă o numim tinerețe cu lipsa de imaginație a începătorilor în sporturi extreme Moartea crește odată cu umbra tentaculele ei se fixează într-o zonă ascunsă a creierului trecându-ne organele pe pilot automat. Treptat ne devine familiară o-ncercăm zilnic pe încheietura mâinii ca pe-un parfum scump apoi murim d-a-n picioarele murmurând rugăciuni într-o limbă intraductibilă

Dan Bianca-Cristina

Pe mare

ploaia îl fură pe Dumnezeu din visele noastre și pescuim în cascade mori de vânt e vechi aerul în zilele bune și greu mai deunăzi am irosit un cuvânt ca să șterg din mine talazul și-am făcut surf pe marea Sargaselor vrând, nevrând tu erai acolo singurul mal singurul popas erai limpede și gol precum infinitul într-o picătură de rouă și-atunci mi-am tăiat

o bucată din suflet și ți-am croit veșminte ca să mă porți cu tine când ți-e frig.

Mihaela Manea

Cântec de leagăn

Uită-mă, iubitul meu obosit ai căzut dar eu sunt cea care nu mă mai pot ridica de nicăieri. Uită-mă, pentru că am fost doar un moment strâmb ce n-a știut că nu se poate opri că trebuie să curgă, mai departe, făcând loc marilor ceasuri cărora nu le aparține. Uită-mă de acolo de unde nu bate nici vântul nici privirea mea până la tine. Eu o să rămân aici, cu copilul nostru nenăscut în brațe, până când vei fi îndeajuns de departe să nu-mi mai poți auzi cântecul de leagăn.

Pătrașcu Ionuț

plăgile se retrag ușor în piele

când ne vom trezi nimic din toate astea nu va mai conta crede-mă vom merge desculți prin zăpadă vom privi soarele-n ochi până-l vom hipnotiza și pletele ne vor trăda fericirea ce dor de mare și plopi cât sânge pentru puțin aer de ce se simte tot mai aproape câinele-acesta de ce cu dinții strânși ne-așteptăm gândurile să se-ntoarcă în noi când vom fi siguri că dumnezeu e

un placebo moartea nu va mai fi decât o chestiune de protocol

Tudor Gheorghe Calotescu

Sentiment

Sentimentul cavalerului răătăcitor îmi răscolește prin inimă

nebunia lui se încadrează perfect în concretul meu

morile de vânt încă mă dor!

Lacrimi în oglindă

Dezgrop riduri nu sap adânc în oglindă doar un anotimp cât o ploaie de vară... ești o femeie frumoasă viață...

Silvia Bitere

Atât de roșu, fără sonor

Zilnic primeam animale în casă Să stea la masă cu noi Tigri vulturi urși oameni

fără suflete

Unii chiar mă îndrăgeau Mergeau cu mine

pe acoperișul blocului

Cântam din u2 ne luam de gât Săream cu ochii deschiși

ne transformam

Într-o altă viață în avioane

de război

Venea salvarea și totul era atât de minunat

Atât de roșu fără sonor Atunci înțelegeam de ce nu ne mai iubeam eu și cu vulturul Eu și cu tigrul eu și cu...

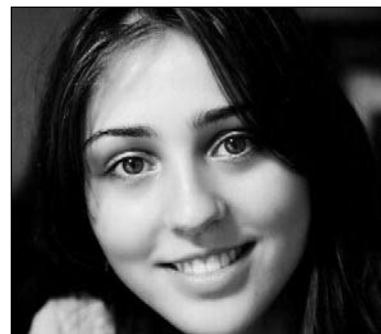
Florin Ursuleanu

Hologramă

dacă vreți să vedeți stați cu ochii închiși până când va veni pasărea orbitoare, până imaginea o să se surpe în voi ca o amforă veche răsturnată de vuietul mării...

n-o să vă ajungă vederea pentru asta, nici destulă bucurie nu va fi, nici măcar destule oglinzi prin preajmă...

dar vă spun: dacă vreți să vedeți stați cu ochii închiși ca în moarte pândind amnezia întunericului.

Corina Vodă

Azi..

Azi te-am căutat pe străzi pe holuri pe felinare pe fețe pe margini de amintiri sau închipuiri sau halucinații.

Azi ți-am zidit portretul într-o petală și zâmbetul ți l-am donat unei coperte a cărții de neurochirurgie.

Azi te-am legat cu un fascicol de lumină de retina mea oarbă și te-am prins în plasa de fluturi a copilăriei dată dispărută de un secol.

Azi te-am iubit cu frenezia tornadei care a devastat ieri un continent te-am urcat în turnul Babel al inimii mele fibroase de lavă înghețată te-am coborât în catacombele sângeroase și evlavioase ale creștinătății clandestine și te-am îngropat în naufragiul unui gând.

Azi ai fost nimeni.

Azi ai fost Dumnezeu.

Azi...m-ai uitat.

Helis, nr.3 (95)/ martie 2011

* Aurel Sefciuc luminează cu o formulă de alchimie a distanței amintirea **Poetului**: „Acum nu-i mai spun Nichita... Acum îi spun poetul Nichita Stănescu.”

* Superbe versuri de rătăcit lumea contemporană:

„Mă-nvârt de ceva vreme pe aici./ Nu văd nici o poartă pe care s-o împing, / Nici un paznic să-l întreb,/ Nici măcar o luntre putrezind lângă mal!// Știe cineva/ Pe unde se intră în acest apus?” (**Dan Elias**)

* Fragmentele din jurnalul **Florenței Albu**, propuse de prof. dr. **El. Ruxandra Petre** ne readuce aminte în ce lume trăiesc „zeii” suferințelor noastre: „**6 iunie 1991 - A murit colegul nostru de redacție, poetul Gh[eorghe] Pituț. Aceeași moarte ca a lui N[icolae] Velea, Grigore Hagi, Virgil Mazilescu, T[heodor] Mazilu, Marin Preda, Nichita Stănescu. O altă moarte, dar aceeași cu a lui Sorin Titel, Marius Robescu, Dana Dumitriu, Mircea Scarlat; și o alta, dar aceeași moarte ca a lui Marcel Mihalaș, Ioana Creangă, fata Buzinski din Apolodor... Alcool, sinucideri, cancer ori schizofrenie morți „bune” sau „nebune”, mult înainte de soroc, neîntreținute... Felul de a rata al scriitorilor români ieri, ca și azi în privința asta nu am făcut niciun progres. Unii mor marcați de alcool și disperare; alții, grăbiți de bolile veacului, accelerate de stres; alții își grăbesc sfârșitul bând ori sinucigându-se, aruncându-se în vidul orașului. (...) Nu poți să-i aduni pe toți în aceeași moarte, doar în același fel de uitare (...). Doamne, iartă-mă, și iartă-mă, Gh[eorghe] Pituț, acum vreo zece ani scriai despre volumul meu, **Umbră arsă**, niște observații foarte personale, sincere. Îți mulțumesc pentru atunci. Dar azi nu te pot conduce pe ultimul drum, nu pot să mă amestec cu cei de la **România Mare** sau **Vatra Românească**, mi-e lehamite de aceste onoruri care te-au ales pe tine, simbol ori pradă, cel care nu era mai nimic, îngropat la Bellu, lângă Nichita, dus la groapă cu onoruri atât de amestecate, încât un Dumnezeu chiar politician și-ar pune mâinile în cap; originala noastră democrație poate zăpăci chiar lumea de dincolo.**”

Cafeneaua Literară nr. 3 (98)/ martie 2011

* **Virgil Diaconu** (directorul publicației) s-a mutat în **Atelierul cu fluturi** (titlul unui volum în pregătire). Acum și acolo se șlefuiesc: „Lucrurile, care au scăpat neatinse de timp! Lucrurile care au scăpat din fălcile timpului! Ele dorm acum prin colțurile camerelor. Lucrurile cele mai de preț, lucrurile copilăriei...”

* Un gând (con)semnat de **Gheorghe Grigurcu**: „De la un moment al existenței, te pomești imitându-te pe tine însuși. Îți ești propriul discipol, propriul epigon. Te moștenești pe tine însuși, fără a-ți da seama când ai murit.”

* Într-un „Portret” al poetului **Andrei Păunescu**, Clara Mărgineanu notează: „A perfecționat mersul pe frânghia subțire a lucidității, conștiinței de sine, curajului de a fi el însuși.

(...) Activitatea sa literară consumată, stilul expresiv și adesea memorabil alături de volumele publicate sunt suficiente argumente pentru ca **Andrei Păunescu** să fie un autor cunoscut, citit și prețuit”. Am adăuga noi, citind poemul reprodus în continuare, că a moștenit, de la iluștri săi părinți, nu doar talentul ci și fiorul trăirii devoratoare, care îi „scrie” pe adevărații poeți: „Când te-am văzut că pleci,/ târziu în iarna grea,/ pe loc, din om, m-aș fi făcut zăvor,/ de lacrimi seci,/ obrazul îngheța,/ să nu devii fântâna tuturor:// Dar n-am ajuns la timp / și ușa s-a deschis, / te-ai dus și știu că n-o să vii-napoi,/ în lacrimi mă preschimb,/ trecând din plâns în vis,/ să văd dacă-a rămas ceva din noi.// Și tot ce sfânt fusese/ păgân a devenit,/ din cer coboară înc-un heruvim,/ un biet paianjen țese/ pe patul părăsit, / te chem, cu trupul nostru / să-l strivim.” (**Pe patul părăsit** – versuri devenite cântec al Tatianeii Stepa).

Pagini Românești în Noua Zeelandă, nr 68/ februarie 2011-03-31

* Numărul este consacrat, în exclusivitate, cutremurului care a avut loc, recent, în Noua Zeelandă, și solidarității de care au dat dovadă românii (nu doar cei de acolo) în fața unei drame care a lovit comunitatea. „Mi-e greu să scriu un editorial în care să relatez despre trei morți și o biserică distrusă – notează **Cristi Dumitrache**, editorul revistei. Mi-e aproape imposibil, dar trebuie să fie scris. Ca și acest număr al revistei, care să stea mărturie peste ani despre ce s-a întâmplat în comunitatea românească la acest nefast eveniment. O comunitate care a fost unită și care, totuși, a reușit să supraviețuiască.”

Vatra veche nr. 4 (26)/ aprilie 2011

* **Antologia „Vatra veche”** propune cititorilor un poem admirabil, o capodoperă (nu este nici o exagerare) semnată de **Spiridon Popescu**: „Doamne, dacă-mi ești prieten// Doamne, dacă-mi ești prieten, / Cum te lauzi la toți sfinții,/ Dă-i în scris poruncă morții/ Să-mi ia calul, nu părinții.// Doamne, dacă-mi ești prieten,/ N-asculta de toți zurluii,/ Dă-i în scris poruncă morții/ Să-mi ia calul, nu copiii.// Doamne, dacă-mi ești prieten,/ Nu-mi mai otrăvi ursita,/ Dă-i în scris poruncă morții/ Să-mi ia calul, nu iubita. //Doamne, dacă-mi ești prieten,/ Cum susții în gura mare,/ Moaie-ți tocul în cerneală/ Și-nainte de culcare,/ Dă-i în scris poruncă morții,/ Când și-o ascuți pumnalul,/ Să-l înfigă-n mine, Doamne,/ Și să lase-n viață calul.”

* Prin vocea redactorul-șef, **Nicolae Băciuf**, prestigioasa publicație Târgu Mureșeană: „lansează invitația la o dezbatere pe o temă cu polaritate accentuată: prietenii/ dușmăniile din viața literară. Așteptăm, așadar, puncte de vedere legate de acest subiect, ele urmând să fie găzduite în revistă în ordinea sosirii lor la redacție.” - scrie autorul invitației.

* În **Cronica ideilor (Gând cu Eminescu. Post-festum și post... Ziua Culturii Naționa-**

le...), **Ion Nete** subliniază, pe bună dreptate, formalismul declarării zilei lui Eminescu (15 ianuarie) drept Ziua Culturii Naționale: „Nu pot să închei fără a mă întreba: chiar, nu suntem în stare să punem în mișcare un proiect național prin care să se meargă până în pânzele albe pentru traducerea poeziei eminescienne cât mai aproape de original, spre a o aduce la adevărata și meritata cunoaștere în lume, rezultatele acestuia urmând să desemneze pe cel demn de **PREMIUL NAȚIONAL MIHAI EMINESCU**? (...) Ne va fi dat să trăim și noi odată și ziua regisirii, prin asumarea ADEVĂRULUI, a cărui întronizare o tot amânăm... privitori ca la teatru?”

* În **Dulcea harababură**, **Cleopatra Lorințiu** evocă personalitatea lui **Aurel Dragoș Munteanu**, concluzionând: „Farmecul, umorul, inteligența vie și raționamentul paradoxal, forța de muncă și hărnicia, tot ce a fost Aurel Dragoș Munteanu, dar înainte de toate modul total în care și-a iubit România lui interioară ar trebui să rămână pe undeva, prin mărturiile contemporanilor, ale celor care au avut prilejul să cunoască un strop din substanța sa profundă și atât de paradoxală.” Această fabuloasă Românie interioară, atât de diversă și atât de unitară, este una din puținele șanse ale României reale, din care – mărturisește autoarea – unii dintre noi nu sunt în stare să plece: „La începutul anilor optzeci, se vorbea cu voce joasă pe la mesele din cantina Casei scriitorilor de la Mogoșoaia despre scriitorii «fugiți». Tema era mai mult decât atrăgătoare, dar risca să dea dureri de cap, căci nu știai niciodată de fapt cu cine stai de vorbă. Mă frământa, nu din cauză că mi-aș fi putut vreo dată imagina că aș putea «fugi», așa cum nu îmi pot nici măcar acum imagina că aș putea «pleca» în liniște. Duc autochinuirea apartenenței până la limita masochismului, obligându-mi soțul, cetățean francez care nu știe o boabă de română, să trăiască în insuportabilul oraș București.”

Plumb nr. 48/ martie 2011

* Scriind despre: „Trecerea meteorică prin București a doamnei Herta Müller” **Ioan Neacșu** comentează, pe bună dreptate (credem și noi): „A fost el (intelectualul român – n.n.) într-adevăr un laș, un colaboraționist, un fripturist incapabil să lupte cu fiara comunistă, cum au făcut românii Herta Müller și Vladimir Tismăneanu? Profesorii ar fi trebuit, în acel tragic sfârșit de an 1998, să-și ceară iertate de la generațiile de elevi pe care i-au educat după indicațiile date de partid? Pentru tot răul abătut asupra pașnicului popor român sunt de vină intelectualii, nu cei care au venit de la Moscova pe tancurile sovietice? Paul Goma este de o sută de ori mai adevărat acuzator al comunismului, de ce nu a primit el premiul Nobel? Chiar, de ce oare?” De fapt, conchide autorul: „Rezistența prin cultură a existat (...) și există și după 1989.”

* Tot despre „spectacolul lumii” scrie și **Gheorghe Iorga** (Mai nimic despre francofonie): „Și apoi, ca orice perversiune a istoriei, colonialismul are puterea de a renaște sub alte forme, mult mai puțin vizibile. Fără colonizatori, pentru că acestora le-au luat locul demonii școliți în laboratoarele secrete ale no-

(Continuare în pag. 26)

Revista revistelor culturale

ului universalism.” Am adăuga noi că nici sclavia și sclavagismul nu au fost abolite niciodată, uneori sclavia libertății, cu taxele și impozitele ei, cu necesitatea înțeleasă și pensia primită peste groapă, fiind mai dură decât cea antică.

Bucovina literară nr. 1 – 2 (239 – 240)/ 2011

* „În 2011 –scrie redactorul șef, **Constantin Arcu** – **Bucovina literară** împlinește șaptezeci de ani! Pipăi ultimul număr de revistă și mi se pare greu de crezut. Totuși, dovezile mă asigură că nu-i nici o eroare. Spre sfârșitul anului 1941, la Cernăuți, Societatea scriitorilor Bucovinei fonda această publicație, ca supliment duminical al ziarului Bucovina, sub conducerea scriitorului **George Drumur**...”. Reiterarea drumului prin istorie al revistei (nu numai prin cea literară) va fi, desigur, preocuparea echipei redacționale în tot acest an și sperăm să putem adăuga și noi, în „Fereastră”, pe lângă cuvenitele urări, câteva pagini pe măsura evenimentului.

* Incisivă, ca de obicei, doamna **Magda Ursache** face o radiografie mai mult decât exactă a criticii de întâmpinare actuale (**Marginalii la un decalog al criticii**): „S-a tot repetat: critica de întâmpinare a cam abdicat de la menirea ei, valorificarea echilibrat-severă, fermă și exactă. Sigur că există cronicari demni de tot respectul cititorilor, dar sunt acoperiți de critici, de critici, cum le spune A.D. Rachieru, după Raymond Federman. Vocile autorizate sunt constant subminate. Se aud mai tare cei care întrețin encomiile (unii, destul de expresiv) în jurul unor scriitori valorizați abuziv.” Așa s-a ajuns la situația în care: „Primus inter pares este... mulți.”.

Actualitate literară nr. 5/ februarie 2011

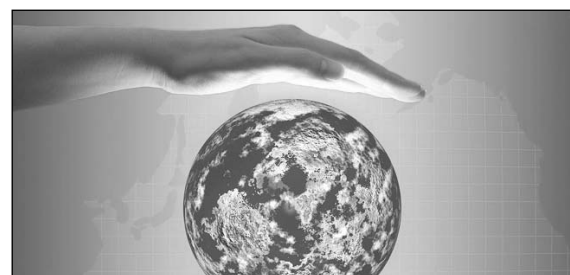
* În nota valorică pe care și-a impus-o încă de la debut, revista lugojeană proiectează lumini-le și umbrele adevărilor nedisimulate, chiar dacă ajungând: „... prin gândire la noi înșine, la cei care suntem, la adevărul absolut privind existența noastră (...) cheltuim o bună parte din viață, poate chiar întreaga viață și nici măcar nu suntem siguri că vom atinge ținta, iar dacă am atins-o, la ce bun?”. Tulburătoare întrebări existențiale cărora **Nicolae Silade (Editorial)** le găsește, dacă nu un răspuns, măcar o justificare senină: „Să ne bucurăm, așa-dar, de ceea ce suntem fără să ne întrebăm de ce, să primim în gazdă un fulg de zăpadă, să mergem în vizită la un fir de iarbă, la o floare de cireș, să udăm cu o lacrimă țărâna uscată și să culegem bucuriile întâlnite în cale. Asta nu înseamnă că nu suntem inteligenți, dimpotrivă, arată că suntem mai înțelepți decât alții. Adică știm că nu știm nimic”.

* De adevăr s-a „molipsit” și criticul **Alex Ștefănescu**, care notează în **Sindicatul succesului**: „Viața literară din România este în prezent blocată de sindicalizarea succesului, amestec de autoritarism comunist, snobism și carierism. Seamănă cu o încăpăre cu ferestrele bătute în cuie, imposibil de aerisit. Dacă în acest moment aș descoperi un tânăr autor genial undeva, în provincie, și aș vrea să îl prezint, cu un entuziasm care îmi e caracteristic, lumii literare, nu aș avea nici o șansă să mă fac auzit”. Restul, ca în filmul lui Nae Caranfil, e... tăcere.

Oglinda literară nr. 110/ februarie 2011

Adrian Dinu Rachieru (Eminescianism și eminescologie II) îl pune pe Eminescu față în față cu „omul digital”: „Evident, nu se pune problema ca cineva să moară, azi, pentru

ideea Eminescu. Ea s-a impus. Dar dacă eminescianismul este o stare, ce șanse de supraviețuire mai are într-o lume subjucată de ideologia divertismentului, interconectată, «desvrăjită», în plină googlizare, în care Homo Zapiens, captiv al culturii media (video-cultura), iubește analfabetismul TV? Și în care, în contet postmodernist, fragmentarismul, refuzul autorității (centrului), ruina ierarhiilor, stimulează răzmerițele anticanonice, blamând și refuzând principiul listelor obligatorii, cu acei «tipi albi și morți», celebri cândva, «expirați» în limbaj dâmbovițean (...) Să ne lepădăm așadar de Eminescu? Omul digital, sedus de «libidoul consumist», duce o existență meiată/ mediatică; poate doar mitologia publicitară, bănuim, să mai conserve un catalog de nume, prezervând acei autori «nesuferiți», serviți în regim de obligativitate școlară, iscând repulsie. Intră Eminescu în această listă? Simplu spus: ce ne mai spune El, azi, în plină alertă identitară? Rămâne negreșit un scriitor paradigmatic, fără a înțelege eminescianismul cum încă îl vor unii: ca jalnic epigonism, căzut în desuetudine, consumat. E vorba, se înțelege, de alte formule poetice, de alt orizont cultural, nicidecum de un terorist modelat stilistic; și de o iradiere fără istov, o legătură subterană fertilizând truda urmașilor, întreținând sensibilitatea metafizică, vocația mitică, apetența filozofică, viziunea cosmică etc. Fiindcă geniul, precum Hyperion, este «mergătorul de deasupra lumii»; și lucrează, negreșit, ca o «rază a națiunii», fiind un erou al istoriei ei.”

Theodor Emilian Barbu

Jurnalul unui schizofrenic

Suntem sclavii timpului. Condamnați la plictiseală veșnică. Când mă gândesc ce năzuințe aveam acum zece ani, mă apucă râsul. Am început să urăsc presiunea asta din jur, nimeni nu pare să mă placă așa cum sunt. Trăiesc într-o lume care vrea să îmbătrânesc cât mai repede pentru a-i deveni util, ca să mă strângă la sânul ei de mamă vitregă și să mă alăpteze cu lapte praf. Trăiesc într-un univers total lipsit de sens alături de niște orbi vizionari care pretind că au găsit sensul într-un absurd existențial cu parfum de... Kafka. Suntem îndoctrinați cu fericire artificială și savurăm fiecare strop cu nesaț. Un prieten mi-a spus că singura cale prin care voi putea fi vreodată liber este să-mi ucid conștiința. Poate că are dreptate, dar îmi lipsește curajul. Cel mai frică mi-e să nu mă transform într-un stereotip social, caracterizabil din trei adjective și două substantive: tată devotat și iubitor, prieten fidel. Atât. Aș putea să mă fac scriitor de necroloage, asta dacă se plătește bine.

Să mă-ngrop în posesiuni inutile, să le fac sânge rău celorlalți în încercarea de-a umple propriile goluri spirituale și apoi să spun: am trăit! Știu, cam asta vreți. Aproape toate biografiile criminalilor în serie încep așa: „a fost un om tăcut, n-ar fi omorât nici măcar o muscă”. Oamenii, pe de altă parte, sunt o cu totul altă chestiune.

Nu mai cred în nimic, nu prea are rost. Vă las pe voi să vă amăgiți cu iluzii de carton, povești cu supereroi ai rasei ariene. Am fost tovarăș cu tipul ăsta, Iisus, până când m-am prins că trebuie să mă maturizez, știi, ajungi la o vârstă când toți încep să te creadă nebun dacă le mărturisești că ai prieteni imaginari. Salut, Ștefan, el este Iisus și a murit pentru păcatele noastre. Încântat de cunoștință. Apoi, dintr-un motiv sau altul, pe Ștefan îl apuca o migrenă îngrozitoare și se scuza că trebuie să plece. Mama primea un telefon și, la câteva minute după aceea, începea una din discuțiile care eram convins că n-are cum să se termine bine.

Săptămâna viitoare o să mergem la un doctor drăguț. Nu e nimic în neregulă cu tine, fii liniștit, doar că domnul ăsta poate să-ți răspundă la toate întrebările. Înțeleg că sunt unele lucruri pe care nu vrei să le discuți cu mine. E perfect normal. Și, deși mă chinuiam să-i explic că nu am nicio întrebare, că sunt un izvor de înțelepciune, iată-mă aici, înconjurat de patru pereți imaculați și de un miros de boală. Până și revistele din camera de așteptare s-au ofilit, deprimare probabil de desenele naive de pe pereți. Asta primești când încerci să socializezi.

Sunt un mincinos patologic. Adevărul e că m-am străduit întotdeauna să devin un bun creștin, o simplă oaie care să nu se diferențieze cu nimic de turmă, dar nu mi-a ieșit. N-am putut să nu fiu eu.

Iisus mă mai vizitează câteodată, atunci când îl trimite ta-su cu vreo treabă. E băiat bun, n-am ce zice. Stăm și vorbim despre prezentul care se scurge atât de ușor în trecut și apoi ne gâ-

dim la viitor, fumăm cu poftă din pipa abstenenței și ne rugăm pentru patimile prietenilor noștri comuni. Ștefan n-a venit niciodată, pesemne că încă-l mai doare capul, dar nu contează, atâta timp cât imaginația-mi ține de urât. Fiul omului mă întreabă de ce vreau să fiu singur, de ce nu-mi iubesc aproapele. Se uită la mine cu o privire de miel tâmp care nu înțelege că a fost condamnat la tăiere. Aproapele meu e prea departe, îi spun, îl caut peste tot fără niciun succes. Mă uit în oglindă și parcă doar atunci îl simt, îi zâmbesc și îmi zâmbesc înapoi. E o relație mai mult decât perfectă. Iar apoi Iisus pleacă, la urma urmei e un tip ocupat.

Dacă o să am vreodată o fată o s-o botez Eva. Nu o să-i cumpăr șerpi ca animale de companie și, în felul ăsta, va ieși cu un singur băiat, pentru tot restul vieții. E bizar cât de ușor poți pecetlui destinul unui om.

Stau în temniță și scriu manifeste pentru muzele mele rătăcite; pereții se umplu de desene și măzgălituri în dialecte prăfuite de timp și cineva întreabă: „oare eu am scris toate astea?”. Mie n-are cine să-mi aducă

(Continuare în pag. 27)

Jurnalul unui schizofrenic

țigări de foi Maria Mancini, nu toți suntem privilegiați.

O voce mi se trezește în subconștient, ca un prunc care începe să țipe din senin: satana e o victimă colaterală în jocul credinței.

Stați liniștiți, eu mi-am făcut datoria când eram copil, am pupat icoana cu Sfânta Fecioară până s-a decolorat și am scrijelit parchetul cu genunchii mei evlavioși. Nu prea înțelegeam pe-atunci care e relația mea cu mama lui Iisus, de ce trebuia să mă rog ei și nu Mona Lisei, de exemplu, sau de ce n-aveam și eu un mic buddha auriu ca Liviu din a I-a C.

E clar, delirez de la pastilele astea blestemate. Când eram mic nu-nțelegeam ce-i ăla recviem, credeam că-i doar un regret muzical pentru sufletele anonime evaporate în rai, o ultimă ofrandă adusă unui Dumnezeu care e prea egoist să mai judece ca un om. Ne duceam la preot și-i sărutam mâna. Era un gest obscen, forțat, mi-era scârbă de mâna aia plină de riduri, care mă putea ierta dintr-o cruce în aer și trei „Doamne miluiește!”. Când eram mic nu voiam să pup toate icoanele, mă dureau genunchii zdrobiți de mir și penitență, mi se umpleau buzele de praf și tușeam sec.

Se mai întorcea vreo babă uscată cu batic, iar atunci coboram privirea și mă gândeam cât de cald o fi acolo jos, dacă e vară tot timpul și de ce. Mâncam colivă cu miere și aprindeam lumânări fără să știu că o să se stingă atât de curând. Le respiram fumul de tămâie, iar bunicul îmi spunea să le pun întâi la vii, mă ținea de mână și-mi șoptea descântece secrete, despre îngeri înaripați și magi de la răsărit.

Îmi amintesc cu plăcere de zilele de toamnă târzie când mă lăsau să mă plimb prin parc, îmi aruncam pașii plictisiți pe trotuarul umed și mă gândeam ce i-o trece prin cap asistentei ce mă urmărea atent din spate. N-aveam voie să-mi fac promenadele neînsoțit, un tip cu un trecut zbuciumat ca al meu se cerea supraviețuire. Asistenta era o domnișorică simpatică ce fusese deportată în beciul ăsta ca să-și facă rezidențiatul, mă rog, poate era încă studentă și-avea nevoie de practică, ce știu eu? Teoretizez în neant. Nu vorbea niciodată și era mai ușor să dreszi un lup decât să-i smulgi vreun zâmbet de pe buzele-i înclătate, ce păstrau un aer de seriozitate burgheză. Întregul său chip părea să spună că „vrea doar să-și facă datoria”, socializările de complezență neintrând în fișa ei de lucru. Este adevărat că uneori schimbam priviri, pe care le consideram a fi un posibil început pentru un flirt nevi-

novat, dar sunt sigur că totul era în fantezia mea și că, deși mintea ei rebelă visa la o aventură care să ucidă monotonia, principiile de față educată nu-i permiteau un astfel de lux. Aș fi putut să jur că e una din acele consumatoare ipocrite, fuma Davidoff și era scârbită de aromă dar le cumpăra cu conștiinciozitate pentru că adora ambalajul nobil- auriu.

Iisus m-a sfătuit întotdeauna că n-are rost să mă încurc cu ea și eu l-am ascultat, nu pentru că aș fi simțit vreo datorie creștinească sau ceva de genul, ci pur și simplu deoarece știam că aș fi fost naiv să lupt pentru o cauză pierdută. Apoi mă întorceam la scrijeliturile mele de pe pereți și la gândurile pesimiste ce-mi încolțeau în minte ca niște ghiocei negri.

Luna trecută am fost invitat în cabinetul Doctorului. Nu am putut să-l mint vreodată pe Doctor, oricât mi-aș fi dorit, așa că am ajuns să-i povestesc tot despre mama, despre Ștefan, până și despre bunul Iisus. Tipul asculta, dădea din cap cu indulgență și nota. Asta era mania lui, trebuia să scrie mereu ceva pe hârtia aia blestemată, orice-aș fi făcut, chiar și când mă uitam fix în ochii săi ca să-i iau pulsul, chiar și când refuzam să-i răspund la întrebări și-i admiram tablourile din birou cu un interes de connaisseur. Minciuni. Agitație. Singurătate. Mă întreba mai mereu despre Ștefan, părea să aibă o curiozitate morbidă legată de el, mă întreba de ce cred că n-a venit să mă viziteze până acum, iar eu îi spuneam că n-are niciun rost să aștepte răspunsul de la mine, ar putea la fel de bine să-i dea un telefon și să-l întrebe personal. Degeaba avea zece mii de facultăți dacă nu-i trecuse asta prin minte până acum.

Iisus îmi spune să stau liniștit, a vorbit astăzi cu Ștefan și i-a zis că nu-mi poartă pică. Cică peste două luni trebuie să-i vină aripile și e cum nu se poate mai fericit.

Am impresia că amintirile mi se scurg din minte precum grăunțele de nisip, se duc undeva în nemărginitul plajei universale pentru a-și împlini menirea și a deveni istorie. Toată viața am avut o fobie inexplicabilă de realitate. În clasa a doua m-am îndrăgostit nebunește de învățătoare și eram sigur că șarmul și tinerețea mea o vor convinge să fugim împreună în lume, urma să avem o casă pe malul mării, copii ca-n povești, ce să mai, lumea întreagă complota întru fericirea noastră. Mai puțin Mirela din ultima bancă de la perete care-mi spunea că trebuie să aștept până o să fiu mare. Și de-atunci tot aștept să mă fac mare, fără niciun succes. Între timp am mai crescut totuși, și doamna învățătoare a făcut un copil (care nu arăta deloc ca și cum ar fi desprins din povești) cu un tip mai mult decât banal, nedemn să devină personaj în istorisirea

aceasta. Iar eu mi-am făurit alt ideal. I-am spus că vreau să mă uit cu ea la filmele lui Woody Allen și să tăcem amândoi, lăsându-ne absorbiți de atmosfera romantică a unui New York de mult apus. I-am explicat de ce îl prefer pe Sartre lui Camus și de ce „Procesul” lui Kafka e cea mai bună carte scrisă vreodată. Am întrebat-o dacă susține doctrina lui Epicur sau este prin excelență o hedonistă. Mi-a zâmbit. Era zâmbetul unei mironosițe ce dorea să pozeze în curviștină.

Îl întreb pe Iisus cum se face că nu și-a găsit o prietenă de-atâta timp. Îl întreb dacă se mai gândește la Maria Magdalena. El stă și tace filosofic, un magician rămas fără trucuri. Iisus îmi arată că frumusețea anonimă nu poate exista. Este o contradicție în termeni. E ca și cum ai spune că visele sunt imorale. Visele nu pot fi niciodată imorale. Sunt doar vise, interpretări oneste și personale ale realității. Oprește-te pentru o secundă și lasă-ți gândurile să zboare; imaginează-ți-l pe Iisus mergând pe o stradă, mântuind pe toată lumea, ridicându-și mâinile ori de câte ori înfăptuiește vreun miracol, și fiind tratat ca un adevărat nebun. Imaginează-ți un tip care îi aruncă o monedă, gândindu-se cât de milostiv a fost. Imaginează-ți viața fără imaginație. Imaginează-ți un univers guvernat de adevăr și realitate, în care visătorii și idealiștii sunt imediat condamnați la moarte.

Acum înțelegi cum mă simt.

La momentul ăsta probabil că-ncepi să te întrebi dacă eu și Iisus suntem unul și același, iar conștiința îți spune că ai de-a face cu un narcisist ce nu cunoaște limite, un monstru exonerat de societate. Nici măcar Doctorul nu știe asta. Oricum teoria e cam absurdă, maică-mea e protestantă și aș putea să bag mâna-n foc că n-a fost virgină când m-a născut. Numeste-o intuiție.

Deocamdată mă întorc în cămăruța-mi deprimantă, s-a făcut seară și în curând o să se stingă luminile, iar gândurile mele nu văd pe-ntuneric.

Măine o să iau o gură de aer. Mă voi trezi dimineață cu miros de pământ reavăn în nări, îmi voi lua pastilele ca un băiat cuminte și voi admira soarele reflectat prin geamurile brăzdate de gratii, un ultim simbol al acestei carcere. Măine o să văd din nou primăvara și-o să ascult imnurile divine, o să învăț să iubesc cum trebuie, o să-mi sun toți prietenii doar ca să-i întreb ce fac, o să mă înfrupt din toate bucatele pământului, o să cred în mine, o să încerc să-mi amintesc.

Măine e parastasul lui Ștefan. Sper să treacă și Iisus pe-acolo, măcar să-și ia „la revedere”.

Revista Fereastră

Publicație editată de: Asociația Culturală “Agatha Grigorescu Bacovia” - MIZIL

Cod fiscal: 230324460; Cod IBAN:RO60RZBR0000060010080523, deschis la “Raiffeizen Bank” - filiala Mizil

Redacția

Str. Agatha Grigorescu Bacovia”, nr. 13A
Telefoane: 0244251144; 0722653808 - director; 0769210763 - redactor șef;
E-mail: lucian_manailescu@yahoo.com

Director: *Emil Proșcan*, Redactor șef: *Lucian Mănăilescu*
Grafica numărului: *Cristina Irian, Alex Ivanov, Vlad Turbure*; Foto: *Lucian Mănăilescu*

Autorii materialelor publicate răspund în mod direct de conținutul acestora. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază

Dedicații de APRILIE

Secvențe

(Lui Emil Proșcan)

**Chiar dacă viața
ne filmează cu încetinitorul,
regizorul taie din când în când
secvențele de celuloid
și le înlocuiește cu amintiri trucate;
Unde a fost o iubire
se leagănă acum superproducția
valurilor mării, în locul singurătății
se aude vacarmul greierilor,
în locul prințului din Levant
un înger cu șapcă
își bea votca amăgirilor
și copilăria învață să numere,
pe degete, până la 60
în timp ce iarna se mută,
cu cer cu tot,
printre crengile cireșului
cu flori amare.**

Clepsidră

(Lui Nistor Tănăsescu)

**Visam în braille, citind
pietrele căzute din soarele negru...
Pe dealul Istriței
doar sanctuare cu zei absenți
și sacerdotul bătrân
la poarta ferecată a timpului:
– Nu pe acolo veți trece,
spunea, vă veți ascunde
în voi precum lilieci în peșteri,
nevindecați de zbor,
prăbușiți în gravitația gândului,
exersând singurătatea în cohorte
și așteptând
să cadă ceru-n pământ...
Pe urmă am rătăcit
prin coclaurii anotimpurilor,
pe urmele ursului cu brânca tăiată,
până la albia râului
prin care curge nisipul...**

Lucian Mănăilescu

Poraicu Simona-Vasilica

Viața-i amuzantă...!

Am impresia că râd de ignoranța mea. Până la urmă, chiar așa e. Acum mă obsedează un fel de semn, cu trei triunghiuri, pe care l-am visat. (Cine știe ce mesaj extraterestru o fi?) Ha! Ha! Ha! Viața-i amuzantă, idioților! Eu nu înțeleg cum puteți trăi atât de pragmatic. Dacă nu râzi azi, când o să mai râzi? Măine? Măine poate mori! N-am fost trimiși pe Pământ să ne reproducem, ci să râdem. Ce-i amuzant? Totul! Un câine, o freză turtită, pisicile care se zgârie reciproc, o gaură în parchet (te întrebi uneori ce va ieși pe-acolo... maște!), tapetul ros de nuștiu-ce insecte microscopice. Eh, da! Unii și-au dat seama de amuzamentul vieții, alții... mai încercă. Un cântec zice ceva de genul: „dacă nu reușești, scutură-te de praf și încearcă din nou!”. Eu zic: „dacă nu reușești, scutură-te de lume și încearcă acum!” (că oricum înainte n-a fost o încercare, a fost o glumă prea sobră; „sobru” are grad de comparație?). Așa. De „lume” trebuie să scapi pentru a fi fericit. Închipuie-ți ce viață am duce toți dacă nimeni nu s-ar preocupa de bani, imagine, probleme. Chestiile umane ne copleșesc! Cred că până și Dumnezeu a făcut o criză de râs când a văzut ce a creat și probabil a adăugat: „Bă, da' seamănă cu mine! Ce tare!”. Cam ceva de genul că ne apucăm noi să ne clonăm. Așa ca să nu rămânem numai în poze. Să meargă imaginea (sau poza, cum vreți), „live” mai departe.

Faceți așa mare caz când sunteți bolnavi, de parcă ce-ar fi! Eu fac caz când simt că nu mai pot să râd. Asta chiar e trist. Boala e fizică, se vindecă sau nu. Sau mori. Dar de râs, râd mai mult cu mintea. Vei zice că fizic. Ce, n-ai văzut pe cineva care râde în gândul lui? Vezi acum. Nu-i prea diferit, doar că nu fac zgomot. Dacă te gândești că ești serios (chiar cu tendințe spre pesimism), chiar așa devii. Glumele bune nu mai funcționează în cazul tău. Ai nevoie de terapie cu șocuri de detașare de viața reală. Stai liniștit că nu mori! Vrem să ne zâmbești nouă, nu la Sfântu' Petru!

Nu prea mai pălesc chestii jenibile (jenant + penibil) de mult timp. Mi-e dor să calc într-un rahat de câine și să umblu cu el mult timp, toți să-și dea seama de asta, numai eu să mă prefac că habar n-am.

Nu știu de ce, dar am impresia că primul cuvânt pe care îl zicem după naștere (nu imediat după naștere) este „ha”, care tradus de niște părinți analfabeți în limbile bebelușiene devine un plin de însemnătate „mama” sau „tata”. Sunt luate de orgolii pe cuvintele astea două. De parcă ele contează! Poate că da, poate că nu! În original e HA! Ai început să zâmbești? Hai că poți mai mult! Lumea pune prea mult preț pe seriozitate, când, de fapt, trebuie

să prețuiască opusul. S-ar putea să și omoare realitatea infectă nedisturbată de razele albe ale zâmbetului. Din seriozitate te adâncești în pragmatism, organizare, perfecțiune. Of! Și eu mă chinui aici să te conving că perfecțiunea și răspunsurile pe care le cauți sunt în optimismul exagerat. Pesemne Gioconda avea elementele de bază, dar mai avea de învățat. Ghinionul ei că a rămas înțepenită așa! Ha! Ha! Ha!

De ce zâmbești când ți se face poză? (De ce?) Ca să nu semeni cu o varză murată! Sau după caz, se pot lua și alte legume... chiar animale. Acum probabil te întrebi de ce am venit eu aici, la tine în mână (sau pe masă, pat, iarbă, în format txt, dactilografiată). Păi, sinceră să fiu, să te binedispun. Dacă nu privești viața ca o glumă, înseamnă că nu mi-am atins obiectivul. Dar mai e mult până acolo. Acum îmi cer scuze, dar trebuie să dorm pentru că am rămas în pană (de parcă poți să rămâi și în puf!) de inspirație (idei). Mai vorbim.

Patru colțuri de aracet. Aici a fost un afiș. Pe vremea când nu era rupt, scria ceva important pe el. Aiurea... Fă-ți un pat din frunzele de toamnă și culcă-te. (vezi, ziceai că nu ți-e somn, dar ai început deja să caști...). Nani, nani, dinozauru' mamii... Închide cei zece ochișori și dormi, briza de toamnă te mângâie ușor, îți iese pe ureche, pe nas, pe gură. Dar toamna e cam nesuferită, nu vi se pare? Miroase a putred. Miroase a pește (something smells fishy...). Tocmai ți-ai dat unghiile cu oă roșie, dar nu se vor usca decât atunci când cade varul de pe pereții proaspăt văruiți. Cred că încep să mă împac cu mine. Știu că sunt frumoasă cu trei ore de somn pe noapte. Dar să lăsăm asta. Merită să ne complicăm? Oare? Un anunț de la matrimoniale: tânăr, 23 de ani, statură athletică, casă, mașină, etc... Traducere: mic, gras, chel, cu burtă (of course), stau în chirie (tot casa e și aia, doar că nu-i a mea), am și datorii, mașină – Trabant, Lada, sau dacă e norocos, Dacia.

Nu suntem Homo Sapiens, ci Homo Ludens. Ție nu-ți place să te joci?... Da. Te joci, dar nu îți dai seama că te joci. Logic ar fi să ne jucăm cu jucării. Definiție: ce înseamnă a te juca? A te juca = a te jucări. Ursuleț, păpușă, mașinuță, tractor (?), trenuleț, iepuraș, șopârlă (?), pistol (?) - eu mă joc cu cuvinte și cărți.

A picat din cer o găină la mine pe casă. Am încercat să o prind, n-am reușit. A prins-o mama și a tăiat-o. Când mâncam din pieptul fript al găinii, parcă mâncam din găina vie. Mi-a și rămas între dinți. Cocos. Mac. Nucă. Alune. Popcorn. Revenim după publicitate...

Concursul național de literatură „Agatha Grigorescu Bacovia” - Ediția a cincea

Materialele pentru concurs (poezii - maxim 10, proză - maxim 10 pagini, un scurt CV, date de identificare (adresă, nr. telefon, e-mail), o fotografie mărime carte poștală (format electronic).

Materialele vor fi trimise, de preferat, pe e-mail:

lucian_manăilescu@yahoo.com

sau pe CD, în plic, la adresa Str. Agatha Grigorescu Bacovia”, nr. 13A, Mizil, jud. Prahova, cu mențiunea “Pentru Concurs”

Având în vedere intenția noastră de a edita o antologie a concursului, dar și timpul necesar jurizării (Președintele juriului - dl. Academician Eugen Simion), data limită a primirii textelor este 1 septembrie 2011. Amănunte în numărul nostru viitor.